

Tvorba metodiky a hodnocení bezpečnostní politiky obcí s rozšířenou působností

Bc. Kateřina Neumannová

Diplomová práce
2022

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Kateřina Neumannová**
Osobní číslo: **L20460**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Tvorba metodiky a hodnocení bezpečnostní politiky obcí s rozšířenou působností**

Zásady pro vypracování

1. Na základě dostupných zdrojů vypracujte teoretickou část diplomové práce.
2. Přiblížte problematiku v kontextu bezpečnostní politiky na regionální úrovni.
3. Zpracujte metodickou příručku pro zhodnocení bezpečnostní politiky na úrovni obcí s rozšířenou působností.
4. Implementujte zpracovanou metodickou příručku na obec s rozšířenou působností Vrchlabí.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. KRAFTOVÁ, Ivana, Martin MAŠTÁLKA, Zdeněk MATĚJA, Ondřej SVOBODA a Pavel ZDRAŽIL. *Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-261-0.
 2. PAVLÍK, Marek, Karel ŠIMKA, Josef POSTRÁNECKÝ a Richard POMAHAČ. *Moderní veřejná správa: zvyšování kvality veřejné správy, dobrá praxe a trendy*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-048-9.
 3. FLORIDA, Richard. *New Urban Crisis*. London: Oneworld Publications, 2018. ISBN 978-1-78607-401-0.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucí diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Ing. Eleonóra Benčíková, PhD., MPH, MHA**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **6. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 6. 5. 2022

Jméno a příjmení studenta: Bc. Kateřina Neumannová

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je věnována problematice bezpečnostní politiky na regionální úrovni, čemuž se v kontextu práce rozumí obec s rozšířenou působností. Cílem je stanovit postup tvorby a obsah dokumentu zhodnocující bezpečnostní stav obce s rozšířenou působností. Teoretická část práce je zaměřena na bezpečnostní politiku z obecného hlediska a její řešení na úrovni státu České republiky a vybraných zahraničních zemí. Praktická část je věnována bezpečnostní politice obcí s rozšířenou působností a míry znalostí obyvatelstva ohledně bezpečnostní situace. V souvislosti se zvýšením této míry, vznikla metodická příručka pro tvorbu dokumentu bezpečnostní politiky pro obce s rozšířenou působností, obsahující zejména stav bezpečnosti na daném území. Poslední částí práce je vytvoření dokumentu pro obec s rozšířenou působností Vrchlabí, který vychází ze stanovené metodické příručky.

Klíčová slova: regionální bezpečnost, bezpečnostní politika, bezpečnostní systém, obec s rozšířenou působností.

ABSTRACT

The thesis is devoted to the issue of security policy at the regional level, which in the context of the thesis is understood as a municipality with extended competence. The aim is to determine the procedure of creation and content of the document assessing the security situation of the municipality with extended competence. The theoretical part of the thesis is focused on security policy from a general point of view and its solution at the level of the state of the Czech Republic and selected foreign countries. The practical part is devoted to the security policy of municipalities with extended jurisdiction and the level of knowledge of the population regarding the security situation. In connection with the increase of this level, a methodological guide for the creation of a security policy document for municipalities with extended competence was created, containing in particular the security situation in the given territory. The last part of the work is the creation of a document for the municipality of Vrchlabí, which is based on the established methodological manual.

Keywords: regional security, security policy, security system, municipality with extended competence.

Chtěla bych poděkovat své vedoucí diplomové práce, Mgr. Ing. Eleonóře Benčíkové, PhD., MPH, MHA, za dostatečnou trpělivost a poskytnutí odborných konzultací. Dále také mé rodině a přátelům za veškerou podporu, zejména velké poděkování patří mému otci, který se mnou konzultoval problematiku mé diplomové práce, napomáhal mi se sběrem dat a respondentů pro vyplnění dotazníku.

„Feci quod potui faciant meliora potentes“

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA A JEJÍ PROSTŘEDÍ	12
1.1 EVROPSKÁ UNIE A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA.....	13
1.2 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA SEVEROATLANTICKÉ ALIANCE	14
1.3 VISEGRÁDSKÁ SKUPINA	15
2 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA NA ÚROVNI STÁTU	17
2.1 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA ZAHRANIČNÍCH STÁTŮ.....	17
2.1.1 Spolková republika Německo a její bezpečnostní politika	17
2.1.2 Bezpečnostní politika ve Francouzské republice	18
2.1.3 Spojené státy americké a bezpečnostní politika.....	18
2.2 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY.....	19
2.2.1 Zahraniční politika	21
2.2.2 Obranná politika.....	22
2.2.3 Politika v oblasti vnitřní bezpečnosti	22
2.2.4 Hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu.....	27
2.2.5 Politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu.....	27
3 REGIONÁLNÍ ÚROVEŇ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY	28
3.1 REGION A OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	28
3.2 REGIONALIZACE BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY V ČESKÉ REPUBLICE.....	29
3.2.1 Orgány bezpečnostní politiky kraje a obcí s rozšířenou působností.....	30
3.2.2 Dokumentace bezpečnostní politiky kraje a obce s rozšířenou působností	31
3.3 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA REGIONU V ZAHRANIČÍ	32
3.3.1 Projekt s názvem Kooperativní bezpečnostní politika ve městě.....	32
3.3.2 Bezpečnostní politika měst v Evropské unii	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	35
4.1 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	35
4.2 OBČAN A BEZPEČNOST	36
4.2.1 Vnímání bezpečnosti občanů v jejich nejbližším okolí.....	37
5 METODIKA BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	43
5.1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY	44
5.1.1 Základní pojmy a zkratky.....	44
5.1.2 Cíl a účel bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností.....	45

5.1.3	Základní legislativa a výchozí dokumentace	45
5.2	BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ	45
5.2.1	Charakteristika území.....	45
5.2.2	Bezpečnostní systém	46
5.2.3	Organizační struktura bezpečnostní politiky.....	46
5.3	SOUČASNÝ STAV	46
5.4	CO DĚLAT KDYŽ...	46
5.5	KONTAKTY NA ODPOVĚDNÉ OSOBY	47
5.6	ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ	47
6	BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ VRCHLABÍ	48
6.1	ÚVOD DO PROBLEMATIKY	48
6.1.1	Základní pojmy a zkratky.....	49
6.1.2	Cíl a účel bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností.....	51
6.1.3	Základní legislativa a výchozí dokumenty.....	51
6.2	BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ.....	52
6.2.1	Charakteristika území.....	53
6.2.2	Bezpečnostní systém	54
6.2.3	Organizační struktura bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností Vrchlabí	60
6.3	SOUČASNÝ STAV	61
6.3.1	Hrozby pro obec s rozšířenou působností Vrchlabí	61
6.3.2	Činnosti složek integrovaného záchranného systému na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí	65
6.4	CO DĚLAT, KDYŽ	67
6.5	KONTAKTY NA ODPOVĚDNÉ OSOBY	70
6.6	ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ	70
	ZÁVĚR	72
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	74
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	80
	SEZNAM OBRÁZKŮ	81
	SEZNAM TABULEK.....	82
	SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

Bezpečnost je jednou z nevyšších hodnot v osobním životě každého člověka. Dala by se definovat jako stav, kdy se necítíme ohroženi žádným nežádoucím jevem, a pocit bezpečí tak patří mezi základní životní potřeby. V poslední době je ovšem tento pocit považován větší částí obyvatelstva za jistý a není tak kladen důraz na potřeby související se zajišťováním bezpečnosti. Ovšem není tomu tak dávno, kdy byl strach zejména z válečného konfliktu součástí běžného života občana. Velký vliv na změnu měl konec studené války a přicházející 21. století, kdy strach byl zastíněn neobyčejným vzestupem naděje v globalizaci a demokracii, jako jedním ze směrů pro postkomunistické země. V přímé návaznosti se tak začaly rozšiřovat mezinárodní organizace o řadu členských států, jako například Evropská Unie či Severoatlantická aliance. Vznikla i úplně nová mezinárodní uskupení států, které charakterizuje stejný směr a zájmy, zdárným příkladem je Visegrádská skupina. Všechna tato uskupení mimo jiné spojuje i spolupráce v oblasti zajišťování bezpečnosti jednotlivých států i společného prostoru, který je definován jako bezpečnostní prostředí. Cílem spolupráce je tak vytvoření bezpečnostního systému, který poslouží jako nástroj a podpora při prevenci a řešení krizových situací a snížení možných následků. Všechny činnosti tak vedou k zajištění dostatečné úrovně bezpečnosti v rámci společného prostoru a mohou sloužit jako opěrný bod při zavádění opatření související s vnitřní bezpečností jednotlivých států.

Základní povinností státu je ochrana života a zdraví všech jeho občanů. Pro splnění této povinnosti je důležité stanovení dostatečných nástrojů a prvků, díky kterým bude zajištěna dostatečná úroveň bezpečnosti. Jedním z takových nástrojů, by se v České republice dal označit bezpečnostní systém, který napomáhá k realizaci bezpečnostní politiky státu. Nicméně, i přes to, jak propracovaný může systém být, nezaručí stoprocentní zajištění bezpečnosti státu. Důvodem může být odlišná charakteristika menších územích celků, což znamená, že systém vytvořený pro celý stát, nemusí plně fungovat na úrovni menších částí. V rámci zajištění co nejvyšší úrovně bezpečnosti, zejména pro obyvatelstvo, je tak důležité systém přeformulovat pro menších územní celky.

Zásadním činitelem v oblasti ochrany obyvatelstva, je pak samotný občan, který je zodpovědný zejména za zajišťování úrovně své bezpečnosti, respektive by mu měla být známa potenciaální rizika, která mohou narušit jeho základní životní zájmy a potřeby. Je tedy potřebné obyvatelstvu podat dostatečné informace na základě, kterých budou se schopni podílet na zajišťování vlastní bezpečnosti, a to zejména v jejich nejbližším okolí.

CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Hlavním cílem diplomové práce je vytvořit metodickou příručku pro tvorbu dokumentu, který by přispěl ke zjednodušení procesů získávání informací pro obyvatelstvo z oblasti bezpečnosti v jeho nejbližším okolí. Poskytnutím dostatečných informací by mohla být zvýšena připravenost občanů na konkrétní hrozby a s tím související schopnost rychlé reakce, která by mohla přinést snížení dopadů jednotlivých hrozeb. Obsah dokumentu bude směřován na bezpečnostní situaci v rámci obcí s rozšířenou působností a jejich orgánů.

V souvislosti s tématem diplomové práce byly stanoveny tyto dílčí cíle:

- zpracovat literární rešerši v oblasti bezpečnostní politiky v obecném chápání, mimo jiné i bezpečnostní politiku na úrovni státu s příkladem ze zahraničí a následnou definicí v rámci České republiky,
- definování bezpečnostní politiky na regionální úrovni, s vymezením pojmu region v návaznosti na kontextu práce,
- na základě zpracované metodické příručky vytvořit dokument bezpečnostní politiky pro obec s rozšířenou působností Vrchlabí.

Diplomová práce byla vytvořena pomocí několika metod, kdy jednou z nich byl sběr informací z monografií, odborné literatury, legislativy a internetových zdrojů. V rámci zjišťování informací o občanské znalosti v oblasti bezpečnosti jejich nejbližšího okolí byla využita metoda kvantitativního výzkumu. Konkrétně byl pro sběr dat využit dotazník, který byl vyplňován v elektronické formě, za využití sociálních sítí a mailů. Pro zjištění vztahu hrozeb a jednotlivých obcí, stanovených v praktické části, byl využit software Riskan, což je kalkulátor pro podporu tvorby analýzy rizik. V návaznosti na charakteristiku diplomové práce bylo dále využito dotazování a analyticko – syntetická metoda.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA A JEJÍ PROSTŘEDÍ

V rychle se měnícím světě nabývá pojem bezpečnost a s ní související bezpečnostní politika čím dál větších významů. Jednotlivé obory se rozvíjejí, což sebou přináší řadu nových hrozeb, které mohou nabýt do pozic rizika, mající i globální charakter. Z těchto důvodů je potřeba věnovat se bezpečnosti na jednotlivých úrovních a s ním spojenou bezpečnostní politikou. Na úvod je důležité představit si samostatnou definici, která je ovšem po celém světě a napříč obory rozdílná. Respektive, v jednotlivých definicích nalezneme stejné základní prvky, které bezpečnostní politiku charakterizují, ale stejně jako u pojmu „bezpečnost“, neexistuje jednotná definice.

Pokud se podíváme na bezpečnostní politiku z obecného hlediska je nám známo, že politika jako taková označuje jistý soubor myšlenek, plánů či systémy týkající se toho, co dělat v různých situacích, na nichž se oficiálně dohodla skupina lidí, vláda, politická strana nebo jakákoliv jiná organizace. Pod pojmem bezpečnost se pak rozumí zjednodušeně ochrana něčeho a spojením těchto dvou slov nám pak vzniká koncept, díky kterému jsou určena pravidla spojená s ochranou organizace, státu nebo jiných objektů. Principem bezpečnostní politiky je tak stanovení pravidel a předpisů v rámci ochrany zájmů, které se liší v souvislosti s charakteristikou jednotlivých oborů. Můžeme se tak v kontextu s bezpečnostní politikou setkat například v oblasti zajišťování enviromentální bezpečnosti, dále také v současné době nabývá na významu spojení „Food security policy“, neboli politika potravinové bezpečnosti, či zabezpečení podniku. Nejvíce je však toto spojení rozšířené v oblastech informačních technologií a bezpečnosti státu. (Madigan, 2017)

Do politické terminologie byl termín bezpečnostní politika zařazen v souvislosti se zajišťováním vnější bezpečnosti. V tomto kontextu tak označuje činnosti pro vytváření systémů a postupů v rámci udržování bezpečných vnějších hranic prostřednictvím vojenských i policejních opatření, systému kolektivní ochrany, čemuž se rozumí mezinárodní smlouvy a členství v aliancích, a opatření k budování mezinárodních vztahů na úkor zajištění bezpečnostního prostředí. (Meier, Meyer zum Felde a Kamp, 2021)

Bezpečnostní prostředí je důležitým faktorem pro stanovení východisek bezpečnostní politiky. Tento termín je spíše používán v rámci bezpečnostní politiky státu a je definován jako jistý prostor, v němž se střetávají zájmy státu se zájmy jiných aktérů mezinárodních vztahů a odehrávají se v něm procesy, které mají významný vliv na úroveň bezpečnosti státu.

Rozlišujeme bezpečnostní prostředí vnější a vnitřní, které se od sebe liší prostorem a aktéry, tedy uvnitř hranic a za hranicemi. (Zeman, 2002)

Bezpečnost státu je z velké míry ovlivňována vnější bezpečnostním prostředím, v němž se mohou nacházet hrozby, které mají potenciál poškodit v zásadě více států. Mimo jiné, tyto vnější hrozby mohou mít hodnotu pomalého růstu z dlouhodobého hlediska, nebo naopak rychle se měnícího charakteru, kdy je obtížné hrozby předvídat a připravit dostatečná opatření. V případě ohrožení více zemí je důležitá součinnost a spolupráce, které vedou ke snížení potenciálu vnějších hrozeb, poškodit zájmy států, popřípadě zmírnění následků. Podporou spolupráce mezi jednotlivými zeměmi lze považovat členství v mezinárodních organizacích, které značným způsobem vytváří podmínky pro vnější bezpečnostní prostředí.

1.1 Evropská unie a bezpečnostní politika

Jednou z takových organizací je Evropská unie (dále jako EU), která vznikla jako politicko-ekonomické sdružení podepsáním Maastrichtské smlouvy v únoru 1992.¹ Předchůdci nynější EU se zaměřovaly zejména na ekonomické vztahy členských států, ovšem rychle měnící se vývoj ve světě přinesl zajišťování bezpečnosti členských zemí mezi své priority. Ve smlouvě o Evropské unii byla tak poprvé zanesena problematika bezpečnosti v jednom ze tří základních pilířů. Jedná se o Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP), která má za cíl zabezpečit společné hodnoty členských států, jejich nezávislost a mimo jiné stanovuje zájmy EU. Jedním z hlavních cílů je také značné posilování míru a mezinárodní bezpečnosti a s tím související posílení bezpečnosti členských států. Dále jsou definovány nástroje pro dosažení stanovených cílů, které zavazují členské státy k zahraniční politice. Výchozím dokumentem se pro členské státy stala Evropská bezpečnostní strategie z roku 2003. V této strategii byly poprvé na úrovni EU vymezeny hlavní hrozby vnitřního i vnějšího charakteru. Popsáno tak bylo pět hrozeb: terorismus na domácí i mezinárodní úrovni, organizovaný zločin, šíření zbraní hromadného ničení, regionální konflikty a tzv. failed states², v překladu neúspěšné nebo selhávající státy. Hlavní hrozby byly

¹ V platnost však vstoupila v listopadu, 1993. Evropská unie vychází z předešlého Evropského společenství, které vzniklo sloučením 3 spolků: Evropské společenství uhlí a oceli, Evropské hospodářské společenství a Evropské společenství pro atomovou energii.

² Jedná se o označení států, které z jistých důvodů nemohou plnit základní bezpečnostní a rozvojové funkce. Pod tímto označením nalezneme například Somálsko, Jemen, Sýrii aj.

doplněny při revizi v roce 2008 o tři další: kybernetická bezpečnost, energetická bezpečnost a klimatické změny. (Fiala, Krutílek a Pitrová, 2018, Bauerová, Hlaváčková a Vošta, 2018)

Přesto, že se Evropská bezpečnostní strategie stala výchozím dokumentem pro řadu obdobných strategických dokumentů a koncepcí členských států EU a je na ní nahlíženo, z hlediska historie, jako na průlomový dokument, nebyla doposud řádně zaktualizována.³

Nejaktuálnějším dokumentem je Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie z roku 2016, která stanovuje zájmy, zásady a priority vnějších činností Unie. Hlavními společnými zájmy je podpora míru a zajištění bezpečnosti všech občanů na území členských států. Dále zvýšení prosperity občanů, a to především v rámci plnění cílů, za dodržení udržitelného rozvoje nejen v Evropě, ale i na celém světě. Důležitá je i podpora odolnosti demokratických systémů a prosazování světového pořádku. Mezi zásady pak patří jednotnost, spolupráce i s ostatními státy, které nejsou v Unii a s tím spojené partnerství, které posiluje kvalitu vnější spolupráce ve všech oblastech. V souvislosti s prosazováním zájmů a dodržováním těchto zásad je stanoveno pět priorit, kam se řadí tzv. Bezpečnost naší Unie zaměřená na posílení snahy o boj s hrozbami určenými v Evropské bezpečnostní strategii. Dalšími prioritami jsou odolnost států a společností na východě a jiné, integrovaný přístup ke konfliktům kooperativní regionální uspořádání a globální správa a řízení pro 21. století. (Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie, 2016)

1.2 Bezpečnostní politika Severoatlantické aliance

Severoatlantická aliance (dále jako NATO) je euroatlantický mezinárodní vojenský pakt, který vznikl podepsáním Severoatlantické smlouvy v roce 1949. Jedním z hlavních úkolů NATO bylo udržet Ameriku v Evropě, Rusko mimo západní Evropu a Německo při zemi. Nástrojem k dosažení tohoto cíle bylo utužování vztahů s evropskými státy, především po pádu železné opony, které vyústilo v rozšiřování aliance v letech 1999-2004 o členské státy bývalé Varšavské smlouvy. Bezpečnostní politika aliance je založena zejména na zahraniční spolupráci členských i partnerských států, a obraně politice.

Významným dokumentem je samostatná Washingtonská smlouva, která mimo jiné ukládá povinnosti členským státům v oblasti obrany.⁴ Dalším dokumentem je Strategická koncepce NATO z roku 2010, která obsahuje soupis aliančních hodnot, ambicí, zájmů, cílů

³Navazujícím dokumentem byla zpráva z roku 2009, která sloužila k revizi této strategie. Nesla název „Zajišťování bezpečnosti v měnícím se světě“ a zkoumala, jak se strategie osvědčila a co je potřeba vylepšit.

⁴Především pak článek 5, který hovoří, dojde-li k napadení jednoho nebo více států Aliance, je tento útok považován jako útok na všechny členské státy.

a nejdůležitějších nástrojů a schopností.⁵ Z koncepce vychází tři klíčové úkoly, které přispívají k zajištění alianční bezpečnosti, a to kolektivní bezpečnost, krizová management a kooperativní bezpečnost. Tato strategie mimo jiné slouží jako opěrný dokument pro další strategie a koncepce členských států. (Nálevka, 2000)

1.3 Visegrádská skupina

Visegrádská skupina je označením pro společenství čtyř zemí⁶ – České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska, které vzniklo podepsáním deklarace v roce 1991, deset dní před koncem Varšavské smlouvy. Hlavním cílem vzniku této aliance byla blízká spolupráce při integraci zpátky do Evropy, tedy přechod z totalitního režimu na svobodnou demokratickou a pluralitní společnost. (Cabada a Waisová, 2018)

Nejdůležitějším dokumentem je Deklarace o spolupráci mezi těmito státy, která vytyčuje základní úkoly spolupráce, kam se řadí: obnovení státní suverenity, svobody a demokracie; likvidace všech existujících pozůstatků totalitního režimu; vybudování parlamentní demokracie, moderního právního státu, dodržování lidských práv a svobod, vytvoření moderního tržního hospodářství, a v neposlední řadě plné zapojení do evropského politického, hospodářského, právního a bezpečnostního systému. (Visegrádská deklarace, 1991)

Implementace společné bezpečnostní politiky není jednoduchým úkolem a existuje řada faktorů, které ji ovlivňují. Jedním z těchto faktorů je měnící se okolní prostředí ovlivňující jednotlivé státy. Jedním z příkladů může být utlumení spolupráce mezi státy po roce 1999, kdy tři členské státy – Česká republika, Polsko a Maďarsko vstoupily do NATO⁷. K opětovné aktivnější spolupráci vedlo státy dění ve vnějším bezpečnostním prostředí. Po expanzi Ruska na území Ukrajiny v roce 2014 přijaly členské státy dokumenty v rámci obranného plánování⁸ a zahájily aktivnější spolupráci v rámci vojenských cvičení. Jedním ze zásadních kroků bylo také vytvoření Visegrádské bojové skupiny tzv. Visegrad Battlegroup, která oficiálně spadá pod záštitu EU a NATO Response Force tj. Síly rychlé

⁵ V roce 2021 přijali lídři NATO na summitu v Bruselu devítibodový plán tzv. agendy NATO 2030, podle kterého by měla být vypracována v roce 2023 nová Strategická koncepce. (Ambiciózní devítibodový plán má připravit NATO na budoucnost, 2021)

⁶ Na začátku byly ovšem tři země, v období zakládání Visegrádské čtyřky fungovala ČR a Slovensko jako Česká a Slovenská Federativní republika.

⁷ Slovensko se následně k alianci přidalo v roce 2004, kdy proběhlo rozšíření NATO celkem o 8 států.

⁸ Dlouhodobá vize zemí Visegrádské skupiny o prohloubení jejich obranné spolupráce a Rámec pro posílenou visegrádskou spolupráci v oblasti obranného plánování.

reakce NATO. Dalším důvodem pak byla migrační krize v roce 2015, kdy se státy aktivně zapojovali do nalezení optimálního řešení nastalé situace.

Hlavní cíl stanovený při zakládání této skupiny byl splněn, a tak nastala otázka směru dalšího rozvoje států Visegrádské skupiny. Nejdůležitější je spolupráce a podpora nejen jednotlivých států, ale i opora postavení členských zemí v mezinárodních organizacích. Co se týče bezpečnostní politiky Visegrádské skupiny, hlavním cílem je bezpečnost v rámci bezpečnostního prostředí členských států a jeho nejbližšího okolí se zaměřením na stanovené hrozby (migrace, terorismus aj.) a součinnost nejen států, ale i jejich ozbrojených sil v boji proti těmto hrozbám. (Cabada a Waisová, 2018)

Aktivnější spolupráce byla mimo vojenskou oblast zaznamenána i například při pandemii COVID-19 a nyní při válce na Ukrajině. Nejnovějším zasedáním byl summit ministrů všech členských zemí + Spojeného království, který proběhl v Londýně a jednal o nesouhlasu s ruskou agresí vůči Ukrajině. Kromě vyjádření soustrasti a podpory se státy zavázaly k pokračování spolupráce mezi členskými státy se Spojeným královstvím v oblasti kybernetické bezpečnosti. Dále pak nastala diskuse v oblasti kolektivní energetické bezpečnosti nad tématem snižování energetické závislosti států na Rusku. (V4 + United Kingdom Joint Statement of Prime Ministers, 2022)

2 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA NA ÚROVNI STÁTU

Autorka již výše zmiňovala problematiku nejednotnosti definic termínu bezpečnostní politiky. Odlišnosti definic vychází z rozdílného chápání tohoto pojmu v rámci jednotlivých států. Na minimalizaci těchto rozdílů mají velký podíl mezinárodní organizace, které chápání pojmu popisují ve svých strategiích, o které se opírá řada dokumentů stejného charakteru jednotlivých členských států.

2.1 Bezpečnostní politika zahraničních států

Pro přiblížení odlišného chápání bezpečnostní politiky státu uvede autorka jako příklad německou a francouzskou terminologii a systém bezpečnostní politiky těchto zemí. Následně stručně popíše používání pojmu ve Spojených státech amerických, které patří mezi světové lídry a nahlíží tak na bezpečnostní politiku státu spíše z globálního hlediska.

2.1.1 Spolková republika Německo a její bezpečnostní politika

V německé terminologii je bezpečnostní politika, tzv. Sicherheitspolitik, brána jako nástroj pro řešení zejména vnějších aspektů bezpečnosti. Termínem jsou označována všechna opatření, která jsou vhodná k prevenci konfliktů mezi státy a která vedou k ochraně integrity osob, majetku a „nedotknutelnosti“ státu, za pomoci využití sil tzv. Bundeswehr neboli ozbrojených sil Spolkové republiky Německa (dále jen SRN). Dalo by se tedy říct, že bezpečnostní politiku nalezneme ve spojitosti především se zahraniční a obranou politikou. V oblasti vnitřní bezpečnosti není tento pojem zaveden v takovém rozsahu, jako ve vnějších záležitostech, přesto jím může být označována veškerá opatření spojená s prevencí a přípravou na mimořádné události, zejména naturogenní hrozby, kdy hlavní figurující složkou je spolková policie. (Porada, 2019, Meier, Meyer zum Felde a Kamp, 2021)

Výchozími strategickými dokumenty bezpečnostní politiky SRN je Bílá kniha z roku 2016, která je základním pilířem v oblasti bezpečnostní a obranné politiky. Formuluje hodnoty a bezpečnostní zájmy SRN, nové výzvy pro bezpečnostní politiku (jako je nadnárodní terorismus, kybernetické hrozby, klimatické změny, mezinárodní konflikty aj.), určuje strategické priority země a stanovuje úkoly ozbrojených sil. Dalším důležitým dokumentem je Směrnice obranné politiky, která je zaměřena zejména na ozbrojené síly. Mimo personálního a materiálního zabezpečení obranné politiky, stanovuje cíle bezpečnostní politiky a zájmy bezpečnostního prostředí SRN. V návaznosti na tyto dva dokumenty byla

v roce 2018 vydána tzv. Konzeption der Bundeswehr, tedy Koncepce ozbrojených sil, která především definuje základní principy německé vojenské obrany v dlouhodobém horizontu. (Wissbuch 2016, 2016, Verteidigungspolitische Richtlinien, 2011)

2.1.2 Bezpečnostní politika ve Francouzské republice

Francouzská terminologie vykládá bezpečnostní politiku spíše jako schopnost vlády, za pomoci aktivní podpory většiny obyvatelstva, využít zdroje a díky nim co nejúčinněji přecházet a eliminovat hrozby a rizika, která by mohla negativně ovlivnit svrchovanost státu, nezávislost země a životní zájmy národa. Národní bezpečnostní politika se zaměřuje spíše na vnitřní bezpečnost a obecně popisuje bezpečnostní priority a cíle země.

Hlavním dokumentem je Národní bezpečnostní strategie, která se skládá z více dokumentů a popisuje nástroje potřebné k provádění bezpečnostní politiky a způsoby, jak dosáhnout stanovených cílů. Definuje také zdroje, které napomohou k naplnění cílů, a to především z dlouhodobého hlediska využívání. Problematikou vnější bezpečnosti se zabývá spíše obranná politika, jejímž stěžejním dokumentem je Bílá kniha. (Porada, 2019, Les politiques de sécurité nationale, 2015)

2.1.3 Spojené státy americké a bezpečnostní politika

V anglickém jazyce jsou rozlišovány dva termíny, díky kterým může na obor bezpečnosti nahlížet ze dvou pohledů. Jedná se o termíny *safety* a *security*. V českém jazyce by se termín *safety* dal přeložit jako bezpečnost něčeho, například osob, majetku či organizace před vnějšími hrozbami mající negativní charakter. Pojem *safety policy* je tedy používán ve spojitosti s bezpečnostní politikou podniku. Termín *security* by se dal doslovně přeložit jako zabezpečení, tedy prevence před negativními vlivy. (Porada, 2019)

Bezpečnostní politiku státu tedy nalezneme pod označením *security policy*. Spojené státy americké (dále jen USA) berou oblast bezpečnostní politiky spíše z hlediska vnější bezpečnosti a rozlišují ji do několika pomyslných podskupin. Jednou z nich je například obranná politika, tedy zajišťování efektivnosti ozbrojených sil. Další podskupinou je také civilní obrana a připravenost na mimořádné události. (Morgan, 2022)

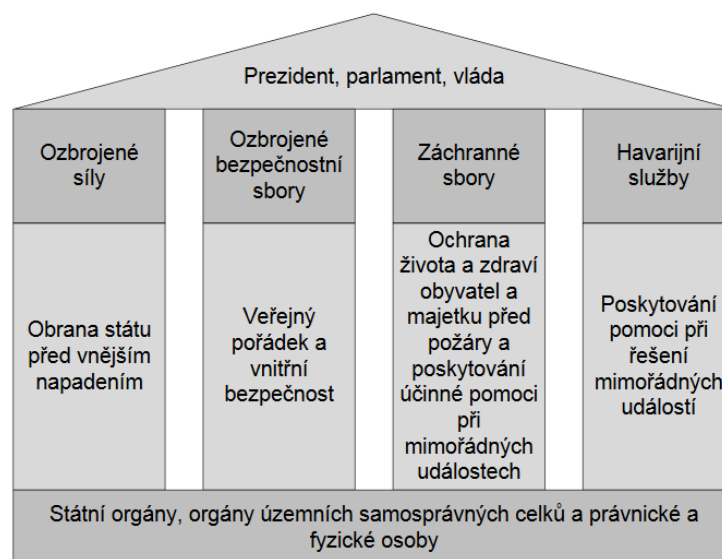
Strategickým dokumentem bezpečnostní politiky USA je Národní bezpečnostní strategie z roku 2017, která vychází ze čtyř pilířů. Prvním z nich je ochrana občanů a vnitřní bezpečnost. Druhým pilířem je podpora americké prosperity, tedy zaměření na mezinárodní ekonomické spolupráce, podpora vědy, výzkumu a inovací aj. Dalším bodem je zachovat

mír prostřednictvím sil (zlepšení schopností v kyberprostoru, jaderných zbraní, ve vesmíru aj.) a diplomacie. Posledním pilířem je pak zajištění/zachování amerického vlivu ve světě. (National Security Strategy of the USA, 2017)

2.2 Bezpečnostní politika České republiky

V terminologii České republiky (dále jako ČR) je bezpečnostní politika chápána jako „společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků“. (Terminologický slovník krizového řízení 2016)

Nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky státu je bezpečnostní systém, který se skládá z příslušných subjektů zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právnických a fyzických osob, jenž mají za zajišťování bezpečnosti státu odpovědnost.

Obrázek 1 Bezpečnostní systém České republiky

Zdroj: MV – GŘ HZS ČR, 2013

Tento systém je hierarchicky uspořádaný a propojuje tak roviny politické, vnější i vnitřní, vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, legislativní, finanční, hospodářské, sociální a právní. Základ systému spočívá zejména v legislativním vyjádření vzájemných vazeb, působností a povinností jednotlivých složek systému i souvisejících složek mimo systém. Struktura je tak složená z prezidenta republiky, Parlamentu ČR a vlády,

Bezpečnostní rady státu a jejich pracovních orgánů, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly a bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, havarijní a záchranné služby. (Kraftová et al., 2016, MZV ČR – a, 2015)

Základním dokumentem je Bezpečnostní strategie, jejíž nejaktuálnější verze byla přijata v roce 2015. Navazuje na předchozí Bezpečnostní strategie z let 2003, 2011 a je výchozím dokumentem pro řadu dalších strategií a koncepcí. Představuje základní hodnoty, zájmy, přístupy, ambice a nástroje pro zajišťování bezpečnosti České republiky. Stanovuje východiska bezpečnostní politiky, kam se zejména řadí zajištění bezpečnosti obyvatelstva, obrana svrchovanosti a území celistvosti státu, mezinárodní spolupráce v rámci členství mezinárodních organizací a s tím související kolektivní ochrana aj. Ve strategii jsou dále rozlišovány bezpečnostní zájmy ČR, které jsou rozlišeny do tří kategorií na: životní, strategické a další významné. Dále definuje bezpečnostní prostředí v rámci strategického kontextu a popisuje nejvýznamnější trendy a faktory. (MZV ČR – a, 2015)

Na základě analýzy bezpečnostního prostředí byly stanoveny i specifické hrozby pro ČR. Jedná se o jedenáct hrozeb, které mají vnější i vnitřní charakter (MZV ČR – a, 2015):

- terorismus,
- šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů
- nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a v jeho okolí,
- oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně právních závazků v oblasti bezpečnosti,
- kybernetické útoky,
- negativní aspekty mezinárodní migrace,
- extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí,
- organizovaný zločin (zejména hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita),
- ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury,
- pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události,
- přerušení dodávek strategických surovin nebo energie.

Dále je popsána strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR, kam lze zařadit strategii prevence a potlačování bezpečnostních hrozeb, ekonomický rámec pro zajištění bezpečnostních zájmů, institucionální rámec, kolektivní rozměr zajištění obrany a bezpečnosti. V závěru je definován výše zmiňovaný bezpečnostní systém České republiky. (MZV ČR – a, 2015)

Funkčnost a efektivita bezpečnostní politiky ČR je založena na základě pěti hlavních komponentů, které se vzájemně propojují a spojují další oblasti, týkající se problematiky zajištění bezpečnosti, funkčnosti a stability státu. Tyto komponenty budou popsány v následujících podkapitolách.

2.2.1 Zahraniční politika

Prvním z těchto komponentů je zahraniční politika, která začala nabývat opět na svém významu po rozpadu Sovětského svazu, který jistým způsobem omezoval zahraniční vztahy, především s rozvíjejícím se Západem. Po této události nastala u většiny postkomunistických států otázka, jakým směrem bude jejich stát, respektive řízení státu vedeno. Jedním z nejvýraznějších směrů byl tzv. „návrat do Evropy“, který měl přivést státy ke znovu zařazení do mezinárodněpolitického prostoru. Největší význam pro tehdejší vládu mělo členství v Evropském společenství, které bylo v očích mnoha států jako nejvýznamnější integrační uskupení v západní Evropě a mělo přinést zemím záštit nastoleného směru, tedy záruku demokracie, stability a vysoké životní úrovně. Česká republika požádala o členství v roce 1996, o sedm let později byla podepsána tzv. smlouva o přistoupení, která vstoupila v platnost v květnu 2004, kdy se ČR stala oficiálním členem Evropské unie. (Fiala, Krutílek a Pitrová, 2018)

Hlavním východiskem zahraniční politiky je propojení domácího a mezinárodního prostředí, což umožňuje státním i nestátním subjektům působit v zahraničí tak, aby jejich činnosti přispívaly k prosazování zájmů ČR i mezinárodních společenství, a zároveň tlumily aktivity, které by mohly tyto zájmy poškozovat. V rámci této politiky se mimo jiné přejímají ze zahraničí podněty, které přispívají k realizaci českých zájmů ve vnitřním prostředí a napomáhají čelit hrozbám nejen na národní, evropské, ale i globální úrovni mající zejména zahraničí původ. Účelem je tak zajištění soudržnosti vnitrostátních politik s mezinárodními závazky státu.

V roce 2015 vláda ČR schválila Koncepti zahraniční politiky České republiky, která mimo jiné definuje tři globální cíle, jimiž jsou bezpečnost, lidská důstojnost včetně ochrany

lidských práv, prosperita a udržitelný rozvoj. Dále jsou definovány dva národní cíle, tedy služba občanům a dobré jméno státu v zahraničí. Kromě Koncepce zahraniční politiky České republiky jsou zásadními dokumenty také výše zmiňovaná Strategická koncepce NATO, Evropská bezpečnostní strategie, Bezpečnostní strategie ČR a níže popsaná obranná strategie. (MZV ČR – b, 2015)

2.2.2 Obranná politika

Obranná politika formuluje přístup vlády České republiky k zajišťování obrany státu. Stanovuje způsob naplňování hlavních úkolů ozbrojených sil ČR. Výchozím dokumentem je tzv. Obranná strategie, která byla vydána Ministerstvem obrany ČR v roce 2017. Strategie vychází z platných právních předpisů pro zajišťování obrany státu i mezinárodních smluv, a navazuje zejména na Bezpečnostní strategii České republiky. V souvislosti se společenstvím byl při tvorbě brán potaz na Strategickou koncepci NATO, Globální strategii EU a další související dokumenty. Východiskem obranné politiky jsou situace po celém světě, především pak blízko Evropy, které formulují bezpečnostní prostředí a mají charakter hrozeb jak pro NATO, EU, tak i pro náš stát. (MO ČR, 2017)

V Obranné strategii jsou popsány tři hlavní pilíře, které při správném fungování silně podporují vývoj obranné politiky a připravenost státu. Prvním z pilířů je zodpovědný přístup státu k obraně ČR a spojeneckým závazkům, kdy velký význam má uvědomění, kdo všechno je zodpovědný za přípravu a zajišťování obrany státu. Dalšími prvky jsou pak například stanovení zdrojů obrany, materiální zabezpečení, obranný průmysl, kolektivní obrana a jiné. Druhým pilířem jsou samostatné ozbrojené síly a jejich akceschopnost. Cílem je mít všestranně připravené, vycvičené, motivované a náležitě vybavené síly připravené bránit stát a plnit mezinárodní závazky. Pro dosažení cílů jsou ve strategii popsány politicko-vojenské ambice, které představují dílčí cíle a kroky k jejich dosažení. Posledním pilířem je občan, respektive občanská povinnost k obraně státu. Občan je ze zákona povinen podílet se na zajišťování obrany státu, v případě stavu ohrožení státu a válečného stavu. I přes udělenou povinnost zákonem č. 222/1999 Sb., není obyvatelstvo připraveno tento úkol naplnit. V návaznosti na to, jsou vytvářena a sjednocována opatření a nástroje krizového plánování i metody a postupy přípravy občanů. (MO ČR, 2017)

2.2.3 Politika v oblasti vnitřní bezpečnosti

Politika zabývající se vnitřním bezpečnostním prostředím je tak zaměřena na tvorbu souboru úkolů, prostředků a cílů, které zajistí preventivní a represivní činnosti, zejména v rámci

kriminality, snahy o zaručení práv, svobody občanů a ochrany demokratického ústavního zřízení. Definuje metody, zásady, principy a systém bezpečnostní policejní činnosti, mimo jiné i součinnost ostatních orgánů související s trestním řízením v ČR. Kromě policejní činnosti, jakožto bezpečnostní složky ČR se zaměřuje i na spolupráci se složkami sousedních států a mezinárodních organizací jako je například Europol a Interpol. (Politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, 2021)

Hlavními prioritami této politiky je zvýšení kvality a profesionality činnosti bezpečnostních složek ČR, aktivní přístup v boji proti terorismu a s ním spojené snížení zranitelnosti České republiky vůči těmto útokům, boj proti veškerým formám organizovaného zločinu, především vytváření legislativních a organizačních opatření, díky kterým nastane eliminace těchto činností. Dalšími prioritami jsou například potlačení nežádoucích obchodů se zbraněmi a vojenským materiálem, snížení drogové kriminality aj. (Ministerstvo vnitra ČR, 2008)

Politika v oblasti vnitřní bezpečnosti nemá výchozí dokument jako takový, lze zde najít ovšem řadu strategických dokumentů, které definují jednotlivé podkapitoly. Mimo jiné, se tato oblast nejvíce přibližuje k bezpečnostní politice na regionální úrovni, neboť jednotlivé podkapitoly ovlivňují nejen chod státu, ale i samostatných územních celků. Vnitřní bezpečnost a její politiku tak tvoří (Bezpečnostní politika, 2022):

a) **Prevence a potírání trestné činnosti související s odpady**

Oblast zaměřující se na nelegální nakládání s odpady, především pak nelegálním dovozem odpadu do našeho státu. Důsledkem kontrolních akcí v roce 2019, bylo vyhodnoceno, že se Česká republika stává cílovou zemí, kam se přepravují odpady k uložení nebo jejich likvidaci z různých evropských států⁹. Nelegální nakládání s odpady tak nabývá na rozměru a stává se z něj hrozba nejen pro jednotlivé části území, ale i pro celý stát. V rámci boji s nově nastávající hrozbou byla přijata strategie na období 2021–2023, ve které jsou stanoveny cíle a příprava strategie. Cíle byli stanovené čtyři, a to zlepšení spolupráce orgánů působící v oblasti prosazování práva životního prostředí v oblasti odpadů, zvýšení specializace orgánů působící také v této oblasti, zlepšení právního prostředí ČR v oblasti odpadů a zvýšení povědomí veřejnosti o problematice. Dále obsahuje analytickou část,

⁹ Především Polsko, Německo a Itálie. Předchůdcem této situace bylo odstoupení Číny od dosavadního přijímání odpadů z Evropy.

ve které jsou identifikované problémy a implementační část, tedy navrhovaná opatření. (MV ČR, 2020)

b) Ochrana měkkých cílů

Měkkými cíli se rozumí místa s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům. Ochrana těchto cílů byla doposud řešena v rámci Strategie ČR pro boj proti terorismu, ovšem vývoj situací především v zahraničí poukázal na potřebu řešení tohoto tématu samostatně, více jednotně a komplexněji.¹⁰ V rámci zapojení obcí a krajů do této problematiky, bylo podepsáno memorandum¹¹ o spolupráci při sdílení informací bezpečnostních složek o určitých typech útoků, především z důvodů prevence a připravenosti, neboť právě obce a kraje jsou provozovatelé či vlastníci některých měkkých cílů. (Ochrana měkkých cílů, 2022)

c) Kriminalita

V rámci řešení kriminality se mimo jiné rozlišuje také boj s drogami, domácí a divácké násilí, které jsou však řešeny spíše v rámci projektů a kampaní zaměřených na zvýšení informovanosti ohledně této problematiky¹². Protidrogová politika je řešena Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky a klíčovým dokumentem je Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027, která se mimo jiné opírá o Protidrogovou strategii EU 2021-2025. Nástrojem pro provedení strategie je tzv. Akční plán realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027. Hlavními cíli stanovenými ve strategii jsou posílení preventivních činností a zvýšení informovanosti, kvalitní a dostupná síť adiktologických služeb, efektivní regulace trhu s návykovými látkami a závislostními produkty, efektivní řízení, koordinace a financování. (Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, 2019)

d) Bezpečnostní hrozby

Mezi bezpečnostní hrozby, spadající do této skupiny v rámci řešení na vnitřní úrovni, jsou terorismus, organizovaný zločin, kybernetické hrozby, extremismus, bezpečnost civilního letectví a korupce. V rámci řešení boje s terorismem je zásadním dokumentem Strategie

¹⁰ V roce 2016 byla přijatá Metodika – Základy ochrany měkkých cílů a také technická norma stanovující bezpečnostní standard k ochraně jednoho z měkkých cílů a nese označení ČSN 73 44 00.

¹¹ Další memorandum bylo podepsáno i v rámci spolupráce MV a židovskými organizacemi, nebo spolupráce MV, Policejního prezidia a organizátory velkých kulturních či sportovních akcí.

¹² V rámci boji s domácím násilím byl přijat tzv. Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011–2014, který nebyl ovšem doposud aktualizován.

České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, ve které jsou stanoveny principy a priority důležité pro zvládání boje proti terorismu, jako například vzdělání v dané oblasti, zvýšení informovanosti, respektování principů demokracie a ochrany lidských práv a tak podobně. Mimo to bylo stanoveno pět oblastí, které napomůžou v boji proti terorismu, jimiž jsou zlepšení komunikace a spolupráce mezi dotčenými subjekty a zvýšení jejich výkonnosti v této oblasti, ochrana obyvatelstva a kritické infrastruktury. Dále bezpečnostní výzkum, vzdělání a informování veřejnosti, prevence radikalizace ve společnosti a úprava v oblasti legislativy na národní i mezinárodní úrovni. Nástrojem pro realizaci a plnění stanovených opatření je tzv. Akční plán boje proti terorismu, jehož nejnovější verze byla přijata v roce 2021. (MV ČR, 2013)

Stěžejním dokumentem pro oblast organizovaného zločinu je Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023 a na ní navazující Akční plán boje proti organizovanému zločinu na roky 2020 a 2021. V koncepci je popsána aktuální situace v oblasti organizovaného zločinu, globální cíl, tedy dosažení takového stavu, kdy je organizovaný zločin efektivně odhalován a vyšetřován na jakékoliv úrovni (regionální, státní, mezinárodní i globální). Dále jsou stanoveny strategické a specifické cíle, kde se jedná o zvýšení efektivity procesů v trestním řízení, posílení spolupráce a sdílení informací, zintenzivnit mezinárodní spolupráci nejen se členskými, ale vybranými zeměmi atd. (MV ČR, 2018)

Problematika kybernetických hrozeb nabývá v posledních letech na významu, a tak v rámci připravenosti byla vydána např. Koncepce rozvoje schopností PČR v oblasti trestní činnosti páchané v kyberprostoru do roku 2025. Dále je pak tato problematika společně s extremismem řešena ve výše uvedené Strategii pro boj proti terorismu a Koncepci pro boj s organizovaným zločinem. Korupce je řešena v rámci vládní protikorupční politiky, pod záštitou ministerstva spravedlnosti, které vypracovalo Vládní koncepci boje s korupcí na léta 2015-2017 a Akční plán boje s korupcí na rok 2015.

e) Problematika sociálně vyloučených lokalit

Vyloučené lokality je potřeba řešit především na úrovni jednotlivých obcí, na jejichž území se tento problém vyskytuje. Nicméně ministerstvo vnitra připravilo ve spolupráci s odborníky řadu manuálů a materiálů, především pro obce, které obsahují preventivní doporučení nebo popis možných opatření. Manuály se týkají například problematiky drog a požívání alkoholu na veřejném prostranství, extrémistických shromáždění, znečišťování veřejného prostranství aj. (Problematika sociálně vyloučených lokalit, 2022)

f) Autokriminalita a bezpečnost silničního provozu

Oblast je zaměřená na kriminalitu spojenou s krádežemi motorových vozidel či jejich částí. V rámci prevence proti autokriminalitě je Česká republika součástí EUCARIS, což je informační systém sloužící k výměně informací o vozidlech a řidičských průkazech z národních registrů členských států EU. (Autokriminalita, 2022)

Bezpečnost silničního provozu je oblast zaměřená na prevenci a zvýšení informovanosti občanů v oblasti bezpečnosti na silnici. Důležitým dokumentem je Strategie BESIP 2020–2030 a na ni navazující dvouletý Akční plán.¹³

g) Dopravní inženýrství

Problematika se zabývá plánováním, organizováním a řízením v oblasti dopravy, zejména stanovením pravidel pro užívání a stavbu dálnic a rychlostních silnic. Dalšími oblastmi, jimiž se dopravní inženýrství zabývá, jsou návrhy pro užití dopravních značení, určení pevných překážek a problematika používání reklamních zařízení v tzv. silničním ochranném pásmu. (Dopravní inženýrství, 2012)

h) Obecní policie

Městská a obecní policie jsou důležitým orgánem pro zajišťování bezpečnosti a pořádku na území obce či města, které je jejich zřizovatelem. Politika této oblasti slouží zejména jako opěrný bod pro zřízení a provozování tohoto bezpečnostního orgánu, jako je například dotační program Ministerstva vnitra, dostatečné legislativní ukotvení dané problematiky a stanovení postupu zkoušek čekatelů a strážníků. Mimo jiné jsou zde vedeny statistické údaje o obecních policiích a přehled všech obcí, městysů a měst zřizujících obecní či městskou policii v České republice. (Obecní policie, 2022)

i) Zbraně, střelivo, munice a bezpečnostní materiál

Odbor bezpečnostní politiky se zabývá zejména vykonáváním státní správy a zajišťováním právních úprav v oblastech zbraní, střeliva munice a pyrotechnického průzkumu. Další činnosti odboru pak souvisejí například se stanovením obsahu a organizací zkoušek odborné způsobilosti žadatelů o zbrojní průkaz, určení předpisů pro nakládání

¹³ Mimo jiné byl v rámci prevence přijat i nový zákon, který Policii ČR a Celní správě udává oprávnění vyžadovat při kontrole vozidla zaplacení dosud neuhrazené pravomocné pokuty. S tím souvisí i zařazení do CBE neboli přeshraniční výměna informací k vybraným dopravním deliktům.

s bezpečnostním materiálem na území ČR, či podání informací pro cizince v rámci cestování se zbraněmi. (Zbraně, střelivo, munice a bezpečnostní materiál, 2022)

j) Odposlechy, záznamy telekomunikačního provozu a sledování osob

Poslední podkapitolu politiky zajišťující vnitřní bezpečnost tvoří analýza odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu včetně sledování osob a věcí na území České republiky za rok 2020. Do analýzy je také zaznamenáno rušení provozu elektrotechnických komunikací Policie ČR, a to vše dle trestního řádu. (Odposlechy, záznamy telekomunikačního provozu a sledování osob, 2021)

2.2.4 Hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu

Hlavními prioritami hospodářské politiky je posilování makroekonomické stability, minimalizace potenciálních zdrojů, které mohou vést ke vzniku hrozeb a působení jejich nositelů, dále minimalizace závislosti ekonomiky ČR na dodávkách především strategických surovin z nestabilních oblastí a rozvoj systému hospodářských opatření pro krizové stavy. Hospodářská politika tedy stanovuje podmínky pro zajišťování bezpečnosti státu v souvislosti s prevencí a eliminací potencionálních rizik v ekonomice země a vnějších ekonomických vztazích. Mimo jiné určuje i podmínky pro produkci zdrojů potřebných k zajištění bezpečnosti země. (Ministerstvo vnitra, 2022)

2.2.5 Politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu

V rámci zajištění bezpečnosti občanů a státu je neméně důležité informovat veřejnost o bezpečnosti, vývoji bezpečnostního prostředí a opatření, která jsou v této souvislosti přijímána. Tento poslední komponent pracuje na základě myšlenky zvýšení informovanosti obyvatelstva a vzájemná komunikace povede k lepšímu přiblížení a pochopení oblasti bezpečnosti státu, což by mohlo napomoci i k aktivnější účasti obyvatelstva při prevenci a řešení bezpečnostních problémů. Prioritami této politiky je zaměření na systematické informování veřejnosti o hrozbách, rizicích a přijatých opatření, spolupráce se sdělovacími prostředky, realizace a provozování portálu veřejné správy a podpora studia v oborech bezpečnosti v rámci vzdělávacích programů. (Ministerstvo vnitra, 2022)

3 REGIONÁLNÍ ÚROVEŇ BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

V souvislosti na předchozí kapitole vycházíme z fakta, že bezpečnostní politika v České republice je velice dobře zpracována na státní úrovni. Avšak, jednotlivé subjekty spadající do bezpečnostního systému fungují nejen jako celek s celostátní, ale také regionální působností. Pro zajištění dostatečné funkčnosti bezpečnostního systému, jsou důležité i činnosti jednotlivých subsystémů. Tyto činnosti je potřeba následně rozvíjet na regionálních úrovních. V České republice však pod regionálním stupněm spadá krajské úroveň, někdy okresní a nebo úroveň obce s rozšířenou působností (dále jako ORP). Z toho důvodu je potřeba vymezit si obsah regionu v souvislosti s pojetím v této diplomové práci, na což poukáže následující podkapitola. (Pavlík et al., 2020)

3.1 Region a obec s rozšířenou působností

Z obecného hlediska jako region označujeme území, jehož hranice mohou být jasně stanovené či pomyslné. Hranice tohoto území pak mohou vytvářet odlišné znaky, rysy nebo samotná historie daného území. Region je podstatnou částí formován a vyvíjen spíše antropogenními činiteli, jako jsou společné zájmy, vztahy, mentalita, kultura, historická zkušenost aj. Nesmí se však opomenout i na geopolitické faktory, které mají významnou roli při vymezování regionu. (Florida, 2018, Zdražil, 2015)

Autorka se domnívá, že přesněji pojetí regionu v rámci České republiky sedí spíše k označení okresu, neboť území kraje je rozsáhlejší a rozdíly mezi jednotlivými částmi tak mohou být leckdy výrazné. Dříve se na okresy bral větší zřetel a byly brány jako základ územně správního členění státu. To se však změnilo po roce 2002, kdy se i této sféry dotkla řada reforem probíhající mezi lety 1997 až 2003, a činnost okresů se z velké části přenesla na správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále jako SO ORP). Přenesení působnosti na menší územní celek zohledňuje více obyvatelstvo, především jeho chování na daném území (vykonávání pracovní činnosti, dojíždění do škol apod.), což může vést k většímu zajištění základních potřeb občana.¹⁴ (MV ČR, 2016)

¹⁴ Přesto, že jsou okresní úřady oficiálně zrušeny, stále jsou okresy využívány a jejich úplné zrušení by znamenalo velký zásah do státních registrů a evidencí, jako například v evidenci obyvatel. Mimo jiné, okresy ke své činnosti stále používají i některé organizace, příkladem Policie ČR, Hygienické stanice, Česká správa sociálního zabezpečení aj.

Novější územní členění státu tak může vést k vyššímu zajištění bezpečnosti a občany dostatečně připravit na hrozby, či mimořádné události, které mohou nastat na území jejich působiště, popřípadě v jeho nejbližším okolí.

3.2 Regionalizace bezpečnostní politiky v České republice

V rámci chápání bezpečnostní politiky regionu, by se její řešení mohlo přiřadit spíše na úroveň krajskou, ze které se posléze odvíjí bezpečnost a související činnosti pro obce s rozšířenou působností. Nicméně, není tak komplexně definována jako na úrovni státu a můžeme jí spíše odvodit od jednotlivých činností orgánů, jichž se týká problematika zajišťování bezpečnosti na daném území. Tyto činnosti jsou pak provozovány v rámci oddělení či odborů na krajských úradech, které nesou řadu pojmenování jako např. odbor krizového řízení, oddělení Integrovaného záchranného systému a obrany, oddělení krizového řízení a bezpečnosti nebo oddělení pro zvláštní úřady. Nejčastěji se odbory či oddělení v rámci zajišťování bezpečnosti zabývají (Smejkal, 2012):

- havarijním a krizovým řízením a plánováním,
- požární ochranou,
- oblastí IZS,
- vnitřní bezpečností,
- hospodářským opatřením pro krizové stavy,
- ochranou utajovaných informací,
- vzděláváním v oblasti krizového řízení a celkově bezpečnosti,
- informování veřejnosti v rámci dané problematiky,
- financování daných oblastí,
- zpracovávání směrnic úřadů a metodickými činnostmi vůči obcím.

Bezpečnostní politika na této úrovni by se tak dala přirovnat k činnostem a orgánům řešící krizové řízení a připravenost na mimořádné události či krizové situace, což zvyšuje úroveň bezpečnosti na daném území.

3.2.1 Orgány bezpečnostní politiky kraje a obcí s rozšířenou působností

Pro zajišťování bezpečnosti jsou zřizovány, dle příslušných krizových zákonů, nejdůležitější orgány pro řešení krizových situací, které se mimo jiné podílí i na plnění úkolů v oblasti obrany.

Bezpečnostní rada kraje či obce s rozšířenou působností – jedná se o koordinační orgán, který je zřizován na základě zákona č. 240/2000 Sb.¹⁵, hejtmanem kraje či starostou ORP, jenž je zároveň předsedou této rady. Jedná se o poradní orgán v rámci přípravy na krizové situace, při jejímž zasedání se projednává a posuzuje stav zabezpečení a stav připravenosti daného území. Složení a obsah činnosti bezpečnostní rady je zakotvena v nařízení vlády č. 462/2000 Sb.¹⁶, a jedná se zejména o projednávání krizového a havarijního plánu, posuzuje přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení, dále se zabývá finančním zabezpečením připravenosti území a složek Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS), kdy posuzuje připravenost těchto složek na řešení krizových situací. Bezpečnostní rada kraje a ORP má podobné složení, tedy kromě výše zmíněného předsedy se dále skládá z náměstka hejtmana či místostarosty, ředitele krajského úřadu nebo tajemníka obecního úřadu, ředitele krajského ředitelství Policie České republiky (dále PČR) a Hasičského záchranného sboru (dále HZS) či příslušník PČR a HZS aj. Bezpečnostní rada ORP má o dva členy méně než rada kraje. (ČESKO – a, 2000)

Krizový štáb kraje či obce s rozšířenou působností – je pracovní orgán, jehož zřizovatelem je hejtman či starosta ORP, který je i předsedou štábu. Obsahem činností, které upravuje nařízení vlády č. 462/2000 Sb., je zejména řešení krizových situací, což znamená projednávání možností řešení a návrhu opatření. Krizový štáb může být využit při koordinaci záchranných a likvidačních prací, je svoláván při vyhlášení krizového stavu na celém území státu nebo části území týkající se kraje či ORP. Tento orgán má svou stálou pracovní skupinu, která připravuje podklady pro řešení krizových situací a návrhů na opatření. Složení krizového štábu jsou členové příslušné bezpečnostní rady a členové stálé pracovní skupiny, kam patří tajemník krizového štábu, pracovníci krajského úřadu či úřadu ORP a zástupci základních složek IZS, popřípadě odborníci v závislosti na druhu mimořádné události či krizové situace. (ČESKO – a, 2000)

¹⁵ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon).

¹⁶ Nařízení vlády 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a §28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

3.2.2 Dokumentace bezpečnostní politiky kraje a obce s rozšířenou působností

V oblasti bezpečnosti mají kraje i ORP vypracované řadu materiálů, které jsou v souladu s příslušnými právními předpisy. Kraje mají vypracované např. Koncepce požární ochrany, Protidrogovou politiku, Koncepce prevence kriminality, Bezpečnostní politika informačního systému¹⁷. Za stěžejní dokumenty v oblasti zajišťování bezpečnosti na daném území se označuje Krizový plán kraje nebo ORP a Havarijní plán kraje.

Krizový plán kraje či obce s rozšířenou působností – je základním dokumentem pro tvorbu dostatečných podmínek při zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení, především pro orgány krizového řízení a dalších dotčených orgánů. Skládá se ze základní části, která obsahuje charakteristiku daného území, přehledu možných rizik včetně analýzy ohrožení a přehledu právnických a podnikajících fyzických osob zajišťující plnění opatření stanovené tímto plánem. Další je pak část operativní, která se skládá z přehledu krizových opatření a způsobu jejich provedení, plánu nezbytných dodávek a způsobu regulačních opatření, rozpracování typových plánů na postupy pro řešení konkrétních druhů krizových situací, které byly identifikovány v rámci analýzy ohrožení. Posledním dílem je pomocná část, která obsahuje přehled právních předpisů, které lze uplatnit při přípravě a řešení krizových situací, zásady manipulace s krizovým plánem a geografické podklady.¹⁸ (ČESKO – a, 2000)

Havarijní plán – Je dokument obsahující popis činností a opatření, které vedou ke zmírnění či odstranění následků mimořádné události nebo havárie. Rozlišujeme tři typy havarijního plánu, a to vnější havarijní plán, který se zpracovává pro jaderná zařízení nebo objekty či zařízení, u kterých je možnost vzniku závažné havárie, dále vnitřní havarijní plán, který zpracovávají subjekty provozující objekty či zařízení, u nichž je možnost vzniku závažné havárie¹⁹ nebo provozovatelé jaderných zařízení nebo pracovišť IV. kategorie. Posledním typem je havarijní plán kraje, který zpracovává HZS kraje a slouží pro řešení mimořádných událostí, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu. Skládá se z informační části, kterou tvoří geografický, demografický, klimatický, hydrologický popis a základní informace zjištěné analýzou možného vzniku pro jednotlivé druhy

¹⁷ Jedná se o dokument, jehož zásady zpracování vydal Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost, tento dokument už našel uplatnění i na místní úrovni, tedy kromě krajů a ORP vydala řada měst v ČR svou Bezpečnostní politiku IS např. město Polička, Kopidlno aj.

¹⁸ Z krizového plánu dále vychází tzv. plán krizové připravenosti, který zpracovávají právnické a podnikající fyzické osoby a zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu. Tento plán je mimo jiné zpracováván i v rámci ochrany prvku kritické infrastruktury jako tzv. Plán krizové připravenosti subjektu KI.

¹⁹ A jsou zařazeny do skupiny B, podle zákona o prevenci závažných havárií

mimořádných událostí²⁰. Další je operativní část, ve které jsou vyčleněné síly a prostředky pro záchranné a likvidační práce. Poslední částí jsou pak druhy plánů konkrétních činností jako například plán vyrozumění, evakuace obyvatelstva, varování obyvatelstva, veřejného pořádku a bezpečnosti aj. (ČESKO, 2001)

3.3 Bezpečnostní politika regionu v zahraničí

Pro uvedení příkladů řešení bezpečnostní politiky regionu u zahraničních států, hraje důležitou roli odlišnost členění území jednotlivých zemí. Pro sjednocení tak autorka popíše bezpečnostní politiku měst, která je řešena zejména pro větší města (podobnost ORP v případě menších měst a obcí v ČR). Jednotlivé státy začínají řešit bezpečnostní politiku nejen na státní úrovni, ale také lokální, zejména bezpečnostní politiku měst. Pozadu nezůstává ani Evropská unie, která se snaží rozvoj této problematiky co nejvíce podpořit. Fungování této politiky na úrovni města, by se dalo označit nejen za základní stavební kámen zajištění bezpečnosti občanů, ale také zvýšení úrovně bezpečnostní politiky státu, která úzce souvisí se zajištěním bezpečnosti i v mezinárodním prostředí. Pro představu rozvoje v dané oblasti popíše autorka v následujících podkapitolách Koncept bezpečnostní politiky města ze Spolkové republiky Německa a řešení v rámci Evropské unie.

3.3.1 Projekt s názvem Kooperativní bezpečnostní politika ve městě

Koncept nesoucí název v německém znění „*Kooperative Sicherheitspolitik in der Stadt*“, je výzkumný projekt, jehož cílem je analýza bezpečnostních koncepcí města a jejich další rozvoj za účelem zvýšení bezpečnosti měst a obcí ve Spolkové republice Německo (dále jen SRN). Projekt byl schválen v roce 2010 a je veden pod záštitou Spolkového ministerstva školství a výzkumu. V SRN je bezpečnostní politika měst a obcí věnována především v oblasti kriminality a její prevence. Očekáváním tohoto projektu je tak rozšíření oblasti bezpečnostní politiky v rámci měst a obcí a spolupráce mezi nimi. Kromě analýz stávajících koncepcí je projekt věnován i komparaci politických nařízení a opatření, bezpečnostního prostředí města a potřeb jeho občanů. Výsledkem tohoto projektu by pak měl být vznik nových koncepcí, které budou obsahovat opatření vedoucí ke zlepšení kriminální situace, požadavky a hodnocení v rámci vnímání bezpečnosti obyvatelstvem, stanovení kooperace institucí vedoucí ke zlepšení bezpečnosti, a to vše ve spojitosti se zavedením nových pojmů jako „*der Bürgerkommune*“, které můžeme doslovně přeložit

²⁰ Například místo a pravděpodobnost vzniku, rozsah a ohrožení v závislosti na čase a dalších podmínkách, seznam obcí včetně počtu obyvatel, ohrožení obyvatel aj.

jako občanská obec, samospráva či obec pro občany a „*der bürgernahen Polizeiarbeit*“, což v doslovném českém překladu znamená komunitní policie, policejní práce v občanské komunitě. (Braun, 2010)

3.3.2 Bezpečnostní politika měst v Evropské unii

Jedním z hlavních cílů Evropské unie je zajistit kvalitní životní úroveň obyvatelstva zejména v oblastech svobody, práv, bezpečnosti, a to bez omezení vnitřních či vnějších hranic. Přesto, že je agenda EU mířena spíše na státy a jejich politiku, postupně se začíná zaměřovat i na města jako jisté subsystémy ovlivňující stát. Jako oporu pro tvorbu a revizi stávající bezpečnostní politiky měst vydalo Evropské fórum pro městskou bezpečnost (EFUS) příručku nazvanou „*Methods and Tools for a Strategic Approach to Urban Security*“, tedy Metody a nástroje strategického přístupu k bezpečnosti ve městech, která obsahuje strategický přístup k bezpečnosti ve městech, řízení a udržitelnost, metody a nástroje vhodné pro implementaci. V rámci strategického přístupu stanovily experti v příručce pět základních prvků, díky kterým bude zajištěno řízení bezpečnosti ve městech. Základním pilířem celého procesu je seznámení s aktuální situací, což znamená nejen charakteristika města, ale i bezpečnostní situace, kriminalita, další hrozby a rizika atp. V návaznosti na to je dalším krokem stanovení cílů (bezpečnostní index aj.) a strategii k jejich naplnění. Třetím prvkem je pak samotná akce, tedy implementace opatření a koordinace jednotlivých činností stanovených ve strategii, související s naplněním cílů. Důležitou součástí jsou i instituce a organizace, kterých oblast bezpečnosti dotýká a přijatá opatření na ně mohou mít dopad. Posledním prvkem je určení dalších zúčastněných osob a organizací, které se na zajišťování bezpečnosti mohou podílet a tím zvýší účinnost opatření. Jedná se zejména o zúčastněné osoby z řad občanů, organizace, díky nimž může být zvýšena informovanost aj. (EFUS, 2016)

V teoretické části byla rozebrána bezpečnostní politika v rámci mezinárodního chápání, a na to navazující bezpečnostní politika státu, která je důležitá především pro zajištění zájmů a cílů České republiky. Další částí pak byla popsána problematika na regionální úrovni, která v posledních letech nabývá na významu a v České republice není řešena v takovém rozsahu, jako např. bezpečnostní politika státu. V těchto souvislostech autorka popíše v následující praktické části regionalizaci bezpečnostní politiky na úrovni obce s rozšířenou působností.

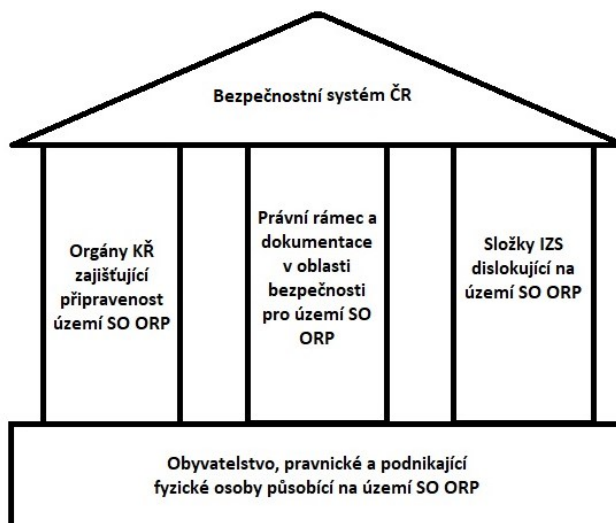
II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Pro zajištění bezpečnosti na nejvyšší úrovni je potřeba stanovit si a znát jednotlivé prvky, které je potřeba chránit, zejména obyvatelstvo. Dále také subjekty podílející se na tvorbě podmínek pro zajišťování bezpečnosti a mimo jiné i veškeré hrozby, které úroveň zabezpečení mohou snížit. Všechny tyto prvky a elementy jsou důležité znát pro výběr optimálních opatření, koordinaci činností a s tím související tvorbu bezpečnostní politiky.

4.1 Bezpečnostní systém obce s rozšířenou působností

Jedním z kroků pro tvorbu bezpečnostní politiky obcí s rozšířenou působností by mohla být tvorba bezpečnostního systému obce s rozšířenou působností (dále jen ORP). Stejně jako u bezpečnostní politiky státu, by tento systém tvořil nástroj pro plnění stanovených cílů a zájmů. V souvislosti na bezpečnostní systém České republiky, by pak pro obce s rozšířenou působností mohl vypadat takto:

Obrázek 2 Bezpečnostní systém ORP

Zdroj: vlastní zpracování.

Důležitými pilíři systému jsou orgány zabývající se bezpečností na úrovni ORP, jako je starosta, obecní úřad, bezpečnostní rada a krizový štáb. Všechny tyto orgány, souvisejí zejména s krizovým řízením a se podílejí na připravenosti území v rámci řešení krizových situací, což snižuje míru nebezpečí. Dalším pilířem je legislativní rámec, který zastřešuje činnosti a složení orgánů či složek nejen v oblasti krizového řízení. Posledním pilířem jsou pak složky IZS, které se přímo podílejí na zajišťování bezpečnosti na daném území. V horní části systému by se mohlo nacházet bezpečné území ORP či kraje, které

je zajištěno díky jednotlivým pilířům. Nicméně autorka zvolila jako vrchní část bezpečnostní systém České republiky, který je díky tomu stabilnější.

Spodní část, jako základní stavební kámen, jsou občané a podnikající a fyzické osoby působící na území obce s rozšířenou působností. Ačkoliv se to nezdá, autorka se domnívá, by bezpečnost nemohla být zajištěna bez fungujících a tolerantních občanů, kteří ctí svá práva a povinnosti. Jedním z hlavních cílů bezpečnostní politiky na jakékoliv úrovni je zajištění bezpečí pro své obyvatelstvo. V posledních letech se ve strategických dokumentech setkáváme s problematikou širšího zapojení občanů do systému krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Jedná se o zapojení nejen v rámci řešení krizových situací, ale i prevencí a tím spojené předcházení či snižování následků těchto situací. Nejlepším řešením je zajistit schopnost sebeobranu jednotlivce či kolektivu.

Nicméně, aby se člověk mohl zapojit do systému, je potřeba, aby si byl uvědomoval skutečnosti a situace, na které se má připravovat. Pokud si občan není vědom jakékoliv hrozby, necítí tak strach, z čehož vyplývá, že pravděpodobně nebude ochoten spolupracovat na zajišťování bezpečnosti, když se sám necítí ohrožen.

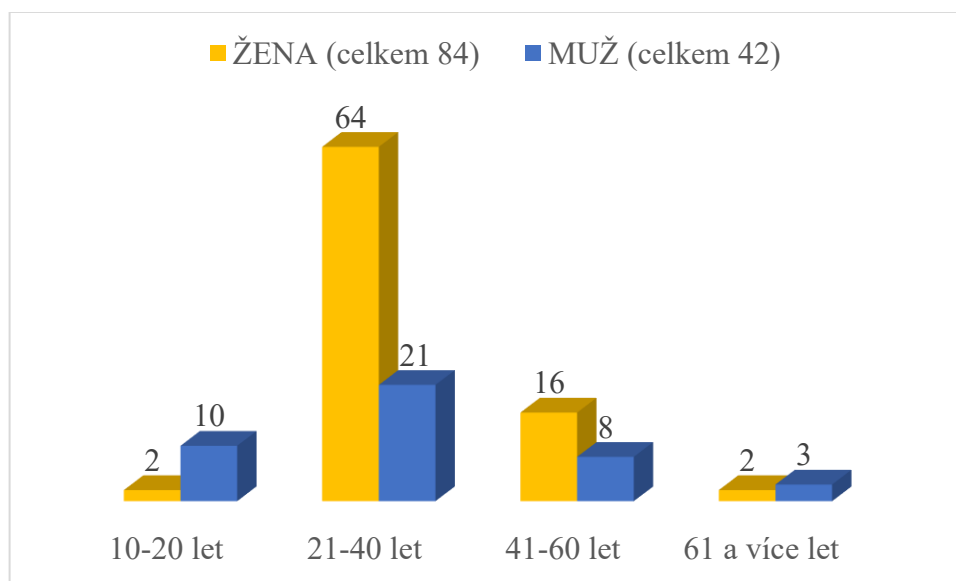
4.2 Občan a bezpečnost

Obyvatelstvo je základním prvkem pro oblasti zabývající se problematikou bezpečnosti, neboť jedním z hlavních cílů státu i mezinárodních společenství, je zabezpečení ochrany všech občanů. Efektivnost činností spojené se zajišťováním bezpečnosti pak souvisí i s určitou znalostí občanů v této oblasti, což mimo jiné může jednotlivé podpořit procesy. Znalost obyvatelstva se odvíjí od jejich informovanosti, tedy informací veřejně dostupných, ke kterých má občan volný přístup. Obecně občané v našem státě získávají informace o bezpečnosti a jejím stavu zejména pomocí masmédií, tedy skrz televizní stanice, rozhlas, denní tisky, časopisy, a především internetové portály. Z velké části záleží na typu média, nicméně informace o bezpečnosti a hrozbách, které mají potenciál obyvatelstvo ovlivnit, mohou být zveličovány nebo naopak mají přehnaný popis, popřípadě nejsou vůbec pravdivé. V souvislosti s tím, pak má občan nedostatek informací a menší přehled v oblasti bezpečnosti, což může zapříčinit i nedostatečnou důvěru k orgánům a složkám zabezpečující činnosti v souvislosti s občanskou bezpečností. Pokud se však jedná o celkem seriózní zdroj, jsou řešeny hrozby zejména v rámci vnějšího bezpečnostního prostředí, nebo jsou interpretována známa rizika pro Českou republiku.

Nicméně i přesto, jak malý stát jsme (na základě rozlohy), jednotlivé části území se od těch ostatních leckdy liší v mnoha ohledech, ze kterých může vyplývat i řada odlišných hrozeb. Z toho důvodu je důležité řešit bezpečnost na úrovni místní, aby následně mohla být udržena i bezpečnost České republiky jako celku. Největším úskalím v oblasti zajišťování bezpečnosti obyvatelstva, je obyvatelstvo jako takové. Na stav bezpečí si člověk rychle zvykne a nevnímá žádná rizika, dokud jimi není přímo ohrožen. Autorka se domnívá, že občané díky každodenní mediální „masáži“ si jsou vědomy hrozeb v rámci České republiky, ale už si nejsou vědomi rizik, které mohou nastat v jejich nejbližším okolí.

4.2.1 Vnímání bezpečnosti občanů v jejich nejbližším okolí

Pro potvrzení této hypotézy autorka sestavila dotazník s jedenácti otázkami, ve kterém zjišťovala vnímání bezpečnosti v okolí místa bydliště. Dotazník byl podán elektronickou formou pomocí e-mailu a sociálních sítí, kdy odpovědělo celkem 126 respondentů. Na začátku dotazníku odpovídali na otázky ohledně pohlaví, věku, vzdělání či zaměstnání a místa bydliště, kde kromě kraje uváděli i příslušné ORP v souvislosti s tématem této práce.

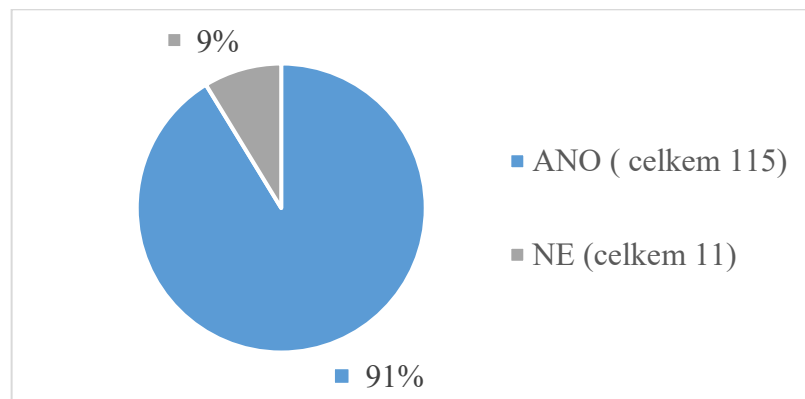

Obrázek 3 Grafické znázornění pohlaví a věku respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

V celkovém součtu odpovídalo na dotazník přibližně 68 % občanů mezi rozmezím 21-40 let, dalších 19 % tvoří respondenti ve věk od 41 do 60 let, kdy v obou případech převažují ženy. Zbýlých 13 % se pak dělí mezi občany ve věkovém rozmezí 10-20 let a 61 a více let, kdy byli odpovídající zejména mužského pohlaví.

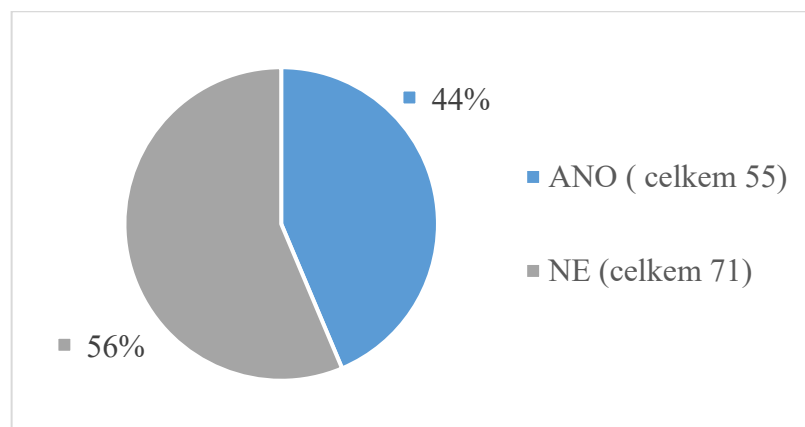
Další otázky již směřovaly na problematiku vnímání bezpečnosti a znalosti hrozeb či strategických dokumentů.

Obrázek 4 Cítí se respondenti bezpečně v místě svého bydliště či působiště?

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 5 (viz. Obrázek 4) byla směřována na celkový pocit bezpečí v místě svého bydliště nebo působiště a jeho nejbližším okolí. Odpovědělo na ní 126 respondentů, kdy 115 označilo kladnou odpověď, tedy cítí se bezpečně v místě a okolí svého bydliště či působiště. Rozdílný pohled na věc mělo 11 občanů ve věkovém rozmezí 21-40 let, jejichž bydliště či působiště se nachází v kraji Královéhradeckém (*ORP Trutnov a ORP Vrchlabí*), Pardubickém (*ORP Moravská Třebová*), Moravskoslezském (*ORP Ostrava*), Ústeckém (*ORP Ústí nad Labem*), Středočeském (*ORP Mladá Boleslav a ORP Slaný*) a Hlavním městě Praha (*části Praha 10 a Praha 17*).

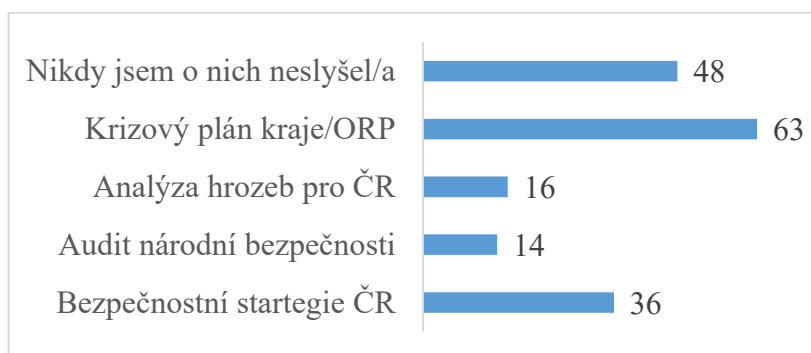

Obrázek 5 Zajímáte se o problematiku bezpečnosti ve vašem městě či obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Zjištění zájmu o problematiku bezpečnosti v místě bydliště bylo cílem otázky číslo 6 (viz. Obrázek 5), kdy více než polovina respondentů odpověděla, že se nezajímá o problematiku bezpečnosti. V návaznosti na předešlou otázku, a její převažující odpovědi

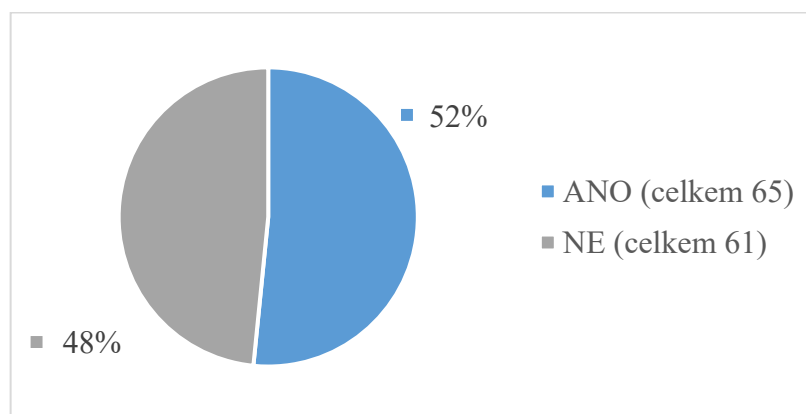
ohledně pocitu bezpečí, autorka konstatuje, že pokud se občan cítí bezpečně, nemá zájem zjišťovat stav bezpečnosti a s tím spojené skutečnosti (aktuální hrozby aj.). Z jedenácti respondentů, kteří se necítí bezpečně v místě jejich bydliště či působiště označili čtyři občané, že se nezajímají o problematiku bezpečnosti v okolí místa bydliště.

Obrázek 6 Bezpečnostní dokumentace a počet označení od respondentů

Zdroj: vlastní zpracování.

Na znalost bezpečnostních dokumentů ze strany občanů byla směřována otázka číslo 7 (viz. Obrázek 6). Do otázky byly zahrnuty nejznámější strategické dokumenty, které mohou být volně dostupné. Nejvíce označovaným dokumentem byl krizový plán kraje/ORP, který však není volně dostupný, autorka se tak domnívá, že občané dokument znají, nevědí ale jeho obsah. Nejvíce označovaným dokumentem byla Bezpečnostní strategie České republiky a Analýza hrozeb pro Českou republiku. Přesto však 38 % respondentů označilo, že nezná ani jeden z uvedených dokumentů.

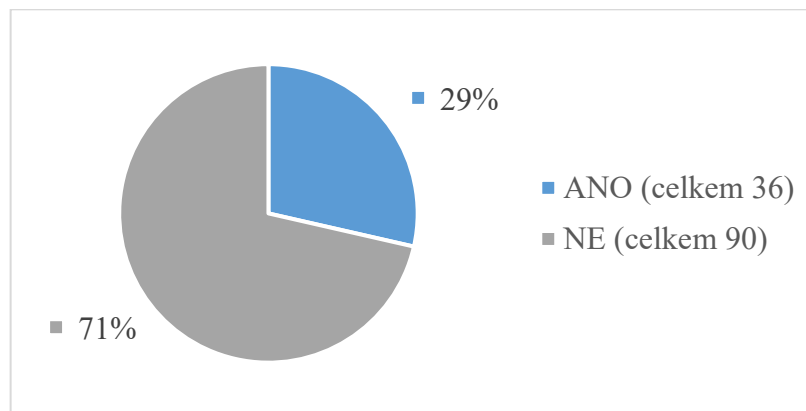

Obrázek 7 Jsou vám známy některé (aktuální) hrozby pro ČR?

Zdroj: vlastní zpracování.

Pro představu o znalosti hrozeb ovlivňující Českou republiku byla položena otázka číslo 8 (viz. Obrázek 7). Odpovědi jsou zde vyrovnanější, přesto větší část respondentů, přesněji 65 ze 126 si je vědoma aktuálních hrozeb pro ČR. Všichni z těchto respondentů

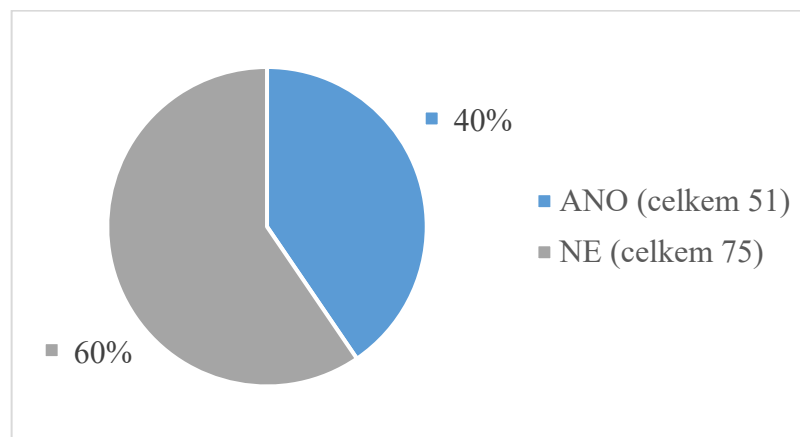
označila alespoň jeden dokument v otázce číslo sedm, především se pak jednalo o Bezpečnostní strategii České republiky.

Obrázek 8 Jste si vědom/a aktuálních či největších hrozeb pro vaše město či obec?

Zdroj: vlastní zpracování.

Vnímáním hrozeb v místě působení respondentů se zabývala otázka číslo 9 (viz. Obrázek 8), kdy celkem 36 občanů si je vědoma hrozeb, které mohou jejich nejbližším okolí ohrožovat. Mimo jiné, ze zbylých 90 respondentů, kteří si nejsou vědomi žádných hrozeb, označilo pouze sedm občanů, že se necítí bezpečně ve svém nejbližším okolí. Jedním z důvodů pocitu bezpečí by tak mohla být nevědomost hrozeb a s nimi souvisejících rizik.

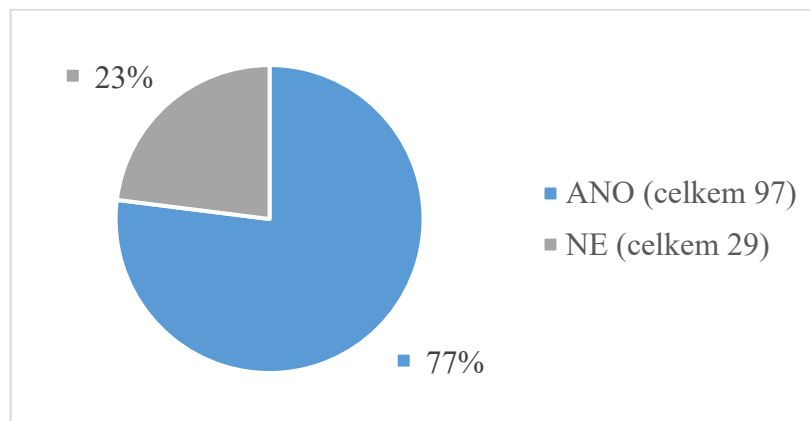

Obrázek 9 Považujete své znalosti v otázkách bezpečnosti ve vašem okolí za dostačující?

Zdroj: vlastní zpracování.

K závěru dotazníku byla položena otázka s číslem 10 (viz. Obrázek 9), ve které respondenti stanovovali, zda své znalosti v oblasti bezpečnosti v jejich místě bydliště či působiště a okolí považují za dostatečné. Nedostatečné znalosti označilo 75 odpovídajících, z nichž pouze 18 zná hrozby ohrožující jejich nejbližší okolí (dle odpovědí na otázku 9, viz. Obrázek 8).

Otázkou tedy zůstává, zda občané necítí povinnost či potřebu zjišťovat aktuální situace v oblasti bezpečnosti z jejich nejbližšího okolí, kdy hrozby mohou ovlivnit jejich každodenní život, nebo nemají dostatečný nástroj k zjišťování těchto informací.

Obrázek 10 Uvítali byste dokument, ve kterém by byla popsána bezpečnost a sní související informace z místa vašeho bydliště či působiště?

Zdroj: vlastní zpracování.

Poslední otázka s číslem 11 (viz. Obrázek 10), byla jistým způsobem zásadní pro tvorbu praktické části této diplomové práce, kdy 97 ze 126 respondentů odpovědělo, že by uvítali dokument, popisující úroveň bezpečnosti a aktuálních hrozeb z okolí jejich bydliště.

Výsledky dotazníku autorku pouze utvrdily v nevědomost obyvatelstva ohledně bezpečnosti v místech jejich působiště. Jak již v úvodu autorka zmiňovala, většině dotazovaným jsou známy hrozby pro České republiky, na čemž mohou mít zásluha média, ale zejména dostupnost dokumentace pod záštitou vlády, ve které je pro občany dostatek informací z oblasti bezpečnosti státu. Autorka se tedy domnívá, že pokud by byla vytvořena zmenšená forma strategického dokumentu například Bezpečnostní strategie České republiky pro jednotlivá místa, respektive menší územní celky, mohlo by to zájem a přehled o bezpečnost v místech bydliště zvýšit. Mimo jiné, podání dostatečných informací může vést k vyšší vzdělanosti či přehledu obyvatelstva v oblastech bezpečnosti, krizovém řízení aj. Dalším přínosem by mohla být znalost hrozeb a rizik, na které se občané zvládnou dostatečně připravit a reagovat, což sníží dopad na samostatné obyvatelstvo. Jeden z takových dokumentů lze označit Krizový plán kraje či obce s rozšířenou působností, který dle dotazníku zná řada respondentů, ovšem dostat se k jeho obsahu je složitější proces, a to může snižovat zájem o získávání informací. V souvislosti s rozvojem, kdy jsou občané zvyklí na dostatek všeho, za vynaložení minimálního úsilí lidé zlenivěli, a tak je potřeba jim důležité informace poskytnout co nejjednodušším způsobem. Z dotazníků vyplývá,

že obyvatelstvo uvítá dokument týkající se bezpečnosti na území jejich působnosti. Další kapitola této diplomové práce tak bude věnována tvorbě takového dokumentu a jeho rozsah bude v rámci obcí s rozšířenou působností. Ponese název Bezpečnostní politika ORP a budou v něm zaneseny základní pojmy, legislativa a výchozí dokumenty, dále charakteristický popis daného území, orgány a složky zajišťující problematiku bezpečnosti. Důležitou součástí bude i současný stav, ve kterém budou popsány hrozby mající potenciální charakter negativně působit na dané území, dále také statistiky z oblasti kriminality aj. V návaznosti na to budou popsána opatření zavedená ze strany ORP vůči jednotlivým hrozbám. Pro zvýšení připravenosti občanů budou popsány základní kroky, díky kterým se může snížit dopad hrozeb. V poslední části pak bude řízení a kontrola, tedy popis osob a jejich činností v rámci tvorby dokumentu, kdy budou v tabulce zaznamenány i odpovědné osoby v oblasti zajišťování bezpečnosti na daném území.

5 METODIKA BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

V souvislosti s předešlými kapitolami můžeme tedy konstatovat, že bezpečnostní politika jako taková chybí na regionální úrovni a jedná spíše o spolupráci jednotlivých subjektů a organizací, působících ve správním obvodu obce s rozšířenou působností. Činnosti těchto subjektů mají stanovené a jednotné postupy bez rozlišení úrovně, což souvisí s vyhodnocováním jednotlivých činností společně. Pro upřesnění, například ročenky či statistiky složek, jichž se týká problematika zajišťování bezpečnosti, jsou vyhodnocovány v rámci krajů, popřípadě okresů. Mimo jsou činnosti vyhodnoceny samostatně, v rámci jednotlivých složek. Autorka se tak domnívá, že kromě výstupů činností z hlediska menšího území, by zároveň měly být vyhodnoceny činnosti působících složek na daném území společně, což by mohlo vést ke zvýšení zájmu občanů o získávání všeobecného přehledu v rámci bezpečnosti v místě jejich bydliště či působiště. Z vyhodnocení výše uvedeného dotazníku můžeme odvodit, že občané mají zájem o současný stav bezpečnosti v jejich okolí, nemají však žádný nástroj, který by zvýšil jejich přehled a informovanost.

Nástrojem pro zvýšení informovanosti a přehledu o stavu bezpečnosti by mohl být dokument, který ponese název **Bezpečnostní politika ORP daného místa**. Bude složen ze tří částí, a to základní, operační a pomocná. Rozdělení částí je podobné jako ve výchozích dokumentech, zejména Krizového plánu ORP, který poslouží jako opěrný bod. Kromě toho rozdělení poslouží pro rychlejší orientaci a přehled v dokumentu.

V následující části této kapitoly bude popsána metodická příručka, tedy doporučený postup k tvorbě a obsah dokumentu Bezpečnostní politiky ORP. Následující podkapitoly budou tvořeny popisem jednotlivých částí dokumentu, jehož obsah by měl být následovný:

A. Základní část:

- 1) Úvod do problematiky.
- 2) Bezpečnostní prostředí.

B. Operační část:

- 3) Současný stav.
- 4) Co dělat, když...

C. Informační část:

- 5) Řízení a kontrola.
- 6) Kontakty na odpovědné osoby.
- 7) Závěrečné ustanovení

Při tvorbě se nesmí zapomenout na podstatu dokumentu, a tou je zvýšení informovanosti obyvatelstva, což by mohlo vést k širšímu zapojení v rámci prevence a řešení mimořádných událostí, popřípadě krizových situací a zvýšení připravenosti občanů a schopnosti sebeobranu. Proto je zapotřebí, aby byl dokument stručný, výstižný, a nebyl příliš odborně vedený.

5.1 Úvod do problematiky

Úvodní část budou tvořit základní pojmy a zkratky v souvislosti s uvedením čtenáře do dané problematiky. Následně bude popsán cíl a účel bezpečnostní politiky v rámci ORP. Poslední část bude sloužit stručné představení základní legislativy a dokumentace v oblasti krizového řízení.

5.1.1 Základní pojmy a zkratky

Prvním, a to nejzásadnějším pojmem by měla být bezpečnostní politika na úrovni ORP. V úvodu této práce autorka popisuje problematiku nejednotnosti terminologie tohoto pojmu. Z toho důvodu by tedy měla být uvedena definice použitá v rámci bezpečnostní politiky státu, s doplněním pro regionální úroveň. Dalšími vybranými pojmy budou základy z krizového řízení, a to bezpečnostní prostředí, hrozba, riziko, mimořádná událost, krizová situace, krizové stavy a integrovaný záchranný systém, jejichž definice může být vyňata z Terminologického slovníku pojmů z oblasti krizového řízení²¹ od Ministerstva vnitra, vydaného v roce 2016. V neposlední řadě nesmí být opomenuty zkratky, které jsou obecně používány v legislativě a dalších dokumentech a souvisejí s popsánými pojmy. Jedná se zejména o – BESY (ČR), BR ORP, ČR, HZS, IZS, KP, KP ORP, KS, KŠ, KŠ ORP, KZ, MP, MU, NS, NV, PČR, PP, Q 20/50/100/1000, SN, SO, SOS, VS, ZZS.

²¹ Celým názvem – Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu.

5.1.2 Cíl a účel bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností

Hlavním cílem bezpečnostní politiky je ochrana osob, majetku, zvířat a životního prostředí na území obce s rozšířenou působností. Můžeme ji definovat jako souhrn opatření vedoucí k prevenci hrozeb a snížení jejich následků. Jedním z těchto opatření je i vedení dokumentu Bezpečnostní politiky ORP, kdy hlavními aktéry, oproti jiným opatřením, jsou občané, pro které je zejména vytvářen tento dokument.

Účelem tedy bezpečnostní politiky ORP je určit bezpečnostní systém a na něj navazující organizační strukturu s konkrétními osobami, zajišťují oblast bezpečnosti na území obce s rozšířenou působností. Dalším účelem je pak tvorba dokumentu Bezpečnostní politiky ORP, kde je zhodnocen stav bezpečnosti a další související informace (viz. níže) volně dostupné pro obyvatelstvo.

5.1.3 Základní legislativa a výchozí dokumentace

Další podkapitolu by měl zaplnit soupis základní legislativy k dané problematice a stručná definice výchozích dokumentů, důležitých pro zajišťování bezpečnosti na dané území a tvorbu nového dokumentu. Mezi základní legislativu lze zařadit balíček krizových zákonů z roku 2000, dále nařízení vlády související s činnostmi orgánů krizového řízení a stanovením obsahu krizové dokumentace. Popsanými dokumenty by tak měla být Bezpečnostní strategie ČR, krizový plán, havarijní plán, popř. povodňový plán.

5.2 Bezpečnostní prostředí

Hrozby ovlivňující bezpečnostní prostředí rozlišujeme na antropogenní, tedy způsobené člověkem a naturogenní neboli přírodní, které vychází především z geografického charakteru území. Pro eliminaci naturogenních hrozeb je tedy dobré znát podnebí a geografické informace. Důležitou roli pak pro zajištění bezpečnostního prostředí mají složky, spadající do bezpečnostního systému, působící na daném území.

5.2.1 Charakteristika území

V této podkapitole by měla být stručně popsána charakteristika území, která by se mohla skládat například z demografické části, klimatické, hydrologické a geografických podkladů. Výchozím bodem pro sběr těchto informací může být krizový plán ORP, popřípadě informace z ověřených zdrojů, jako je Český statistický úřad, Český hydrometeorologický ústav aj.

5.2.2 Bezpečnostní systém

Bezpečnostní systém ORP tvoří zejména orgány krizového řízení, složky integrovaného záchranného systému a legislativa s dokumentací v oblasti bezpečnosti, o kterou se mimo jiné opírají činnosti orgánů a složek IZS. V rámci této kapitoly bude popsána organizační struktura a následně jednotlivé orgány a jejich činnosti vůči dané problematice, složky IZS působící na vybraném území a základní dokumentace, která je součástí připravenosti jednotlivých obcí.

5.2.3 Organizační struktura bezpečnostní politiky

Organizační struktura je důležité zejména pro vyobrazení vzájemných vztahů mezi jednotlivými orgány zajišťující bezpečnost. Součástí organizační struktury mohou být i složky integrovaného záchranného systému, které jsou nedílnou součástí opatření bezpečnostní politiky. Mimo jiné se organizační struktura vychází z bezpečnostního systému ORP.

5.3 Současný stav

V rámci této kapitoly by měly být popsány hrozby, které mají vysoký koeficient pravděpodobnosti a následků v rámci daného území. Hrozby mohou být převzaty z krizového plánu ORP, kde byly stanoveny pomocí analýz vytvořených radou odborníků a pro upřesnění přidat vztah k jednotlivým obcím. To může být provedeno například využití např. softwaru Riskan, což je kalkulátor pro podporu tvorby analýzy rizik, nebo jakoukoliv metodou, jejíž výstupem bude vztah mezi rizikem a jednotlivými obcemi. Rizika s největším koeficientem budou následně popsána společně s možným opatřením na snížení pravděpodobnosti, popřípadě následku.

Další částí této kapitoly může být stručný přehled z ročenek a statistik jednotlivých složek IZS v rámci aktuální situace na daném území. K přehledu můžou sloužit i informační systémy složek IZS, jako například projekt tzv. Mapy budoucnosti II, který pod záštitou Ministerstva vnitra a Policie ČR slouží k ověření nástrojů a postupů v rámci analýzy a predikci kriminality za účelem jejich předcházení a potírání.

5.4 Co dělat když...

Důležitou součástí, v oblasti připravenosti obyvatelstva na hrozby a mimořádné události, je i zvýšení vědomí a nauka o obecných zásadách chování v těchto situacích. V rámci této

kapitoly budou popsány obecná pravidla a zásady chování při vzniku MU, obecné zásady, v případě, kdy zazní siréna varovným signálem, zásady chování obyvatelstva zejména při povodních a zásady opuštění bytu a s tím související obsah evakuačního zavazadla. Další zásady se pak mohou odvíjet od charakteru rizik na daném území, například chování obyvatelstva při úniku nebezpečné látky, radiační havárie, popřípadě improvizovaná ochrana. Pro popsání těchto zásad mohou sloužit podklady a příručky HZS ČR, Policie ČR, neziskových organizací jako například Záchranný kruh, či Českého červeného kříže.

5.5 Kontakty na odpovědné osoby

V závěru tak nesmí chybět celková tabulka shrnující nejdůležitější kontakty v oblasti zajišťování bezpečnosti na daném území. Mezi těmito kontakty bude například starosta ORP, tajemník ORP, jednotlivý starostové obcí spadající pod SO ORP, zástupci jednotlivých složek integrovaného záchranného systému působících na území daného ORP, popřípadě další osoby, jichž se týká daná problematika.

5.6 Závěrečné ustanovení

Proces tvorby dokumentu závisí zejména na stanovení odpovědných osob, které se budou podílet na vytváření samostatného dokumentu. Nedílnou součástí pro funkčnost procesu je pak kontrolní mechanismus, který provádí určená kompetentní osoba.

Zpracování dokumentu by měl provést pracovník obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který je součástí bezpečnostní rady ORP a má tedy dostatek informací k dané problematice a přístup k výchozím dokumentům.

Kontrolu nad dokumentem provede další kompetentní pracovník například tajemník obecního úřadu s rozšířenou působností, popřípadě starosta, který zároveň vykoná schválení dokumentu. Dokument bude vyhotoven v elektronické podobě a volně přístupný na webových stránkách obce s rozšířenou působností, popřípadě webových stránkách příslušících obcí. Revize a aktualizace bude prováděna v elektronické podobě, jednou za dva roky, pokud tomu bezpečnostní situace nenastaví jinak.

Tato kapitola může být doplněna volně dostupnými zdroji, ze kterých byly čerpány informace pro tvorbu dokumentu, popřípadě další zajímavé odkazy k dané problematice.

6 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ VRCHLABÍ

Účelem tohoto dokumentu je zvýšení vědomostí na území obce s rozšířenou působností (dále jen ORP) Vrchlabí v oblasti krizového řízení, informovanosti o charakteristice území, a především pak seznámení s aktuálními hrozbami, což může přinést zvýšení připravenosti obyvatelstva. Dokument se skládá ze tří částí a jejich podkapitol (přesnější obsah viz. Příloha IV):

A. Základní část:

- Úvod do problematiky obsahuje základní pojmy a zkratky v oblasti bezpečnosti a krizovém řízení na úrovni ORP a základní legislativa a dokumentace dotýkající se problematiky krizového řízení na úrovni ORP.
- Bezpečnostní prostředí, ve kterém je popsána charakteristika území a bezpečnostní systém ORP, orgány a složky IZS.

B. Operační část:

- Současný stav, který popisuje hrozby pro území ORP, opatření vůči nim a roční shrnutí činností složek IZS na daném území.
- Co dělat, když..., obsahuje obecné zásady chování obyvatelstva při mimořádných událostech.

C. Pomocná část:

- Řízení a kontrola.
- Kontakty – tedy odpovědné osoby v oblasti zajišťování bezpečnosti na území ORP Vrchlabí.

6.1 Úvod do problematiky

Zajištění bezpečnosti obyvatelstva je jedním z hlavních úkolů orgánů a složek integrovaného záchranného systému (dále jen IZS) působících na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí. Aby však ochrana obyvatelstva byla co nejúčinnější, je potřeba občany zařadit do systémů činností souvisejících se zajišťováním bezpečnosti. Jednou z výchozích aktivit, jak občany do systému zařadit, je podání dostatečných informací, na základě, kterých se budou moci lépe rozhodovat při hrozbách, popřípadě mimořádných událostí.

6.1.1 Základní pojmy a zkratky

Bezpečnostní politika státu – „společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků“. (MV ČR, 2016)

- **Bezpečnostní politika obce s rozšířenou působností** – souhrn opatření vedoucí k prevenci hrozeb, s cílem zajistit bezpečnost na celém území správního obvodu daného ORP. Bezpečnostní politika ORP by měla vycházet z legislativního rámce zajišťující bezpečnost a Bezpečnostní politiky ČR, se kterou nesmí být v rozporu.

Hrozba – „je přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využit pro atakování specifických zranitelností aktiva. Hrozba bývá zdrojem rizika“. (MV ČR, 2016)

Mimořádná událost – „událost nebo situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku živelné pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů. Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie“. (MV ČR, 2016)

Krizová situace – „mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“. (MV ČR, 2016)

Krizový stav – „stav, který vyhláší řídicím orgánem v případě v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu“. (MV ČR, 2016)

Integrovaný záchranný systém – „Koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Koordinací postupu složek IZS při společném zásahu se pak rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti“. (MV ČR, 2016)

V České republice rozlišuje podle rozsahu krizové situace celkem čtyři krizové stavy:

Tabulka 1 Přehled krizových stavů

Krizový stav (dotčený zákon)	Vyhlašující orgán	Dotčené území	Doba trvání
Stav nebezpečí (zákon č. 240/2000 Sb.)	Hejtman kraje/ primátor hl. m. Prahy	Pro území kraje nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů (prodloužení se souhlasem vlády)
Nouzový stav (úst. zákon č. 110/1998 Sb.)	Vláda (předseda vlády)	Celé území státu nebo jeho část	Nejvýše 30 dnů (prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny)
Stav ohrožení státu (úst. zákon č. 110/1998 Sb.)	Parlament na návrh vlády	Celé území státu nebo jeho část	Není omezeno
Válečný stav (úst. zákon č. 1/1993 Sb.)	Parlament	Celé území státu	Není omezeno

Zdroj: vlastní zpracování

Zkratky:

- BESY (ČR) – Bezpečnostní systém České republiky.
- BR – Bezpečnostní rada.
- BR ORP – Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností.
- ČR – Česká republika.
- HS – Horská služba.
- HZS – Hasičský záchranný sbor.
- IZS – Integrovaný záchranný systém.
- JPO – Jednotky požární ochrany.
- KP – Krizový plán.
- KP ORP – Krizový plán obce s rozšířenou působností.
- KŘ – Krizové řízení.
- KS – Krizový stav.
- KSt – Krizová situace (někdy označována jako KS).
- KŠ – Krizový štáb.
- KŠ ORP – Krizový štáb obce s rozšířenou působností.
- KZ – Krizový zákon.
- MP – Městská policie.

- MU – Mimořádná událost.
- NS – Nouzový stav.
- NV – Nařízení vlády.
- PČR – Policie České republiky.
- PP – Povodňový plán.
- Q 20/50/100/1000 – Označení povodně dvacetileté/padesátileté/stoleté/tisícileté.
- SN – Stav nebezpečí.
- SO – Správní obvod.
- SOS – Stav ohrožené státu.
- VS – Válečný stav.
- ZZS – Zdravotnická záchranná služba.

6.1.2 Cíl a účel bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností

Hlavním cílem bezpečnostní politiky je ochrana osob, majetku, zvířat a životního prostředí na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí. Můžeme ji definovat jako souhrn opatření vedoucí k prevenci hrozeb a snížení jejich následků. Jedním z těchto opatření je i vedení dokumentu Bezpečnostní politiky ORP Vrchlabí, kdy hlavními aktéry, oproti jiným opatřením, jsou občané, pro které je zejména vytvářen tento dokument.

Účelem tedy bezpečnostní politiky ORP je určit bezpečnostní systém a na něj navazující organizační strukturu s konkrétními osobami, zajišťující oblast bezpečnosti na území obce s rozšířenou působností. Dalším účelem je pak tvorba dokumentu Bezpečnostní politiky ORP, kde je zhodnocen stav bezpečnosti a další související informace (viz. níže) volně dostupné pro obyvatelstvo.

6.1.3 Základní legislativa a výchozí dokumenty

Základní legislativou v oblasti krizové připravenosti je:

- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizové řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),

- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů,
- nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých souvisejících zákonů (vodní zákon),
- vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Bezpečnostní strategie – „základní koncepční dokument Vlády ČR, který specifikuje na základě bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik bezpečnostní zájmy ČR a stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných aj. služeb ČR při naplňování její bezpečnostní politiky. Bezpečnostní strategie ČR stanovuje rovněž strategii prosazování bezpečnostních zájmů ČR“. (MV ČR, 2016)

Krizový plán – „základní plánovací dokument, obsahující souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení a další dotčené subjekty. Mimo ORP je dále zpracováván na úrovni krajské a ministerstev a jiných správních úřadů“. (MV ČR, 2016)

Havarijní plán kraje – „soubor plánovaných opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a dalších opatření na území kraje“. (MV ČR, 2016)

Povodňový plán – „dokumenty, které obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací; obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity“. (MV ČR, 2016)

6.2 Bezpečnostní prostředí

V souvislosti s tímto dokumentem rozumíme bezpečnostním prostředím prostor, který je ovlivňován charakteristikou území a činnostmi orgánů a složek zajišťující bezpečnost.

6.2.1 Charakteristika území

Správní obvod obce s rozšířenou působností Vrchlabí se nachází v severní části Královéhradeckého kraje, kde mimo jiné tvoří část hranice s Libereckým krajem, a v horní části území s Polskou republikou. Jeho rozloha činí 239,44 km² a je tak šestým největším správním obvodem v Královéhradeckém kraji. Území je charakterizováno zejména horským reliéfem, neboť se značná část nachází v oblasti Krkonoš. Pohoří tvoří hranici s výše zmiňovanou Polskou republikou, což vytváří prostor pro přeshraniční spolupráci, která je opatřena mezivládními dohodami. Přínosem těchto dohod je například možnost překročení hranice jednotek integrovaného záchranného systému při mimořádných událostech v jednodušším režimu.

Pod správní obvod ORP Vrchlabí spadá celkem 16 obcí (viz. Tabulka 2) s celkovým počtem obyvatel 27 483 ke dni 1.1. 2021. Nicméně, některé části území ORP Vrchlabí jsou vyhledávány turisty zejména v zimním období, z toho důvodu se podle období, může navýšit počet občanů působících na tomto území. Například město Špindlerův Mlýn je turisticky vyhledáván celoročně, nicméně s počtem ubytovacích zařízení (hotely, chaty) spadajících do katastrálního území toho města, se zejména v zimních měsících může počet občanů až trojnásobit.

Tabulka 2 Obce spadající pod SO ORP Vrchlabí

Obec	Status	Počet obyvatel k 1.1.2021
Čermná	Obec	400
Černý Důl	Městys	697
Dolní Branná	Obec	1000
Dolní Dvůr	Obec	273
Dolní Kalná	Obec	687
Dolní Lánov	Obec	781
Horní Kalná	Obec	373
Hostinné	Město	4352
Klásterská Lhota	Obec	225
Kunčice nad Labem	Obec	563
Lánov	Obec	1816
Prosečné	Obec	597
Rudník	Obec	2154
Strážné	Obec	219
Špindlerův Mlýn	Město	1057
Vrchlabí	Město	12289

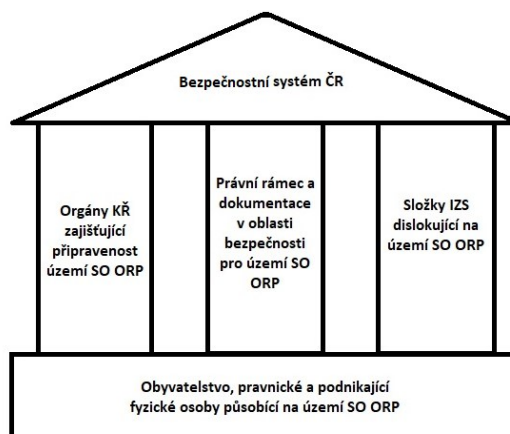
Zdroj: vlastní zpracování.

Oblast území spadající pod správní obvod ORP Vrchlabí je pokrytá řadou potůčků, potoků a řek, které mohou být potenciálem vzniku nežádoucí události. Nejvýznamnější, a tedy největší řekou je Labe, která na území pramení a protéká celkem pěti obcemi. Ve Špindlerově Mlýně se na této řece nachází i významné vodní dílo – nádrž Labská. Další významnou řekou je Malé Labe, která vzniká soutokem Klínového a Kotelského potoka v obci Dolní Dvůr, jež následně protéká dalšími třemi obcemi a jedná se o jeden ze dvou největších přítoků řeky Labe na území SO ORP Vrchlabí. Dalším přítokem je potok Čistá, který protéká třemi obcemi a vlévá se do Labe ve městě Hostinném.

Na území SO ORP Vrchlabí se nachází dva vápencové doły, v obci Horní Lánov a městys Černý Důl, od kterých se natěžený vápenec převáží ke zpracování do podniku Krkonošské vápenky Kunčice nad Labem. Dalšími významnými podniky jsou Krkonošské papírny a.s., podnik Kablo (výroba kabelů), společnost Argo-Hytos s.r.o. (výroba techniky hydraulických systémů) a závod Škoda Auto a.s. (výroba převodovek), jehož továrna sídlí ve městě Vrchlabí a součástí výroby jsou i podnikový hasiči. (Strategie územně správního obvodu ORP Vrchlabí v oblasti sociálních služeb na léta 2015–2020, 2015)

6.2.2 Bezpečnostní systém

Bezpečnostní systém je hlavním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky, skládající se z orgánů a složek vykonávající činnosti spojené s připraveností na krizové situace a s tím spojené zajišťování bezpečnosti na daném území. Důležité však je i právní zakotvení, které upravuje obsah těchto činností a výchozí dokumentace, která napomáhá stanovovat účinná opatření. Výsledkem bezpečnostního systému ORP je zajištění bezpečnosti na daném území, což v konečném důsledku značí celkovou bezpečnost státu.

Obrázek 11 Bezpečnostní systém obce s rozšířenou působností

Zdroj: vlastní zpracování.

Orgány krizového řízení zajišťující připravenost území správního obvodu obce s rozšířenou působností

- a) **Starosta obce s rozšířenou působností** zajišťuje činnosti vedoucí k připravenosti správního obvodu ORP na řešení krizových situací. Těmito činnostmi rozumíme řízení a kontrola přípravných opatření, činností v rámci řešení krizových situací nebo činností vedoucí ke snížení následků krizových situací na území správního obvodu ORP. Mimo jiné zřizuje a řídí bezpečnostní radu ORP a krizový štáb ORP, dále schvaluje krizový plán ORP, organizuje přípravu správního obvodu na krizové situace a podílí se na jejich řešení. (ČESKO – b, 2000)

Povinnosti a pravomoci starosty ORP jsou vymezeny v §18 zákona č. 240/2000 Sb.

- b) **Starosta obce** zabezpečuje zejména připravenost obce na řešení krizových situací. Mimo jiné plní úkoly stanovené starostou ORP, zodpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků v rámci krizového řízení, v době krizové situace zabezpečuje varování a informování občanů, popřípadě může nařídit evakuaci, kterou organizuje. (ČESKO – b, 2000)

Povinnosti a pravomoci starosty obce jsou vymezeny v §18 zákona č. 240/2000 Sb.

- c) **Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností** je poradním orgánem v oblasti připravenosti na krizové situace. Zasedá 2krát do roka, pokud tomu není z důvodu nastalé krizové situace jinak. Na jednání rady se posuzuje stav zabezpečení a připravenosti na krizové situace v rámci území ORP. Dále projednává krizový plán ORP a stav připravenosti složek IZS dislokovaných ve správním obvodu ORP. Skládá se z 8 členů, kdy předsedou je starosta ORP, dalšími členy jsou pak místostarosta, tajemník obecního úřadu, zástupci složek IZS, respektive příslušník Policie ČR a HZS ČR, další osoby, které jsou nezbytné k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na krizové situace. (ČESKO – a, 2000)

Obsah činnosti a složení bezpečnostní rady ORP je stanovena § 8 a § 9 nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

- d) **Krizový štáb obce s rozšířenou působností** je pracovník orgánem v rámci obce s rozšířenou působností pro řešení krizových situací. Předsedou je starosta ORP, který štáb svolává v případě, že je vyhlášen jeden z krizových stavů vztahující se k území správního obvodu ORP nebo nastala krizová situace a štáb bude využit ke koordinaci záchranných a likvidačních prací. Krizový štáb se skládá z členů

bezpečnostní rady ORP a členů stálé pracovní skupiny (jedná se o skupinu osob, která mimo jiné připravuje podklady pro jednání krizového štábu). (ČESKO – a, 2000)

Obsah činnosti a složení krizového štábu ORP je stanovena § 12 a § 13 nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

- e) **Povodňová komise obce s rozšířenou působností** je orgánem, zabývající se ochranou před povodněmi, čemuž se rozumí příprava na povodňové situace, organizování a kontrola činností v průběhu povodně. Komise je zřizována starostou ORP, který je zároveň předsedou a mimo jiné jmenuje další členy komise, z řad zaměstnanců ORP a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření ve spojitosti s ochranou před povodněmi. (ČESKO, 2001)

Obsah činnosti povodňových orgánů ORP je uložen § 79 zákona č. 254/2001 Sb.

Dokumentace

- a) **Krizový plán obce s rozšířenou působností** – jedná se o základní plánovací dokument při řešení krizových situací. Je vypracován příslušníky Hasičského záchranného sboru kraje a je schvalován bezpečnostní radou ORP. Skládá se ze tří částí, které obsahují (ČESKO – a, 2000):

- Základní část – charakteristiku obce s rozšířenou působností, přehled možných zdrojů rizik a přehled právnických a podnikajících fyzických osob, které se podílejí na plnění opatření v rámci řešení krizových situací;
- Operační část – přehled krizových opatření, plán nezbytných dodávek, způsob plnění regulačních opatření, rozpracování typových plánů na postupy řešení konkrétních druhů krizových situací aj.
- Pomocná část – souhrn právních předpisů využitelných při přípravě a řešení krizových situací, zásady manipulace, geografické podklady, popř. další související dokumenty.

Náležitosti a způsob zpracování krizového plánu ORP jsou stanoveny § 15 a § 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

- b) **Povodňový plán obce s rozšířenou působností** je základní dokument v oblasti dostatečné přípravy na povodně, organizace zabezpečovacích a záchranných prací při povodni. Obsah se rozlišuje na tři části, tedy (ČESKO, 2001):

- Věcnou část – údaje pro zabezpečení ochrany před povodněmi a směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity.
- Organizační část – seznamy s jmény, adresou a způsobem spojení všech účastníků ochrany před povodněmi, úkoly pro tyto účastníky a organizace hlásné a hlídkové služby.
- Grafická část – mapy a plány, na nichž jsou zaznamenány záplavová území, evakuační trasy a místa soustředění, informační místa a hlásné profily.

Popis a obsah povodňového plánu je uložen § 71 zákona č. 254/2001 Sb.

c) Další dokumentace:

Požární řád obce slouží jako obecně závazná vyhláška k sjednocení organizace a zásad k zajištění požární ochrany v obci. Obsahem je vymezení činností osob a způsobu nepřetržitého zabezpečení požární ochrany, prostředky vyhlášení požárního poplachu v obci a seznam ohlašoven požáru. Součástí je i příloha složená ze seznamu sil a prostředků jednotek požární ochrany, vycházející z požárního poplachového plánu kraje. Další přílohou pak může být seznam zdrojů vody a mapový podklad, na němž jsou tyto zdroje zakresleny. (Právní rámec požárního řádu obce, 2020)

Krizová karta je nástroj pro starosty a jiné orgány obce v rámci rozhodování při řešení krizových situací či likvidaci následků mimořádných událostí v obci. Obsahem je zejména seznam základních kontaktů, rizik v obci, způsob varování a informování obyvatelstva včetně evakuace aj., a mapové podklady, které jsou základem pro vyznačení zdrojů rizik a významných objektů v obci. (Přípravenost obce na mimořádné události a krizové situace, 2014)

Tabulka 3 Přehled krizové dokumentace obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Obec	Krizová dokumentace			
	Krizový plán	Povodňový plán	Další dokumentace	
			Požární řád	Krizová karta
Čermná	vypracován v rámci ORP Vrchlabí	✓	-	-
Černý Důl		✓	✓	✓
Dolní Branná		✓	-	-
Dolní Dvůr		✓	✓	-
Dolní Kalná		✓	-	-
Dolní Lánov		✓	-	-
Horní Kalná		✓	-	-
Hostinné		✓	-	-
Klásterská Lhota		✓	✓	-
Kunčice nad Labem		✓	✓	-
Lánov		✓	✓	-
Prosečné		✓	-	-
Rudník		✓	-	-
Strážné		✓	-	-
Špindlerův Mlýn		✓	✓	-
Vrchlabí		✓	✓	-

Zdroj: vlastní zpracování.

Složky Integrovaného záchranného systému rozlišujeme na základní (*Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky*) a ostatní (*vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným pracím*). (ČESKO – c, 2000)

a) Základní složky integrovaného záchranného systému na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS) – základním úkolem tohoto bezpečnostního sboru je chránit zdraví a život obyvatel, zvířata, majetek a životní prostředí před požáry a dalšími mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

- Ve správním obvodu ORP Vrchlabí se nachází pouze jedna stanice HZS Královéhradeckého kraje, a to na adrese *Valteřická 1409, 543 01 Vrchlabí*.

Jednotky požární ochrany – je označována soustava odborně vyškolených osob (hasičů), požární techniky (automobily) a věcné prostředky požární ochrany (vybavení automobilů apod.). Činnostmi jednotek je stejně jako u HZS ČR, chránit obyvatelstvo, zvířata, majetek a životní prostředí před požáry a poskytnout pomoc při mimořádných událostech, respektive vykonávání záchranných a likvidačních prací. Jednotky požární ochrany jsou důležité zejména pro účely plošného pokrytí území České republiky a jsou rozlišovány do šesti kategorií viz. *Příloha k zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*.

Tabulka 4 Plošné pokrytí JPO ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Obec		Kategorie JPO
Čermná		JPO V
Černý Důl		JPO III
Dolní Branná		JPO V
Dolní Dvůr		JPO V
Dolní Kalná		JPO III
Dolní Lánov		JPO V
Horní Kalná		JPO V
Hostinné		JPO II
Klásterská Lhota		JPO V
Kunčice nad Labem		JPO V
Lánov	Horní Lánov	JPO III
	Prostřední Lánov	JPO V
Prosečné		JPO V
Rudník		JPO V
Strážné		JPO V
Špindlerův Mlýn		JPO II
Vrchlabí	Vrchlabí	JPO I
	Podhůří	JPO III
	ŠKODA AUTO a.s.	JPO IV

Zdroj: vlastní zpracování, podle sběru dat: ČESKO, 2020.

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby (dále jen ZZS) – hlavním úkolem je především zajištění odborné přednemocniční neodkladné péče. Provozovatelem ZZS je kraj, v tomto případě kraj Královéhradecký.

- Plošné pokrytí ZZS na území SO ORP Vrchlabí je dislokováno v areálu HZS ČR, tedy *Valteřická 1409, 543 01 Vrchlabí*.

Policie České republiky – řadí se mezi ozbrojené bezpečnostní sbory ČR a hlavním úkolem je zajištění bezpečnosti osob a majetku, zabezpečení veřejného pořádku, řešení trestné činnosti a její prevence.

Obvodní oddělení na území SO ORP Vrchlabí se nachází:

- Vrchlabí – *Zámecká 53, 543 01,*
- Špindlerův Mlýn – *Špindlerův Mlýn 34, 543 51,*
- Hostinné – *Horská 520, 543 71 Hostinné.*

b) Ostatní složky integrovaného záchranného systému na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Městská policie – je orgánem obce, jehož hlavním posláním je zajištění veřejného pořádku především v rámci působnosti obce. Na území SO ORP Vrchlabí je zřizována ve městech:

- Vrchlabí – *Krkonošská 630, 543 01 Vrchlabí,*
- Špindlerův Mlýn – *Bedřichov 71, 543 51 Špindlerův Mlýn,*
- Hostinné – *Horská 166, 543 71 Hostinné.*

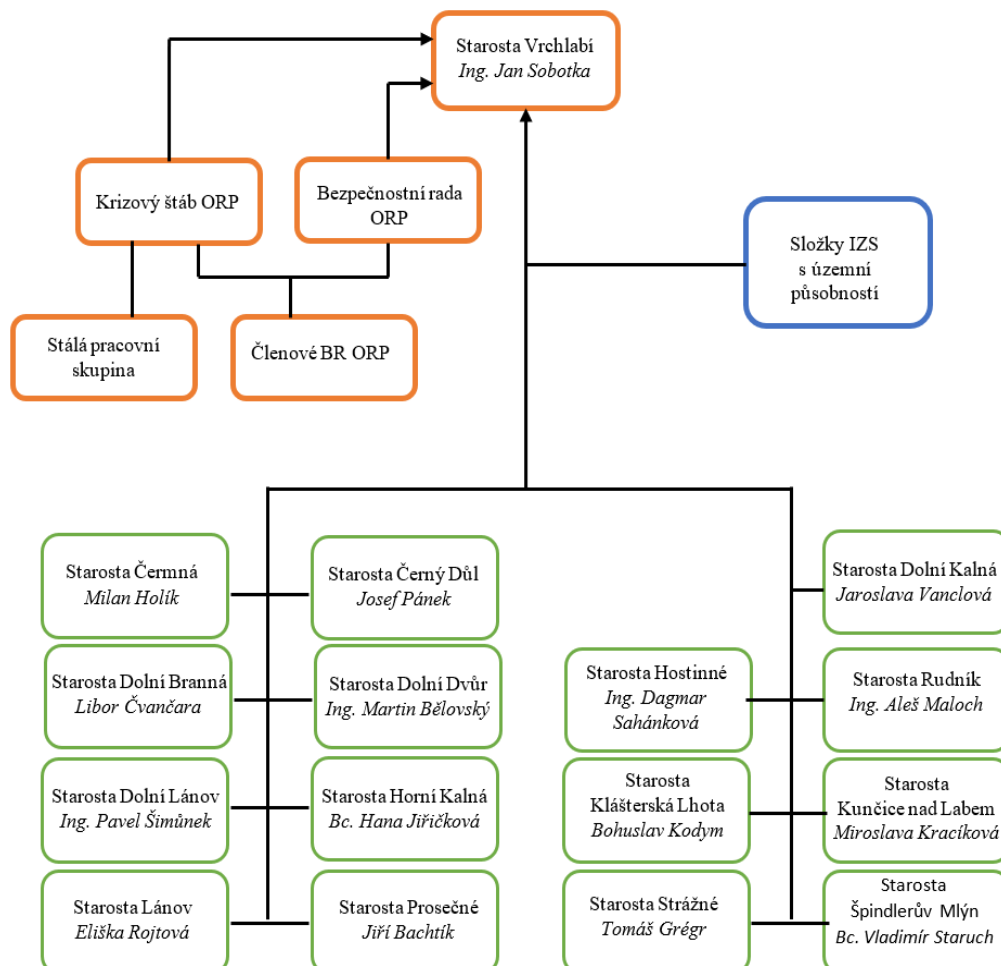
Horská služba – je složka IZS zajišťující vhodné podmínky pro bezpečnost na horách, respektive hlavními činnostmi je organizace a provádění záchranných a pátracích akcí v horském terénu, instalace a údržba informačních a výstražných zařízení mimo lyžařské areály, informování o povětrnostních a sněhových podmínkách, včetně lavinového pozorování. Horská služba Krkonoše má celkem 14 stanic, z nichž tři jsou na území SO ORP Vrchlabí:

- Špindlerův Mlýn – *Špindlerův Mlýn 260, 543 51 Špindlerův Mlýn,*
- Strážné – *Strážné 222, 543 21 Strážné,*
- Černý Důl – *Černý Důl 272, 543 44 Černý Důl.*

6.2.3 Organizační struktura bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností Vrchlabí

První pilíř bezpečnostního systému obce s rozšířenou působností může být znázorněn pomocí organizační struktury (viz. Obrázek 12), ve které mohou být zaznamenány i složky IZS, které jsou dalším pilířem bezpečnostního systému. Posledním je pak legislativa, která upravuje činnosti těchto složek a orgánů. V čele je starosta samostatného města a ORP

Vrchlabí Ing. Jan Sobotka, který je zodpovědným a řídicím orgánem v oblasti připravenosti území obce s rozšířenou působností. Připravenost jednotlivých obcí spadá pod starosty, kteří se tak stávají kontaktními osobami pro občany působící na katastrálním území obce.

Obrázek 12 Bezpečnostní organizační struktura obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Současný stav

Důležitou součástí dokumentu Bezpečnostní politiky ORP Vrchlabí je zobrazení současného stav bezpečnosti, pro který bude využit přehled hrozeb, ovlivňující území ORP Vrchlabí, a roční souhrn kriminální činnosti a soupis mimořádných událostí, které si vyžádali zásah JPO na daném území.

6.3.1 Hrozby pro obec s rozšířenou působností Vrchlabí

V rámci vypracování krizového plánu ORP Vrchlabí, byla řadou expertů zpracována analýza rizik, jejíž výsledkem bylo definování 24 hrozeb, které ovlivňují bezpečnost na území

ORP Vrchlabí. Jedná se o hrozby:

1. Dlouhodobá inverzní situace.
2. Povodně velkého rozsahu.
3. Jiné živelné pohromy velkého rozsahu = lesní požár, sněhová kalamita či zemětřesení.
4. Epidemie – hromadné nákazy osob (včetně hygienických a dalších režimů).
5. Epifytie – hromadné nákazy polních kultur (včetně hygienických a dalších režimů).
6. Epizootie – hromadné nákazy zvířat (včetně hygienických a dalších režimů).
7. Radiační havárie.
8. Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.
9. Jiné technické a technologické havárie velkého rozsahu – požáry, exploze, destrukce nadzemních a podzemních částí staveb.
10. Narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštních povodně.
11. Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí havárie velkého rozsahu.
12. Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu.
13. Narušení dodávky ropy a ropných produktů velkého rozsahu.
14. Narušení dodávek velkého rozsahu = narušení dodávek elektrické energie, narušení dodávek plynu, narušení dodávek tepelné energie.
15. Narušení dodávek potravin velkého rozsahu.
16. Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu.
17. Narušení dodání léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu.
18. Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu.
19. Narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu.
20. Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu.
21. Migrační vlny velkého rozsahu.

22. Hromadné postižení osob epidemií – řešení následků včetně hygienických a dalších režimů.
23. Narušení zákonnosti velkého rozsahu.
24. Narušení funkčnosti poštovních služeb velkého rozsahu.

Znalost vztahu mezi stanovenými hrozbami a jednotlivými obcemi, je důležitá pro připravenost obce, a především jejich občanů. Pro popsání vztahu byla vytvořena analýza rizik za pomoci softwaru Riskan, při které byly využity předem stanovené číselníky, kdy hodnota aktiva činila rozmezí 0 až 5 (od zanedbatelné až po velmi vysokou hodnotu), pravděpodobnost hrozby se stanovuje v mezích 0 až 6 (nulová až jistá pravděpodobnost) a zranitelnost aktiva, která se ohodnocuje čísly 0 až 3 (značící žádnou až vysokou zranitelnost). Samostatná tvorba analýzy rizik pomocí SW Riskanu začíná stanovením aktiv a hrozeb, k nimž jsou přiřazeny dané hodnoty. Následně je zapotřebí ohodnotit vliv jednotlivých hrozeb na samostatné aktivum, díky čemuž nám vyjde tabulka s výsledným rizikem, které je barevně rozlišováno dle škály rozmezí hodnot rizik (viz. tabulka 5).

Tabulka 5 Hodnota a barevné označení výsledného rizika

VÝSLEDNÉ RIZIKO	
Nízké	0–29
Střední	30–59
Vysoké	60–90

Zdroj: vlastní zpracování.

Aktiva v tomto případě tvořily jednotlivé obce spadající pod SO ORP Vrchlabí, kterým byla přiřazena hodnota aktiva 5, tedy velmi vysoká.

Hrozby byly zvoleny podle krizového plánu obce s rozšířenou působností, na jejichž stanovování se podílela řada expertů. K těmto hrozbám byla následně přiřazena hodnota pravděpodobnosti. Hodnotou 5, tedy velmi vysokou pravděpodobností byla označena sněhová kalamita, následně s vysokou pravděpodobností, hodnota s číslem 4, byla přiřazena povodním velkého rozsahu a hromadné postižení osob epidemií.

zasazenou obcí bývá Rudník a město Hostinné. V tabulce si můžeme povšimnout i například obce Strážné, pro kterou je riziko povodně nulové, které leží 800 m. n. m, nad údolím Klínového potoka.

Opatřením pro povodně je zejména tvorba a vedení dostatečné dokumenty, tedy Povodňový plán ORP a obcí, kde jsou stanoveny limity pro maximální výšku hladiny řeky, kontrolní místa, ohrožená území a důležité kontakty: Mimo jiné jsou stanoveny hlídky a hlásné služby, které zajistí včasné předání informací o průběhu situace. Obec Rudník se mimo jiné v souvislosti s častými povodněmi stal součástí projektu tzv. Odolná obec, díky čemuž byl vybudován humanitární povodňový sklad v hasičské zbrojnici.

Dalším vysoce ohodnocenou hrozbou je sněhová kalamita, která ovlivňuje zejména výše položené obce, a to Černý Důl, Dolní Dvůr, Strážné a město Špindlerův Mlýn. V souvislosti s opatřením je potřeba, stejně jako u povodní, sledovat předpověď počasí a mít doma popřípadě zásoby potravin alespoň na 2 dny.

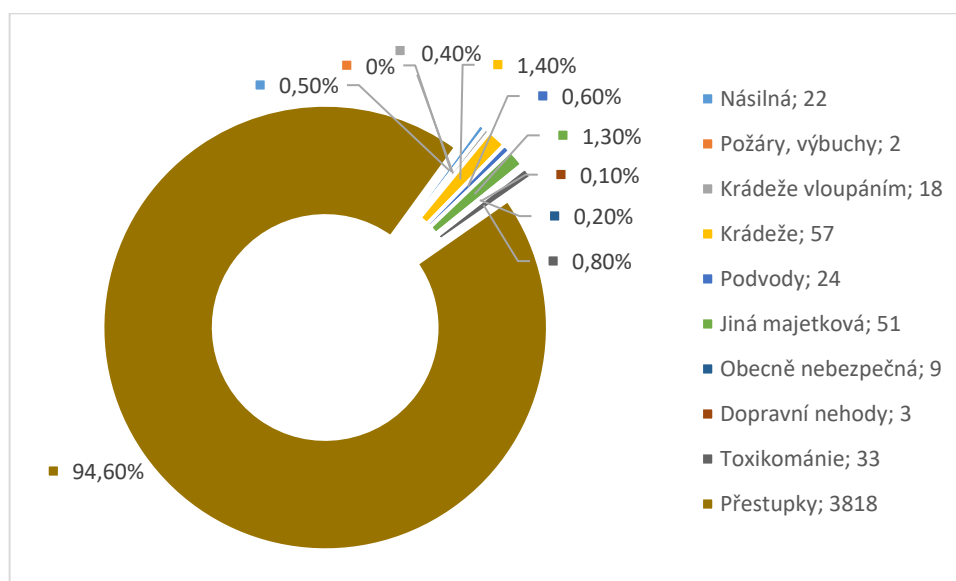
Poslední hrozbou je hromadné postižení osob epidemií, kde se jedná zejména o rizika v rámci měst, kde je větší výskyt občanů. Opatření je důležité dodržovat zejména v návaznosti s mimořádným opatřením a nařízením Krajských hygienických stanic.

Další hrozbou, neoznačenou v tabulce, pak může být silný vítr, který je na daném území typický pro podzimní a zimní období. Tato hrozba způsobuje škody na majetku občanů, ohrožuje zdraví a život osob, láme stromy a může způsobit škody na trakčním vedení, což má za následek výpadek dodávky elektrického proudu. Důležitým opatřením je sledovat předpověď a v případě hlášení silného větru, zajistit volný materiál v našem okolí, popřípadě připravit se na výpadek elektrického proudu. Stromy zasahující do elektrické soustavy zajišťuje dodavatel el. energie v součinnosti s příslušným obecním úřadem.

6.3.2 Činnosti složek integrovaného záchranného systému na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Jednotlivé složky integrovaného záchranného systému svými činnostmi na území ORP Vrchlabí snižují možnosti tvorby nových hrozeb a rizik a zvyšují úroveň bezpečnosti. Vyhodnocením statistik Policie České republiky, nám jsou známa fakta související s kriminalitou na daném území. Mezi činnosti spadající do oblasti kriminality můžeme zařadit přestupky, násilnou kriminalitu, požáry či výbuch způsobené úmyslným zaviněním, vloupání a krádež, samostatnou krádež, podvody, jinou majetkovou kriminalitu, obecně

nebezpečnou činnost, dopravní nehody a toxikománii. Vyhodnocení těchto činností na území ORP Vrchlabí nalezneme na Obrázku 13.

Obrázek 13 Trestné činnosti typově v ORP Vrchlabí za roční období 2021

Zdroj: vlastní zpracování, podle sběru dat: Mapa kriminality, 2022.

Přestupků na území ORP Vrchlabí bylo v období od 1.1. 2021 do 1.1. 2022 celkem 3818, kdy se ve většině případů jednalo o přestupky na úseku BESIP a silničního hospodářství. Dalšími přestupky pak byly proti majetku či veřejnému pořádku a občanskému soužití, a nebo na úseku ochrany před alkoholismem, toxikománií v souvislosti s úsekem BESIP a silničním hospodářstvím.

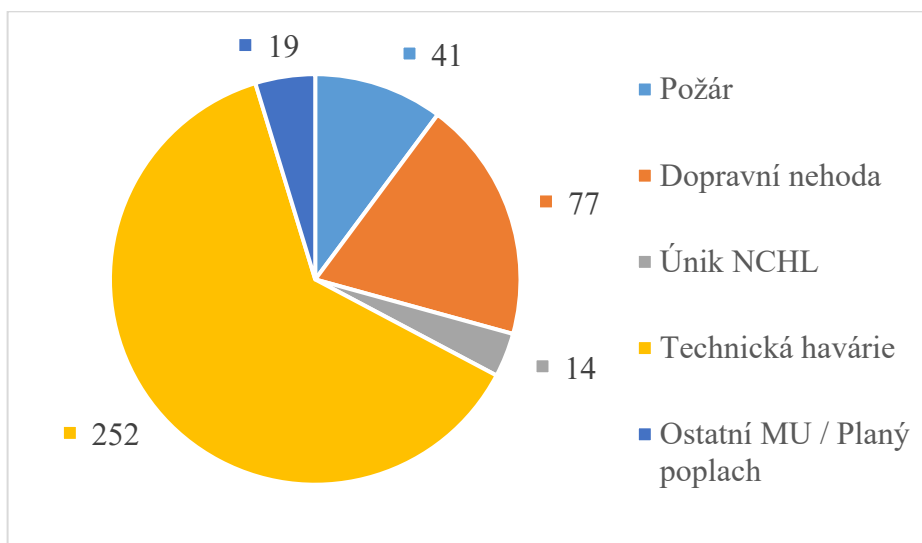
Druhým nejčastějším typem kriminality byla majetková trestná činnost, kam patří krádeže, kterých bylo celkem 57, krádeží způsobené vloupáním – do domů, bytů, sklepů, garáží, chat či zahradních domků bylo 18, a dále sem lze zařadit jinou majetkovou trestnou činnost, kam patří například poškození majetku aj., která se na území ORP objevila celkem 51krát.

Poslední z nejčastěji vyskytovaných trestných činností byla tzv. toxikománie, jak patří nedovolená výroba a držení omamných látek, která se na území objevila ve 33 případech.

Pro prevenci kriminality je důležitá i úspěšnost ve vyřešení jednotlivých činností a nalezení pachatele. Na území SO ORP Vrchlabí se úspěšnost nalezení pachatele pohybuje okolo 90 %.

Důležitou funkci plní i plošné pokrytí jednotkami požární ochrany, jejichž činnosti jsou zaznamenány do ročenky Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje. Jedná

se zejména o pět druhů mimořádných událostí, které museli jednotky požární ochrany řešit na území ORP Vrchlabí, viz. následující obrázek.

Obrázek 14 Počet a typ MU na území SO ORP Vrchlabí potřebující zásah HZS ČR za rok 2020

Zdroj: vlastní zpracování, podle sběru dat: Statistická ročenka zásahové činnosti jednotek požární ochrany za rok 2020.

Nejčastějším typem mimořádné události byly technické havárie, které byly na území řešeny ve 252 případech. Mezi tento druh události řadíme technickou havárii (např. destrukce objektu), technickou pomoc, kde se jedná zejména o pomoc technikou jednotek (např. vyprošťování osob, zvířat či předmětů, uzavírání vody, plynu aj.), technologickou pomoc, kde se jedná o pomoc technikou jednotek v některém z technologických procesů (např. nouzová dodávka vody, náhrada havarovaného chlazení, dohašování ohnisek klestu aj.) a ostatní pomoc, kde se jedná například o pomoc při transportu pacienta, monitoring vodních toků aj. Dalšími častými MU byly dopravní nehody, požáry a ostatní mimořádné události (kam spadá např. epidemie) či planý poplach.

6.4 Co dělat, když ...

Obecné zásady při mimořádné události (MV ČR, 2020):

- Nepanikařte.
- Nešířte poplašné zprávy a získávejte informace z oficiálních zdrojů.
- Zbytečně netelefonujte – blokujete tím linku někomu, kdo je v ohrožení života.
- Varujte ostatní ohrožené osoby – sousedy.

- Pomozte starým, nemocným a nemohoucím lidem.
- Uposlechněte pokyny odpovědných orgánů a složek IZS.
- Popř. uposlechněte pokyn k evakuaci.

Obecné zásady při zaznění sirény varovným signálem (MV ČR, 2020):

- Okamžitě se ukryjte, nejlépe ve vyšších patrech budovy.
- Zavřete dveře i okna.
- Vypněte ventilaci/klimatizaci.
- Uhaste otevřený oheň.
- Zapněte si televizi nebo rozhlas a vyčkejte na další informace;
- Zbytečně netelefonujte.

Zásady chování před a po povodni (MV ČR, 2020):

Před povodní:

- Řiďte se pokyny starosty vaší obce.
- Sledujte vývoj situace v hromadných informačních prostředcích.
- Připravte si pytle s pískem, těsnící fólie.
- Zajistěte si ucpávky kanalizace a odtoku toalety.
- Připravte si evakuační zavazadlo.
- Přestěhujte cenné věci a nábytek do vyšších pater.
- Pokud máte hospodářská zvířata, vyved'te je na vyšší místa.
- Uposlechněte pokyn k evakuaci!

Po povodni:

- Nechte si zkontrolovat stav obydlí (statická narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plyn, el. energie apod.), stav kanalizace a rozvodů vody.
- Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou, podle pokynů hygienika.
- Informujte se o místech humanitární pomoci.

- Pořídte fotodokumentaci škod
- Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod.

Zásady při silném větru (MV ČR, 2020):

- zajistěte okna, dveře, odstraňte nebo upevněte volně uložené předměty, které mohou
- v důsledku větru ohrozit okolí;
- Neschovávejte se pod stromy.
- Spadlých drátů elektrického napětí se nedotýkejte a vůbec se k nim nepřibližujte.
- Omezte pohyb venku a jízdu autem.
- Pokud za silného větru řídíte auto, jeďte maximálně opatrně a pomalu.
- Nechoďte do lesa a nevydávejte se na horské túry.
- Neparkujte auta pod stromy či v blízkosti něčeho, co hrozí zřícením.
- Ukryjte se před silným větrem v budovách s nenarušenou statikou.
- Sledujte vývoj situace v hromadných informačních prostředcích.
- Pomáhejte blízkým, nemohoucím, starým lidem i dětem.

Zásady při sněhové kalamitě (Sněhová kalamita, 2018):

- V případě, že se nacházíte v horských oblastech ZŮSTAŇTE v budově, cestujte v případě NUTNÉ POTŘEBY a pro komunikaci VYUŽIJTE pouze textové zprávy.
- Nacházíte-li se na volném prostranství, NEZŮSTÁVEJTE v otevřené krajině, NEUKRÝVEJTE se pod stromy a dejte pozor na padající vrstvy sněhu ze střech domů.
- Jedete při sněhové kalamitě autem, pokračujte v jízdě POMALEJŠÍM tempem, na cestě může být překážka, která přes špatnou viditelnost nemusí být zaznamenána.

Zásady opuštění bytu a obsah evakuačního zavazadla (MV ČR, 2020):

Při opuštění bytu zajistěte:

- Uzavření přívodu vody a plynu.
- Uvědomte sousedy.

- Domácí zvířata vezměte s sebou.
- Vypněte elektrické spotřebiče
- Vezměte evakuační zavazadlo a dostavte se na určené evakuační středisko.

Evakuační zavazadlo, jimž se může stát batoh, cestovní taška, popř. kufr, na kterém bude přidělané jméno a adresa:

- základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a pitná voda (především pro ukrytí v IÚ),
- předměty denní potřeby, jídelní miska, příbor,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- toaletní a hygienické potřeby,
- léky, které užíváte a svítilnu,
- náhradní prádlo, spací pytel nebo přikrývka, kapesní nůž, šití a další drobnosti.

6.5 Kontakty na odpovědné osoby

V závěru dokumentu je důležitou zmínit zástupce zodpovědných orgánů a složek IZS, na které se v případě krize můžete obrátit. Pokud si nejste jisti, koho kontaktovat v rámci mimořádných událostí (pokud se však nejedná o ohrožení zdraví a života), spojte se zastupující osobou obecního úřadu, tedy starostu obce, místa vašeho bydliště či působiště (viz. Příloha IV).

6.6 Závěrečné ustanovení

Řízení a kontrola je nedílnou součástí vytváření jakéhokoliv procesu a není tomu ani jinak u tvorby dokumentu Bezpečnostní politiky ORP. Tento dokument zpracovává pracovník obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který je součástí bezpečnostní rady ORP a má tak tedy dostatek informací k dané problematice a přístup k výchozím dokumentům.

Kontrolu nad dokumentem provede další kompetentní pracovník, tajemník obecního úřadu s rozšířenou působností, popřípadě starosta, který zároveň vykoná schválení dokumentu.

Dokument bude vyhotoven v elektronické podobě a volně přístupný na webových stránkách obce s rozšířenou působností, popřípadě webových stránkách příslušících obcí.

Revize a aktualizace bude prováděna v elektronické podobě, jednou za dva roky, pokud tomu bezpečnostní situace nenastaví jinak.

Důležité zdroje či odkazy:

- Krizový plán obce s rozšířenou působností Vrchlabí
- Statistická ročenka zásahové činnosti jednotek požární ochrany za rok 2020. <https://www.hzscr.cz/soubor/statistika-2020-pdf.aspx>
- Strategie územně správního obvodu ORP Vrchlabí v oblasti sociálních služeb na léta 2015–2020. https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id_org=18630&id_dokumenty=1679
- Mapa kriminality 2022. <https://kriminalita.policie.cz/>
- Zákon č. 240 Sb., o krizovém řízení.
- NV k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení.

ZÁVĚR

Při výběru tématu diplomové práce, autorku ovlivnila její hypotéza, při které se domnívá, že občané nemají zájem o získávání informací z oblasti bezpečnosti. Jednou z příčin nezájmu přiřazuje autorka možnému pocitu bezpečí díky vnějšímu a vnitřnímu bezpečnostnímu prostředí České republiky. Z toho důvodu se tak autorka rozhodla vytvořit dotazník, který by mohl přinést odpovědi a možné vyvrácení její hypotézy. Při procesu sběru dat z dotazníků začala tvorba teoretické části této diplomové práce, kdy byl v souvislosti s bezpečností, vymezen pojem bezpečnostní politika z obecného hlediska, neboť jednotná definice tohoto termínu neexistuje. Stejně tomu tak je i u bezpečnostní politiky státu, pro znázornění rozdílů uvedla autorka definice v rámci Spolkové německé republiky, Francouzské republiky Spojených států amerických a neposlední řadě České republiky a s ní souvisejí bezpečnostní systém. Z obecného hlediska je dobré složitější systémy rozdělit na menší části a zajistit jejich samostatný chod. Stejně tak tomu může být i v procesu zajištění vnitřní bezpečnosti státu. Základní územní členění v České republice připadá na oblasti krajů, avšak autorka se domnívá, že území kraje je stále dostatečně velké a jeho jednotlivé části mohou mít odlišný charakter. Z toho důvodu je poslední kapitolou teoretické části regionalizace bezpečnostní politiky pro správní obvody obcí s rozšířenou působností.

Praktická část tak byla zaměřena na transformaci bezpečnostní politiky a jejího systému na úroveň obce s rozšířenou působností. Součástí první kapitoly bylo i vyhodnocení výše zmiňovaného dotazníku, na téma vnímání bezpečnosti v nejbližším okolí občana. Z uvedených odpovědí lze konstatovat, že autorka měla se svou hypotézou pravdu, respektive nejedná se o úplný nezájem, lidé jsou pouze zhýčkaní dobou. Z vyhodnocení dotazníku tedy vyplývá, že občané by měli zájem o informace v rámci stavu bezpečnosti v jejich nejbližším okolí, nemají však dostupný jednotný nástroj, díky kterému by tyto informace získali co nejjednodušší cestou. V návaznosti na uvedené fakta autorka v další kapitole praktické části vytváří metodickou příručku, která by napomohla k vytvoření dokumentu, plnící funkci výše uvedeného nástroje. Přínosem tohoto dokumentu by pak byl základní přehled a vzdělání občanů v oblasti krizového řízení, kdy si občan bude vědom hrozeb na daném území, což může vést k jeho vyšší připravenosti, snížení následků, popřípadě nauky sebeobrany či obecných zásad chování při mimořádných událostech. Dále mohou tyto znalosti usnadnit práci složek integrovaného záchranného systému při zásahu. Všechny tyto přínosy pak souvisí s jednou z hlavních priorit Koncepce ochrany

obyvatelstva, a to širší zapojení obyvatelstva do procesu zajišťování bezpečnosti a nauky sebeobranu, zejména vůči mimořádným událostem a krizovým situacím.

Náplň obsahu dokumentu byla strukturována obdobně, jako v Krizovém plánu obce s rozšířenou působností, což byl jeden z výchozích dokumentů při tvorbě. Důvodem pak byla lepší orientace v dokumentu se strany orgánů krizového řízení, zejména při doplňování informací. Veškerý obsah byl zpracován na základě již dostupných dokumentů a informací, což by mohlo vést k rychlé tvorbě a finanční nenáročnosti.

Závěrem tak lze konstatovat, že velká část obyvatelstva má zájem zvyšovat své vědomosti v oblasti zajišťování bezpečnosti a krizového řízení, nicméně jim chybí přímá cesta k souhrnu základních informací. Tento chybějící článek zapojování obyvatelstva do problematiky krizového řízení by tak mohl zaplnit výstup této diplomové práce, tedy dokument s názvem Bezpečnostní politika obce s rozšířenou působností.

Při zpracovávání diplomové práce autorka vycházela mimo jiné i ze zkušeností a znalostí, které nasbírala pomocí odborné praxe a díky dosavadnímu trvalému bydlišti v ORP Vrchlabí. Poznatky z této práce autorka nadále využije při pracovní činnosti v oblasti krizového řízení, kde se mimo jiné pokusí i o zvýšení informovanosti obyvatelstva a s tím související zapojování občanů do činností krizového řízení. Pro podání dostatečných informací z oblasti bezpečnosti tak autorka využije navrhovanou metodickou příručku, na základě, které zpracuje dokumentu pro jinou obec s rozšířenou působností, ve které získala pracovní nabídku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Ambiciózní devítibodový plán má připravit NATO na budoucnost, 2021. In: *Natoaktual.cz* [online]. Ostrava: © Jagello 2000 [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: https://www.natoaktual.cz/zpravy/nato-2030-aliance-dapatace-hrozby-rusko-cina-summit.A210615_131110_na_zpravy_m00

Autokriminalita, 2022. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnost-a-prevence-kradeze-motorovych-vozidel.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

BAUEROVÁ, Helena, Hana HLAVÁČKOVÁ a Milan VOŠTA, 2018. *Vnitřní a vnější dimenze bezpečnosti Evropské unie*. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-576-7.

Bezpečnostní politika, 2022. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/bezpecnostni-politika.aspx?q=Y3BpPTE%3d>

BRAUN, Frank, 2010. *Kooperative Sicherheitspolitik in der Stadt. Miami: Publikationsserver der WWU Münster* [online]. Münster: Bundesministerium für Bildung und Forschung [cit. 2022-04-06]. Dostupné z: https://repositorium.uni-muenster.de/document/miami/eaaf7928-3011-48cb-8568-2eca4c640953/wp2_Braun_2010.pdf

ČESKO, 2001. Vyhláška MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

ČESKO – a, 2000. Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-462>

ČESKO – b, 2000. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

ČESKO – c, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO, 2020. Nařízení, který se stanovují podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území Královéhradeckého kraje jednotkami požární ochrany (částka 8, nařízení č. 5 ze dne 2. 11. 2020). In: Věstník právních předpisů Královéhradeckého kraje. Dostupné také z: <https://www.hzscr.cz/soubor/khk-plosne-pokryti-pdf.aspx>

Dopravní inženýrství, 2012. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dopravni-inzenyrstvi>

EFUS, 2016. *Methods and Tools for a Strategic Approach to Urban Security* [online]. Paris: European Forum for Urban Security [cit. 2022-04-06]. ISBN 2-913181-47-3. Dostupné z: https://issuu.com/efus/docs/publication_a_en

FIALA, Petr, Ondřej KRUTÍLEK a Markéta PITROVÁ, 2018. *Evropská unie. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK). ISBN 978-80-7325-450-6

FLORIDA, Richard, 2018. *New Urban Crisis*. London: *Oneworld Publications*. ISBN 978-1-78607-401-0.

Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie: Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa, 2016. In: *Evropská služba pro vnější činnost* [online]. Brusel: Evropská služba pro vnější činnost [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: https://www.eeas.europa.eu/eeas/global-strategy-european-unions-foreign-and-security-policy_en

KRAFTOVÁ, Ivana et al., 2016. *Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-261-0.

Krizový plán, ORP Vrchlabí, 2016.

Les politiques de sécurité nationale, 2015. *DCAF* [online]. Geneva: Le Centre pour le contrôle démocratique des forces armées [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: https://www.dcaf.ch/sites/default/files/publications/documents/DCAF_BG_9_Les%20politiques%20de%20securite%20nationale.11.15.pdf

MADIGAN, Michael L., 2017. *First Responders Handbook* [online]. CRC Press [cit. 2022-02-11]. ISBN 9781351612074. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1576080/first-responders-handbook-an-introduction-second-edition-pdf>

Mapa kriminality, 2022. In: *Kriminalita Policie* [online]. © GIS PČR [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://kriminalita.policie.cz/>

MEIER, Ernst-Christoph, Rainer MEYER ZUM FELDE a Karl-Heinz KAMP, 2021. *Wörterbuch zur Sicherheitspolitik*. Berlin: Mitler. ISBN 9783813209624.

MĚÚ VRCHLABÍ, 2019. Organizační struktura. In: *MU Vrchlabí* [online]. Vrchlabí: MěÚ Vrchlabí [cit. 2022-05-02]. Dostupné z:

https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id_org=18630&id_dokumenty=8023&p1=1629

MO ČR, 2017. *Obranná strategie ČR* [online]. Praha: Ministerstvo obrany. Dostupné také z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/obranna-strategie-2017.pdf>

MV – GŘ HZS ČR, 2013. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2013 [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030-pdf.aspx>

MV ČR, 2008. *III. Meziřesortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015: Příloha č. 1* [online]. Praha [cit. 2022-03-30]. Dostupné také z: <https://www.mvcr.cz/vyzkum/soubor/mezirezort-pril-1priority-pdf.aspx>

MV ČR, 2013. Strategie České republiky pro boj proti terorismu. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/3-nap-2013-material-pdf.aspx>

MV ČR, 2016. Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014–2020. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: file:///C:/Users/neuma/Downloads/Strategicky_ramec_rozvoje_VS_CR_pro_obdobi_2014-2020_-_aktualizace_k_listopadu_2016.pdf

MV ČR, 2018. Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-organizovanemu-zlocinu-do-roku-2023.aspx>

MV ČR, 2020. *Pro případ ohrožení – příručka pro obyvatele* [online]. MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-05-02]. ISBN 978-80-7616-061-3.

Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/oob-prirucky-prirucka-oo-pro-pripad-ohrozeni-pdf.aspx>

MV ČR, 2020. Strategie prevence a potírání trestné činnosti související s odpady na období let 2021–2023. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategie-prevence-a-potirani-trestne-cinnosti-souvisejici-s-odpady-na-obdobi-let-2021-2023.aspx>

MZV ČR – a, 2015. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015* [online]. Praha: MZV ČR [cit. 2022-04-04]. ISBN 978-80–7441-005-5. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie2015.pdf>

MZV ČR – b, 2015. *Koncepce zahraniční politiky ČR* [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí. Dostupné také z: https://www.mzv.cz/file/1565920/Koncepce_zahranicni_politiky_CR.pdf

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027, 2019. Praha: Úřad vlády České republiky. Koordinace. ISBN 978-80-7440-231-9.

National Security Strategy of the USA, 2017. In: *Historical Office: Office of the Secretary of Defense* [online]. Washington, D.C.: U.S. Department of Defense [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://history.defense.gov/Portals/70/Documents/nss/NSS2017.pdf?ver=CnFwURrw09pJ0q5EogFpwg%3d%3d>

Obecní policie, 2022. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

Odposlechy, záznamy telekomunikačního provozu a sledování osob, 2021. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/odposlechy-zaznamy-telekomunikacniho-provozu-a-sledovani-osob.aspx>

Ochrana měkkých cílů, 2022. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>

PAVLÍK, Marek et al., 2020. *Moderní veřejná správa: zvyšování kvality veřejné správy, dobrá praxe a trendy*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-048-9.

Politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, 2022. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-03-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/politika-vnitri-bezpecnosti-a-verejneho-poradku.aspx>

PORADA, Viktor, 2019. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-758-0.

Právní rámec požární řádu obce. 2020. In: *Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska* [online]. Praha: © 2020 SH ČMS [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: <https://www.dh.cz/index.php/usek-prevence/dokumenty/310-pravni-ramec-pozarni-radu-obce>

Problematika sociálně vyloučených lokalit, 2022. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/problematika-socialne-vyloucenych-lokalit.aspx>

Připravenost obce na mimořádné události a krizové situace. 2014. In: *Vzdělávání členů SH ČMS* [online]. Praha: © SH ČMS 2014 [cit. 2022-04-04]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=72&head=178>

SMEJKAL, Martin, 2012. „Bezpečnostní politika“ vyšších územně samosprávných celků v České republice ve srovnání [online]. I (1) [cit. 2022-04-23]. ISSN 1805-5656. Dostupné z: http://ochab.ezin.cz/O-a-B_2012_A/2012_A_01_smejkal.pdf

Sněhová kalamita, 2018. In: *BEZPORT* [online]. © 2018. Bezpečnostní portál Karlovarského kraje. [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://bezport.kr-karlovarsky.cz/rady-a-doporuceni/snehova-kalamita>

Statistická ročenka zásahové činnosti jednotek požární ochrany za rok 2020, 2020. In: *Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje* [online]. © 2022 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-05-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/statistika-2020-pdf.aspx>

Strategie územně správního obvodu ORP Vrchlabí v oblasti sociálních služeb na léta 2015–2020, 2015. In: *MU Vrchlabí* [online]. Vrchlabí: Městský úřad Vrchlabí [cit. 2022-05-01]. Dostupné z: https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id_org=18630&id_dokumenty=1679

V4 + United Kingdom Joint Statement of Prime Ministers, 2022. In: *Visegrad Group* [online]. London: © 2006–2021, International Visegrad Fund [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.visegradgroup.eu/documents/official-statements/v4-united-kingdom-joint>

Verteidigungspolitische Richtlinien, 2011. In: *Bundesministeriums der Verteidigung* [online]. Bonn: Bundeswehr [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.bmvg.de/resource/blob/13568/28163bcaed9f30b27f7e3756d812c280/g-03-download-die-verteidigungspolitische-richtlinien-2011-data.pdf>

Visegrátská deklarace: Deklarace o spolupráci České a Slovenské Federativní Republiky, Polské republiky a Maďarské republiky na cestě evropské integrace, 1991. In: *Visegrad Group* [online]. Bratislava: © 2006–2021, International Visegrad Fund. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.visegradgroup.eu/documents/visegrad-declarations/deklacz-110412>

Wissbuch 2016, 2016. In: *Bundesministeriums der Verteidigung* [online]. Berlin: Bundesministeriums der Verteidigung [cit. 2022-04-02]. Dostupné z: <https://www.bmvg.de/resource/blob/13708/015be272f8c0098f1537a491676bfc31/weissbuch2016-barrierefrei-data.pdf>

Zbraně, střelivo, munice a bezpečnostní materiál, 2022. In: *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. © 2022 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-strelivo-bezpecnostni-material-84336.aspx>

ZDRAŽIL, Pavel, 2015. *Význam subintegračních seskupení pro regionální rozvoj*. Pardubice. Disertační práce. Univerzita Pardubice.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BESIP Bezpečnost silničního provozu

ČR Česká republika

EU Evropská unie

HZS Hasičský záchranný sbor

JPO Jednotka požární ochrany

MěÚ Městský úřad

MU Mimořádná událost

MV Ministerstvo vnitra

MZV Ministerstvo zahraničních věcí

NATO Severoatlantická aliance

ORP Obec s rozšířenou působností

PČR Policie České republiky

SO Správní obvod

SRN Spolková republika Německo

SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika

SW Software

USA Spojené státy americké

ZZS Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Bezpečnostní systém České republiky	19
Obrázek 2 Bezpečnostní systém ORP	35
Obrázek 3 Grafické znázornění pohlaví a věku respondentů	37
Obrázek 4 Cítí se respondenti bezpečně v místě svého bydliště či působiště?.....	38
Obrázek 5 Zajímáte se o problematiku bezpečnosti ve vašem městě či obci?	38
Obrázek 6 Bezpečnostní dokumentace a počet označení od respondentů	39
Obrázek 7 Jsou vám známy některé (aktuální) hrozby pro ČR?	39
Obrázek 8 Jste si vědom/a aktuálních či největších hrozeb pro vaše město či obec?.....	40
Obrázek 9 Považujete své znalosti v otázkách bezpečnosti ve vašem okolí za dostačující?	40
Obrázek 10 Uvítali byste dokument, ve kterém by byla popsána bezpečnost a sní související informace z místa vašeho bydliště či působiště?	41
Obrázek 11 Bezpečnostní systém obce s rozšířenou působností.....	54
Obrázek 12 Bezpečnostní organizační struktura obce s rozšířenou působností Vrchlabí ...	61
Obrázek 13 Trestné činnosti typově v ORP Vrchlabí za roční období 2021.....	66
Obrázek 14 Počet a typ MU na území SO ORP Vrchlabí potřebující zásah HZS ČR za rok 2020.....	67

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přehled krizových stavů.....	50
Tabulka 2 Obce spadající pod SO ORP Vrchlabí.....	53
Tabulka 3 Přehled krizové dokumentace obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí.....	58
Tabulka 4 Plošné pokrytí JPO ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí	59
Tabulka 5 Hodnota a barevné označení výsledného rizika.....	63
Tabulka 6 Vyhodnocení zranitelnost obcí vůči hrozbám	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vyhodnocení dotazníku

Příloha P II: Metodická příručka tvorby dokumentu Bezpečnostní politiky pro ORP

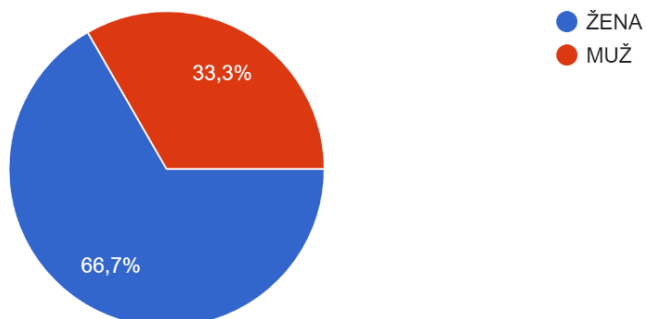
Příloha P III: Analýzy rizik v SW Riskan

Příloha P IV: Bezpečnostní politika ORP Vrchlabí

PŘÍLOHA P I: VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU

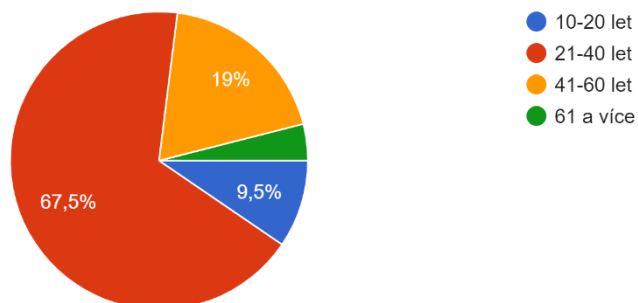
1) Jste:

126 odpovědí

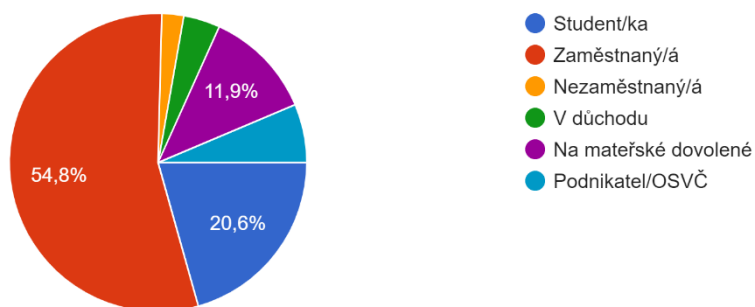
2) Spadáte pod věkovou hranici:

126 odpovědí

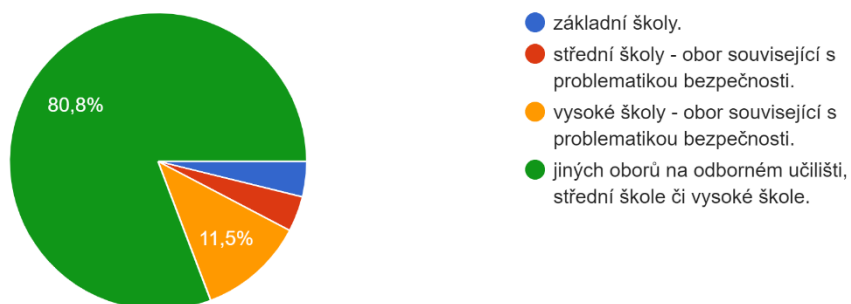
3) Patříte do skupiny:

126 odpovědí

Sem studentem:

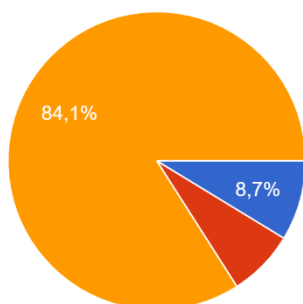
26 odpovědí

PŘÍLOHA P I–A: VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU

Sem zaměstnaný/á:

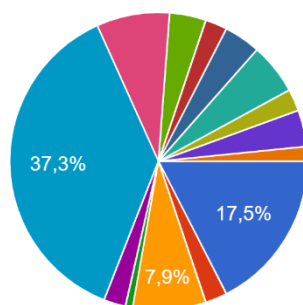
69 odpovědí

- ve soukromém sektoru - pozice spojená s problematikou bezpečnosti společnosti.
- ve státním sektoru - pozice spojená s problematikou bezpečnosti.
- na jiné pozici v soukromém či státním sektoru nesouvisející s problematikou bezpečnosti.

4) Pobýváte v:

126 odpovědí

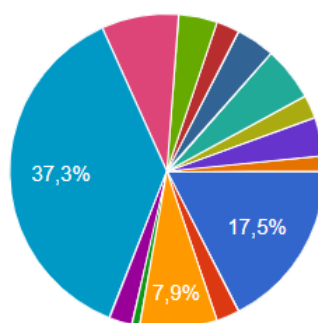

- Hlavním městě Praha
- Jihočeském kraji
- Jihomoravském kraji
- Karlovarském kraji
- kraji Vysočina
- Královéhradeckém kraji
- Libereckém kraji
- Moravskoslezském kraji

▲ 1/2 ▼

4) Pobýváte v:

126 odpovědí

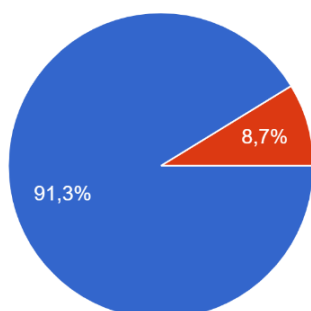

- Olomouckém kraji
- Pardubickém kraji
- Plzeňském kraji
- Středočeském kraji
- Ústeckém kraji
- Zlínském kraji
- Mimo ČR

▲ 2/2 ▼

5) Cítíte se bezpečně v místě svého bydliště/působení a jeho okolí?

126 odpovědí

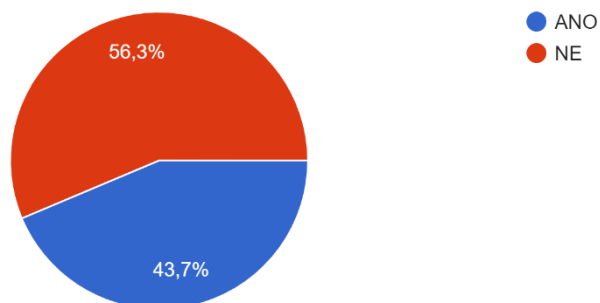

- ANO
- NE

PŘÍLOHA P I-B: VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU

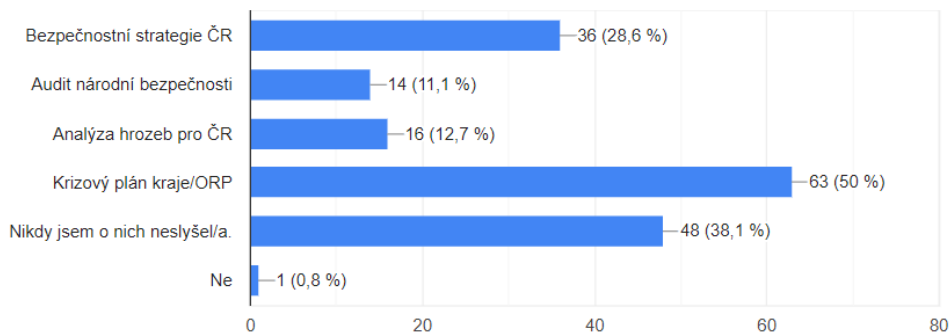
6) Zajímáte se o problematiku bezpečnosti ve vašem městě/obci/okolí?

126 odpovědí

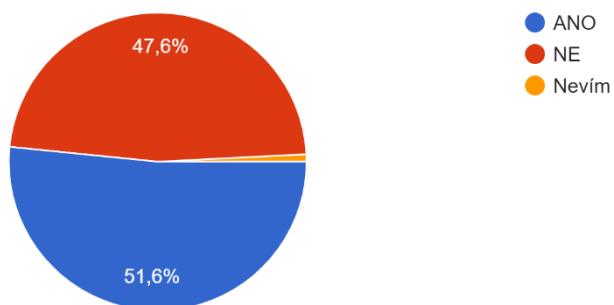
7) Zaškrtněte bezpečnostní dokumentaci, o které jste už někdy slyšeli, popř. ji znáte:

126 odpovědí

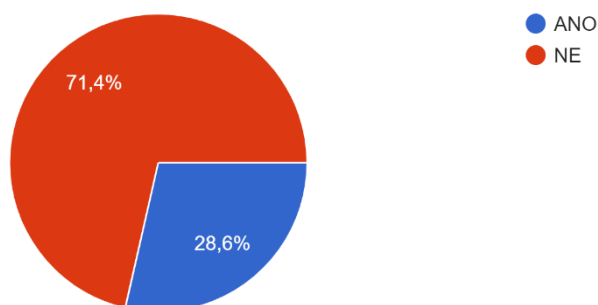
8) Jsou vám známy některé (aktuální) hrozby pro ČR?

126 odpovědí

9) Jste si vědom/a aktuální či největších hrozeb pro město/obec ve které pobýváte?

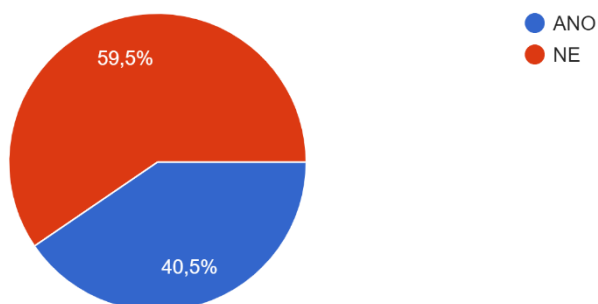
126 odpovědí

PŘÍLOHA P I–C: VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU

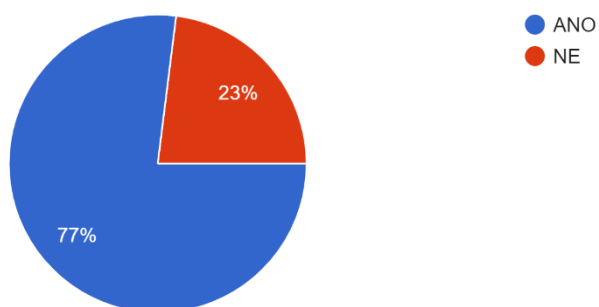
10) Považujete své znalosti v otázkách bezpečnosti ve vašem okolí za dostačující?

126 odpovědí

11) Uvítali byste dokument, ve kterém by byla popsána úroveň bezpečnosti, aktuální hrozby a další informace dané problematiky z místa vašeho bydliště/působení?

126 odpovědí

PŘÍLOHA P II: METODICKÁ PŘÍRUČKA TVORBY DOKUMENTU BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY PRO ORP

Metodická příručka tvorby dokumentu

Bezpečnostní politiky pro vybrané území správního obvodu obce s rozšířenou působností

Nástrojem pro zvýšení informovanosti a přehledu o stavu bezpečnosti pro obyvatelstvo poslouží tento dokument, který je volně dostupný pro každého občana České republiky.

Podstatou dokumentu je tedy zvýšení informovanosti obyvatelstva, což by mohlo vést k širšímu zapojení v rámci prevence a řešení mimořádných událostí, popřípadě krizových situací a zvýšení připravenosti občanů a schopnosti sebeobranu. Proto je zapotřebí, aby byl dokument stručný, výstižný, a nebyl příliš odborně vedený.

Výchozími dokumenty pro tvorbu jsou zejména Krizový plán ORP, ročenky a statistiky jednotlivých složek IZS s působností na území ORP, popřípadě další dokumenty či metodiky. Pro rychlejší orientaci je dokument rozdělen do tří částí a to základní, operační a pomocné.

OBSAH

A. ZÁKLADNÍ ČÁST

- I. **Uvedení do problematiky** = úvodní část dokumentu by měla zasvětit občany do problematiky bezpečnostní politiky a s ním souvisejícím krizovým řízením, především co se týče základního přehledu a vymezení pojmů a legislativního rámce.

- a. **Základní pojmy a zkratky**

Prvním, a to nejzásadnějším pojmem by měla být bezpečnostní politika na úrovni ORP. V úvodu této práce autorka popisuje problematiku nejednotnosti terminologie tohoto pojmu. Z toho důvodu by tedy měla být uvedena definice použitá v rámci bezpečnostní politiky státu, s doplněním pro regionální úroveň. Dalšími vybranými pojmy budou základy z krizového řízení, a to bezpečnostní prostředí, hrozba, riziko, mimořádná událost, krizová situace, krizové stavy a integrovaný záchranný systém, jejichž definice může být vyňata

z Terminologického slovníku pojmů z oblasti krizového řízení²² od Ministerstva vnitra, vydaného v roce 2016. V neposlední řadě nesmí být opomenuty zkratky, které jsou obecně používány v legislativě a dalších dokumentech a souvisejí s popsányými pojmy. Jedná se zejména o – BESY (ČR), BR ORP, ČR, HZS, IZS, KP, KP ORP, KS, KŠ, KŠ ORP, KZ, MP, MU, NS, NV, PČR, PP, Q 20/50/100/1000, SN, SO, SOS, VS, ZZS.

b. **Cíl a účel bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností**

Hlavním cílem bezpečnostní politiky je ochrana osob, majetku, zvířat a životního prostředí na území obce s rozšířenou působností. Můžeme ji definovat jako souhrn opatření vedoucí k prevenci hrozeb a snížení jejich následků. Jedním z těchto opatření je i vedení dokumentu Bezpečnostní politiky ORP, kdy hlavními aktéry, oproti jiným opatřením, jsou občané, pro které je zejména vytvářen tento dokument.

Účelem tedy bezpečnostní politiky ORP je určit bezpečnostní systém a na něj navazující organizační strukturu s konkrétními osobami, zajišťují oblast bezpečnosti na území obce s rozšířenou působností. Dalším účelem je pak tvorba dokumentu Bezpečnostní politiky ORP, kde je zhodnocen stav bezpečnosti a další související informace (viz. níže) volně dostupné pro obyvatelstvo.

c. **Základní legislativa a výchozí dokumentace**

Další podkapitolu by měl zaplnit soupis základní legislativy k dané problematice a stručná definice výchozích dokumentů, důležitých pro zajišťování bezpečnosti na dané území a tvorbu nového dokumentu. Mezi základní legislativu lze zařadit balíček krizových zákonů z roku 2000, dále nařízení vlády související s činnostmi orgánů krizového řízení a stanovením obsahu krizové dokumentace. Popsányými dokumenty by tak měla být Bezpečnostní strategie ČR, krizový plán, havarijní plán, popř. povodňový plán

II. Bezpečnostní prostředí = Hrozby ovlivňující bezpečnostní prostředí rozlišujeme na antropogenní, tedy způsobené člověkem a naturogenní neboli přírodní, které vychází především z geografického charakteru území. Pro eliminaci naturogenních hrozeb je tedy dobré znát podnebí a geografické informace. Důležitou roli pak pro zajištění bezpečnostního prostředí mají složky, spadající do bezpečnostního systému, působící na daném území.

²² Celým názvem – Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu.

a. Charakteristika území

V této podkapitole by měla být stručně popsána charakteristika území, která by se mohla skládat například z demografické části, klimatické, hydrologické a geografických podkladů. Výchozím bodem pro sběr těchto informací může být krizový plán ORP, popřípadě informace z ověřených zdroje, jako je Český statistický úřad, Český hydrometeorologický ústav aj.

b. Charakteristika území

V této podkapitole by měla být stručně popsána charakteristika území, která by se mohla skládat například z demografické části, klimatické, hydrologické a geografických podkladů. Výchozím bodem pro sběr těchto informací může být krizový plán ORP, popřípadě informace z ověřených zdroje, jako je Český statistický úřad, Český hydrometeorologický ústav aj.

c. Bezpečnostní systém

Bezpečnostní systém ORP tvoří zejména orgány krizového řízení, složky integrovaného záchranného systému a legislativa s dokumentací v oblasti bezpečnosti, o kterou se mimo jiné opírají činnosti orgánů a složek IZS. V rámci této kapitoly bude popsána organizační struktura a následně jednotlivé orgány a jejich činnosti vůči dané problematice, složky IZS působící na vybraném území a základní dokumentace, která je součástí připravenosti jednotlivých obcí.

B. OPERAČNÍ ČÁST

III. Současný stav

V rámci současného stavu by měly být popsány hrozby, které mají vysoký koeficient pravděpodobnosti a následků v rámci daného území. Hrozby mohou být převzaty z krizového plánu ORP, kde byly stanoveny pomocí analýz vytvořených řadou odborníků a pro upřesnění přidat vztah k jednotlivým obcím. To může být provedeno například využití např. softwaru Riskan, což je kalkulátor pro podporu tvorby analýzy rizik, nebo jakoukoliv metodou, jejíž výstupem bude vztah mezi rizikem a jednotlivými obcemi. Rizika s největším koeficientem budou následně popsána společně s možným opatřením na snížení pravděpodobnosti, popřípadě následku.

Další částí této kapitoly může být stručný přehled z ročenek a statistik jednotlivých složek IZS v rámci aktuální situace na daném území. K přehledu můžou sloužit i informační

systemy složek IZS, jako například projekt tzv. Mapy budoucnosti II, který pod záštitou Ministerstva vnitra a Policie ČR slouží k ověření nástrojů a postupů v rámci analýzy a predikci kriminality za účelem jejich předcházení a potírání.

IV. Co dělat, když ...

Důležitou součástí, v oblasti připravenosti obyvatelstva na hrozby a mimořádné události, je i zvýšení vědomí a nauka o obecných zásadách chování v těchto situacích. V rámci této kapitoly budou popsány obecná pravidla a zásady chování při vzniku MU, obecné zásady, v případě, kdy zazní siréna varovným signálem, zásady chování obyvatelstva zejména při povodních a zásady opuštění bytu a s tím související obsah evakuačního zavazadla. Další zásady se pak mohou odvíjet od charakteru rizik na daném území, například chování obyvatelstva při úniku nebezpečné látky, radiační havárie, popřípadě improvizovaná ochrana. Pro popsání těchto zásad mohou sloužit podklady a příručky HZS ČR, Policie ČR, neziskových organizací jako například Záchraný kruh, či Českého červeného kříže.

C. POMOCNÁ ČÁST

V. Kontakty na odpovědné osoby

V závěru tak nesmí chybět celková tabulka shrnující nejdůležitější kontakty v oblasti zajišťování bezpečnosti na daném území. Mezi těmito kontakty bude například starosta ORP, tajemník ORP, jednotliví starostové obcí spadající pod SO ORP, zástupci jednotlivých složek integrovaného záchranného systému působících na území daného ORP, popř. další osoby, jichž se týká daná problematika.

VI. Závěrečné ustanovení

Proces tvorby dokumentu závisí zejména na stanovení odpovědných osob, které se budou podílet na vytváření samostatného dokumentu. Nedílnou součástí pro funkčnost procesu je pak kontrolní mechanismus, který provádí určená kompetentní osoba.

Zpracování dokumentu by měl provést pracovník obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který je součástí bezpečnostní rady ORP a má tedy dostatek informací k dané problematice a přístup k výchozím dokumentům.

Kontrolu nad dokumentem provede další kompetentní pracovník například tajemník obecního úřadu s rozšířenou působností, popřípadě starosta, který zároveň vykoná schválení dokumentu.

Dokument bude vyhotoven v elektronické podobě a volně přístupný na webových stránkách obce s rozšířenou působností, popřípadě webových stránkách příslušících obcí.

Revize a aktualizace bude prováděna v elektronické podobě, jednou za dva roky, pokud tomu bezpečnostní situace nenastaví jinak.

Tato kapitola může být doplněna volně dostupnými zdroji, ze kterých byly čerpány informace pro tvorbu dokumentu, popřípadě další zajímavé odkazy k dané problematice.

PŘÍLOHA P III – A: ANALÝZY RIZIK V SW RISKAN

Číselníky pro ohodnocení aktiv, hrozeb, zranitelnosti aktiva vůči hrozbě a rozmezí výsledného rizika:

HODNOTA AKTIVA	
0	zanedbatelná
1	velmi nízká
2	nízká
3	střední
4	vysoká
5	velmi vysoká

PRAVDĚPODOBNOST HROZBY	
0	žádná
1	zanedbatelná
2	nízká
3	střední
4	vysoká
5	velmi vysoká
6	jistá

ZRANITELNOST AKTIVA	
0	Žádná
1	Nízká
2	Střední
3	Vysoká

VÝSLEDNÉ RIZIKO	
Nízké	0 - 29
Střední	30 - 59
Vysoké	60 - 90

Jednotlivá aktiva s přidanou hodnotou:

Zkratka	Ukotvit popisky	Název	Hodnota	Poznámka
AKTIVA - CELKEM			5	
1		Černá	5	
2		Černý Důl	5	
3		Dolní Branná	5	
4		Dolní Dvůr	5	
5		Dolní Kalná	5	
6		Dolní Lánov	5	
7		Horní Kalná	5	
8		Hostinné	5	
9		Klásterská Lhota	5	
10		Kunčice nad Labem	5	
11		Lánov	5	
12		Prosečné	5	
13		Rudník	5	
14		Strážné	5	
15		Špindlerův Mlýn	5	
16		Vrchlabí	5	

PŘÍLOHA P III – B: ANALÝZY RIZIK V SW RISKAN

Jednotlivé hrozby s přidáním pravděpodobnosti:

Zkratka	Uvolnit popisky	Název	Hodnota	Poznámka
HROZBY - CELKEM			6	
1		Dlouhodobá inverzní situace	3	
2		Povodně velkého rozsahu	4	
3		Jiné živelné pohromy velkého rozsahu	6	
3.1		lesní požáry	3	
3.2		sněžové kalamiťy	5	
3.3		zemětřesení	1	
4		Epidemie	3	
5		Epifytie	3	
6		Epizootie	3	
7		Radiační havárie	1	
8		Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými NCHL	2	
9		Jiné technické havárie velkého rozsahu	2	
10		Narušení hrází vodních děl - vznik zvláštní povodně	2	
11		Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí velkého rozsahu	3	
12		Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu	2	
13		Narušení dodávky ropy a ropných produktů velkého rozsahu	2	
14		Narušení dodávek velkého rozsahu	3	
14.1		Narušení dodávek elektrické energie	2	
14.2		Narušení dodávek plynu	3	
14.3		Narušení dodávek tepelné energie	2	
15		Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	2	
16		Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	2	
17		Narušení dodání léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu	3	
18		Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu	2	
19		Narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu	2	
20		Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu	2	
21		Migrační vlny velkého rozsahu	2	
22		Hromadné postižení osob epidemií	4	
23		Narušení zákonností velkého rozsahu	2	
24		Narušení funkčnosti poštovních služeb velkého rozsahu	2	

PŘÍLOHA P III – E: ANALÝZY RIZIK V SW RISKAN

Finální tabulka rizik vycházející se vztahu mezi jednotlivou hrozbou a obcí:

		Aktiva		AAKTIVA - CELKEM																
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
<input type="button" value="Generátor grafů"/> <input type="button" value="Export do XML"/>		Hodnoty aktiv		HROZBY - CELKEM																
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Hrozby		Pravděpodobnost		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
HROZBY - CELKEM		5	velmi vysoká	75	50	75	50	75	50	50	50	60	50	50	50	60	60	75	75	60
1	Dlouhodobá inverzní situace	3	střední	30	15	30	30	30	15	15	15	15	15	15	15	15	0	30	15	
2	Povodně velkého rozsahu	4	vysoká	60	40	40	20	0	40	20	20	60	40	40	20	60	60	0	0	40
3	Jiné živelné pohromy velkého rozsahu	5	velmi vysoká	75	50	75	50	75	50	50	50	50	50	50	50	50	75	75	50	
3.1	lesní požáry	3	střední	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
3.2	sněhové kalami	5	velmi vysoká	75	50	75	50	75	50	50	50	50	50	50	50	50	75	75	50	
3.3	zaměření	1	zanedbatelná	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
4	Epidemie	3	střední	30	15	15	15	15	15	15	15	30	15	15	15	15	15	30	30	
5	Epifýty	3	střední	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
6	Epizootie	3	střední	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
7	Radioaktivní havárie	1	zanedbatelná	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
8	Havárie velkého rozsahu způsobená	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	20	10	20	20	20	10	20	20	
9	Jiné technické havárie velkého rozsahu	2	nízká	10	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	10	
10	Narušení hrází vodních děl - vznik	2	nízká	20	0	0	0	0	0	0	0	20	20	20	0	10	10	0	20	
11	Znečištění vody, ovzduší a půdy	3	střední	30	15	15	15	15	15	15	15	30	15	15	15	15	15	30	30	
12	Narušení finančního a devizového	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	10	20	
13	Narušení dodávky ropy a ropných	2	nízká	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	
14	Narušení dodávek velkého rozsahu	3	střední	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
14.1	Narušení dodávek elektrické energie	2	nízká	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
14.2	Narušení dodávek plynu	3	střední	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14.3	Narušení dodávek tepelné energie	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	10	20	
15	Narušení dodávek potravin velkého	2	nízká	30	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	10	30	
16	Narušení dodávek pitné vody velkého	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	20	10	10	10	20	
17	Narušení dodání léčiv a zdravotnic	3	střední	45	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	0	15	45	
18	Narušení funkcí dopravní soustavy	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	10	20	
19	Narušení funkcí veřejných telekomunikací	2	nízká	30	20	20	20	20	20	20	20	30	20	20	20	20	20	20	30	
20	Narušení funkcí veřejných informací	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	10	20	
21	Migrační vlny velkého rozsahu	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	10	20	
22	Hromadné postřelení osob epidemii	4	vysoká	60	20	20	20	20	20	20	20	60	20	20	20	20	20	20	60	
23	Narušení zákonnosti velkého rozsahu	2	nízká	30	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	10	30	
24	Narušení funkcí poštovních služeb	2	nízká	20	10	20	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	10	20	20	

Bezpečnostní politika ORP Vrchlabí

OBSAH

A.	ZÁKLADNÍ ČÁST	1
I.	Úvod do problematiky	1
a.	Základní pojmy a zkratky	1
b.	Cíl a účel bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností.....	3
c.	Základní legislativa a výchozí dokumenty	4
II.	Bezpečnostní prostředí.....	5
a.	Charakteristika území	5
b.	Bezpečnostní systém.....	7
c.	Organizační struktura bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností Vrchlabí	13
B.	OPERAČNÍ ČÁST	14
III.	Současný stav.....	14
a.	Hrozby pro obec s rozšířenou působností Vrchlabí.....	14
b.	Činnosti složek in na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí.....	17
IV.	Co dělat, když... ..	19
C.	POMOCNÁ ČÁST	22
V.	Kontakty na odpovědné osoby.....	22
VI.	Závěrečné ustanovení.....	23

A. ZÁKLADNÍ ČÁST

I. Úvod do problematiky

Zajištění bezpečnosti obyvatelstva je jedním z hlavních úkolů orgánů a složek integrovaného záchranného systému (dále IZS) působících na území obce s rozšířenou působností (dále jen ORP) Vrchlabí. Aby však ochrana obyvatelstva byla co nejúčinnější, je potřeba občany zařadit do systémů činností souvisejících se zajišťováním bezpečnosti. Jednou z výchozích aktivit, jak občany do systému zařadit, je podání dostatečných informací, na základě, kterých se budou moci lépe rozhodovat při hrozbách, popřípadě mimořádných událostí.

a. Základní pojmy a zkratky

Bezpečnostní politika státu – společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků. (MV ČR, 2016)

- **Bezpečnostní politika ORP** – souhrn opatření vedoucí k prevenci hrozeb, s cílem zajistit bezpečnost na celém území správního obvodu dané obce s rozšířenou působností. Bezpečnostní politika ORP by měla vycházet z legislativního rámce zajišťující bezpečnost a Bezpečnostní politiky České republiky (dále ČR), se kterou nesmí být v rozporu.

Hrozba – je přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využit pro atakování specifických zranitelností aktiva. Hrozba bývá zdrojem rizika. (MV ČR, 2016)

Mimořádná událost – událost nebo situace vzniklá v určitém prostředí v důsledku živelné pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů. Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie. (MV ČR, 2016)

Krizová situace – mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. (MV ČR, 2016)

Krizový stav – stav, který vyhláší řídicím orgánem v případě v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu. (MV ČR, 2016)

Integrovaný záchranný systém – koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Koordinací postupu složek IZS při společném zásahu se pak rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti. (MV ČR, 2016)

V České republice rozlišuje podle rozsahu krizové situace celkem čtyři krizové stavy:

Tabulka 1 Přehled krizových stavů

Krizový stav (dotčený zákon)	Vyhlašující orgán	Dotčené území	Doba trvání
Stav nebezpečí (zákon č. 240/2000 Sb.)	Hejtman kraje/ primátor hl. m. Prahy	Pro území kraje nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů (prodloužení se souhlasem vlády)
Nouzový stav (úst. zákon č. 110/1998 Sb.)	Vláda (předseda vlády)	Celé území státu nebo jeho část	Nejvýše 30 dnů (prodloužení se souhlasem Poslanecké sněmovny)
Stav ohrožení státu (úst. zákon č. 110/1998 Sb.)	Parlament na návrh vlády	Celé území státu nebo jeho část	Není omezeno
Válečný stav (úst. zákon č. 1/1993 Sb.)	Parlament	Celé území státu	Není omezeno

Zdroj: vlastní zpracování.

Zkratky:

- BESY (ČR) – Bezpečnostní systém České republiky.
- BR – Bezpečnostní rada.
- BR ORP – Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností.
- ČR – Česká republika.
- HS – Horská služba.
- HZS – Hasičský záchranný sbor.
- IZS – Integrovaný záchranný systém.
- JPO – Jednotky požární ochrany.
- KP – Krizový plán.

- KP ORP – Krizový plán obce s rozšířenou působností.
- KŘ – Krizové řízení.
- KS – Krizový stav.
- KSt – Krizová situace (někdy označována jako KS).
- KŠ – Krizový štáb.
- KŠ ORP – Krizový štáb obce s rozšířenou působností.
- KZ – Krizový zákon.
- MP – Městská policie.
- MU – Mimořádná událost.
- NS – Nouzový stav.
- NV – Nařízení vlády.
- PČR – Policie České republiky.
- PP – Povodňový plán.
- Q 20/50/100/1000 – Označení povodně dvacetileté/padesátileté/stoleté/tisícileté.
- SN – Stav nebezpečí.
- SO – Správní obvod.
- SOS – Stav ohrožené státu.
- VS – Válečný stav.
- ZZS – Zdravotnická záchranná služba.

b. Cíl a účel bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností

Hlavním cílem bezpečnostní politiky je ochrana osob, majetku, zvířat a životního prostředí na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí. Můžeme ji definovat jako souhrn opatření vedoucí k prevenci hrozeb a snížení jejich následků. Jedním z těchto opatření je i vedení dokumentu Bezpečnostní politiky ORP Vrchlabí, kdy hlavními aktéry, oproti jiným opatřením, jsou občané, pro které je zejména vytvářen tento dokument.

Účelem tedy bezpečnostní politiky ORP je určit bezpečnostní systém a na něj navazující organizační strukturu s konkrétními osobami, zajišťující oblast bezpečnosti na území obce

c. Základní legislativa a výchozí dokumenty

Základní legislativou v oblasti krizové připravenosti je:

- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizové řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů,
- nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých souvisejících zákonů (vodní zákon),
- vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Bezpečnostní strategie – základní koncepční dokument Vlády České republiky, který specifikuje na základě bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik bezpečnostní zájmy České republiky a stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných aj. služeb ČR při naplňování její bezpečnostní politiky. Bezpečnostní strategie České republiky stanovuje rovněž strategii prosazování bezpečnostních zájmů ČR.

Krizový plán – základní plánovací dokument, obsahující souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení a další dotčené subjekty. Mimo ORP je dále zpracováván na úrovni krajské a ministerstev a jiných správních úřadů,

Havarijní plán kraje – soubor plánovaných opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a dalších opatření na území kraje.

Povodňový plán – dokumenty, které obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací; obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

II. Bezpečnostní prostředí

V souvislosti s tímto dokumentem rozumíme bezpečnostním prostředím prostor, který je ovlivňován charakteristikou území a činnostmi orgánů a složek zajišťující bezpečnost.

a. Charakteristika území

Správní obvod ORP Vrchlabí se nachází v severní části Královéhradeckého kraje, kde mimo jiné tvoří část hranice s Libereckým krajem, a v horní části území s Polskou republikou. Jeho rozloha činí 239,44 km² a je tak šestým největším správním obvodem v Královéhradeckém kraji. Území je charakterizováno zejména horským reliéfem, neboť se značná část nachází v oblasti Krkonoš. Pohoří tvoří hranici s výše zmiňovanou Polskou republikou, což vytváří prostor pro přeshraniční spolupráci, která je opatřena mezivládními dohodami. Přínosem těchto dohod je například možnost překročení hranice jednotek integrovaného záchranného systému při mimořádných událostech v jednodušším režimu.

Pod správní obvod ORP Vrchlabí spadá celkem 16 obcí (viz. Tabulka 2) s celkovým počtem obyvatel 27 483 ke dni 1.1. 2021. Nicméně, některé části území ORP Vrchlabí jsou vyhledávány turisty zejména v zimním období, z toho důvodu se podle období, může navýšit počet občanů působících na tomto území. Například město Špindlerův Mlýn je turisticky vyhledáván celoročně, nicméně s počtem ubytovacích zařízení (hotely, chaty) spadajících do katastrálního území toho města, se zejména v zimních měsících může počet občanů až trojnásobit.

Tabulka 2 Obce spadající pod správním obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Obec	Status	Počet obyvatel k 1.1.2021
Čermná	Obec	400
Černý Důl	Městys	697
Dolní Branná	Obec	1000
Dolní Dvůr	Obec	273
Dolní Kalná	Obec	687
Dolní Lánov	Obec	781
Horní Kalná	Obec	373
Hostinné	Město	4352
Klásterská Lhota	Obec	225
Kunčice nad Labem	Obec	563
Lánov	Obec	1816
Prosečné	Obec	597
Rudník	Obec	2154
Strážné	Obec	219
Špindlerův Mlýn	Město	1057
Vrchlabí	Město	12289

Zdroj: vlastní zpracování.

Oblast území spadající pod správní obvod ORP Vrchlabí je pokrytá řadou potůčku, potoků a řek, které mohou být potenciálem vzniku nežádoucí události. Nejvýznamnější, a tedy největší řekou je Labe, která na území pramení a protéká celkem pěti obcemi. Ve Špindlerově Mlýně se na této řece nachází i významné vodní dílo – nádrž Labská. Další významnou řekou je Malé Labe, která vzniká soutokem Klínového a Kotelského potoka v obci Dolní Dvůr, jež následně protéká dalšími třemi obcemi a jedná se o jeden ze dvou největších přítoků řeky Labe na území SO ORP Vrchlabí. Dalším přítokem je potok Čistá, který protéká třemi obcemi a vlévá se do Labe ve městě Hostinném.

Na území SO ORP Vrchlabí se nachází dva vápencové doly, v obci Horní Lánov a městys Černý Důl, od kterých se natěžený vápenec převáží ke zpracování do podniku Krkonošské vápenky Kunčice nad Labem. Dalšími významnými podniky jsou Krkonošské papírny a.s., podnik Kablo (výroba kabelů), společnost Argo-Hytop s.r.o. (výroba techniky hydraulických systémů) a závod Škoda Auto a.s. (výroba převodovek), jehož továrna sídlí ve městě Vrchlabí a součástí výroby jsou i podnikový hasiči. (Strategie územně správního obvodu ORP Vrchlabí v oblasti sociálních služeb na léta 2015–2020, 2015)

b. Bezpečnostní systém

Bezpečnostní systém je hlavním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky, skládající se z orgánů a složek vykonávající činnosti spojené s připraveností na krizové situace a s tím spojené zajišťování bezpečnosti na daném území. Důležité však je i právní zakotvení, které upravuje obsah těchto činností a výchozí dokumentace, která napomáhá stanovovat účinná opatření. Výsledkem bezpečnostního systému ORP je zajištění bezpečnosti na daném území, což v konečném důsledku značí celkovou bezpečnost státu.

Obrázek 1 Bezpečnostní systém obce s rozšířenou působností

Zdroj: vlastní zpracování.

Orgány krizového řízení zajišťující připravenost území správního obvodu obce s rozšířenou působností

- a) **Starosta obce s rozšířenou působností** zajišťuje činnosti vedoucí k připravenost správního obvodu ORP na řešení krizových situací. Těmito činnostmi rozumíme řízení a kontrola přípravných opatření, činností v rámci řešení krizových situací nebo činností vedoucí ke snížení následků krizových situací na území správního obvodu ORP. Mimo jiné zřizuje a řídí bezpečnostní radu ORP a krizový štáb ORP, dále schvaluje krizový plán ORP a organizuje přípravu správního obvodu ORP na krizové situace a podílí se na jejich řešení.

Povinnosti a pravomoci starosty ORP jsou vymezeny v §18 zákona č. 240/2000 Sb.

- b) **Starosta obce** zabezpečuje zejména připravenost obce na řešení krizových situací. Mimo jiné plní úkoly stanovené starostou ORP, zodpovídá za využívání informačních

a komunikačních prostředků v rámci krizového řízení, v době krizové situace zabezpečuje varování a informování občanů, popřípadě může nařídit evakuaci, kterou organizuje.

Povinnosti a pravomoci starosty obce jsou vymezeny v §18 zákona č. 240/2000 Sb.

- c) **Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností** je poradním orgánem v oblasti připravenosti na krizové situace. Zasedá dvakrát do roka, pokud tomu není z důvodu nastalé krizové situace jinak. Na jednání rady se posuzuje stav zabezpečení a připravenosti na krizové situace v rámci území ORP. Dále projednává krizový plán ORP a stav připravenosti složek IZS dislokovaných ve správním obvodu ORP. Skládá se z 8 členů, kdy předsedou je starosta ORP, dalšími členy jsou pak místostarosta, tajemník obecního úřadu, zástupci složek IZS, respektive příslušník Policie ČR a HZS ČR, další osoby, které jsou nezbytné k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na krizové situace.

Obsah činnosti a složení bezpečnostní rady ORP je stanovena § 8 a § 9 nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

- d) **Krizový štáb obce s rozšířenou působností** je pracovník orgánem v rámci obce s rozšířenou působností pro řešení krizových situací. Předsedou je starosta ORP, který štáb svolává v případě, že je vyhlášen jeden z krizových stavů vztahující se k území správního obvodu ORP nebo nastala krizová situace a štáb bude využit ke koordinaci záchranných a likvidačních prací. Krizový štáb se skládá z členů bezpečnostní rady ORP a členů stálé pracovní skupiny (jedná se o skupinu osob, která mimo jiné připravuje podklady pro jednání krizového štábu).

Obsah činnosti a složení krizového štábu ORP je stanovena § 12 a § 13 nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

- e) **Povodňová komise obce s rozšířenou působností** je orgánem, zabývající se ochranou před povodněmi, čemuž se rozumí příprava na povodňové situace, organizování a kontrola činností v průběhu povodně. Komise je zřizována starostou ORP, který je zároveň předsedou a mimo jiné jmenuje další členy komise, z řad zaměstnanců ORP a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření ve spojitosti s ochranou před povodněmi.

Obsah činnosti povodňových orgánů ORP je uložen § 79 zákona č. 254/2001 Sb.

Dokumentace

a) Krizový plán obce s rozšířenou působností – jedná se o základní plánovací dokument při řešení krizových situací. Je vypracován příslušníky HZS kraje a je schvalován bezpečnostní radou ORP. Skládá se ze tří částí, které obsahují:

- základní část – charakteristiku obce s rozšířenou působností, přehled možných zdrojů rizik a přehled právnických a podnikajících fyzických osob, které se podílejí na plnění opatření v rámci řešení krizových situací;
- Operační část – přehled krizových opatření, plán nezbytných dodávek, způsob plnění regulačních opatření, rozpracování typových plánů na postupy řešení konkrétních druhů krizových situací aj.
- Pomocná část – souhrn právních předpisů využitelných při přípravě a řešení krizových situací, zásady manipulace, geografické podklady, popř. další související dokumenty.

Náležitosti a způsob zpracování krizového plánu ORP jsou stanoveny § 15 a § 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb.

b) Povodňový plán obce s rozšířenou působností je základní dokument v oblasti dostatečné přípravy na povodně, organizace zabezpečovacích a záchranných prací při povodni. Obsah se rozlišuje na tři části, tedy:

- věcnou část – údaje pro zabezpečení ochrany před povodněmi a směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity.
- Organizační část – seznamy s jmény, adresou a způsobem spojení všech účastníků ochrany před povodněmi, úkoly pro tyto účastníky a organizace hlásné a hlídkové služby.
- Grafická část – mapy a plány, na nichž jsou zaznamenány záplavová území, evakuační trasy a místa soustředění, informační místa a hlásné profily.

Popis a obsah povodňového plánu je uložen § 71 zákona č. 254/2001 Sb.

c) Další dokumentace:

Požární řád obce slouží jako obecně závazná vyhláška k sjednocení organizace a zásad k zajištění požární ochrany v obci. Obsahem je vymezení činností osob a způsobu nepřetržitého zabezpečení požární ochrany, prostředky vyhlášení požárního poplachu v obci a seznam

ohlašoven požáru. Součástí je i příloha složená ze seznamu sil a prostředků jednotek požární ochrany, vycházející z požárního poplachového plánu kraje. Další přílohou pak může být seznam zdrojů vody a mapový podklad, na němž jsou tyto zdroje zakresleny.

Krizová karta je nástroj pro starosty a jiné orgány obce v rámci rozhodování při řešení krizových situací či likvidaci následků mimořádných událostí v obci. Obsahem je zejména seznam základních kontaktů, rizik v obci, způsob varování a informování obyvatelstva včetně evakuace aj., a mapové podklady, které jsou základem pro vyznačení zdrojů rizik a významných objektů v obci.

Tabulka 3 Přehled krizové dokumentace obcí v SO ORP Vrchlabí

Obec	Krizová dokumentace			
	Krizový plán	Povodňový plán	Další dokumentace	
			Požární řád	Krizová karta
Čermná	vypracován v rámci ORP Vrchlabí	✓	-	-
Černý Důl		✓	✓	✓
Dolní Branná		✓	-	-
Dolní Dvůr		✓	✓	-
Dolní Kalná		✓	-	-
Dolní Lánov		✓	-	-
Horní Kalná		✓	-	-
Hostinné		✓	-	-
Klásterská Lhota		✓	✓	-
Kunčice nad Labem		✓	✓	-
Lánov		✓	✓	-
Prosečné		✓	-	-
Rudník		✓	-	-
Strážné		✓	-	-
Špindlerův Mlýn		✓	✓	-
Vrchlabí		✓	✓	-

Zdroj: vlastní zpracování.

Složky integrovaného záchranného systému rozlišujeme na základní (Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky) a ostatní (vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným pracím).

a) Základní složky integrovaného záchranného systému na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Hasičský záchranný sbor České republiky – základním úkolem tohoto bezpečnostního sboru je chránit zdraví a život obyvatel, zvířata, majetek a životní prostředí před požáry a dalšími mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

- Ve správním obvodu ORP Vrchlabí se nachází pouze 1 stanice HZS Královéhradeckého kraje, a to na adrese *Valteřická 1409, 543 01 Vrchlabí*.

Jednotky požární ochrany – je označována soustava odborně vyškolených osob (hasičů), požární techniky (automobily) a věcné prostředky požární ochrany (vybavení automobilů apod.). Činnosti jednotek je stejně jako u HZS ČR, chránit obyvatelstvo, zvířata, majetek a životní prostředí před požáry a poskytnout pomoc při mimořádných událostech, respektive vykonávání záchranných a likvidačních prací. Jednotky požární ochrany jsou důležité zejména pro účely plošného pokrytí území České republiky a jsou rozlišovány do šesti kategorií viz. *Příloha k zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně*.

Tabulka 4 Plošné pokrytí JPO v správním obvodu obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Obec		Kategorie JPO
Čermná		JPO V
Černý Důl		JPO III
Dolní Branná		JPO V
Dolní Dvůr		JPO V
Dolní Kalná		JPO III
Dolní Lánov		JPO V
Horní Kalná		JPO V
Hostinné		JPO II
Klásterská Lhota		JPO V
Kunčice nad Labem		JPO V
Lánov	Horní Lánov	JPO III
	Prostřední Lánov	JPO V
Prosečné		JPO V
Rudník		JPO V
Strážné		JPO V
Špindlerův Mlýn		JPO II
Vrchlabí	Vrchlabí	JPO I
	Podhůří	JPO III
	ŠKODA AUTO a.s.	JPO IV

Zdroj: vlastní zpracování.

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby – hlavním úkolem je především zajištění odborné přednemocniční neodkladné péče. Provozovatelem ZZS je kraj, v tomto případě kraj Královéhradecký.

- Plošné pokrytí ZZS na území SO ORP Vrchlabí je dislokováno v areálu HZS ČR, tedy *Valteřická 1409, 543 01 Vrchlabí*.

Policie České republiky – řadí se mezi ozbrojené bezpečnostní sbory ČR a hlavním úkolem je zajištění bezpečnosti osob a majetku, zabezpečení veřejného pořádku, řešení trestné činnosti a její prevence.

Obvodní oddělení na území SO ORP Vrchlabí se nachází:

- Vrchlabí – *Zámecká 53, 543 01*,
- Špindlerův Mlýn – *Špindlerův Mlýn 34, 543 51*,
- Hostinné – *Horská 520, 543 71 Hostinné*.

a) Ostatní složky IZS na území SO ORP Vrchlabí

Městská policie – je orgánem obce, jehož hlavním posláním je zajištění veřejného pořádku především v rámci působnosti obce. Na území SO ORP Vrchlabí je zřizována ve městech:

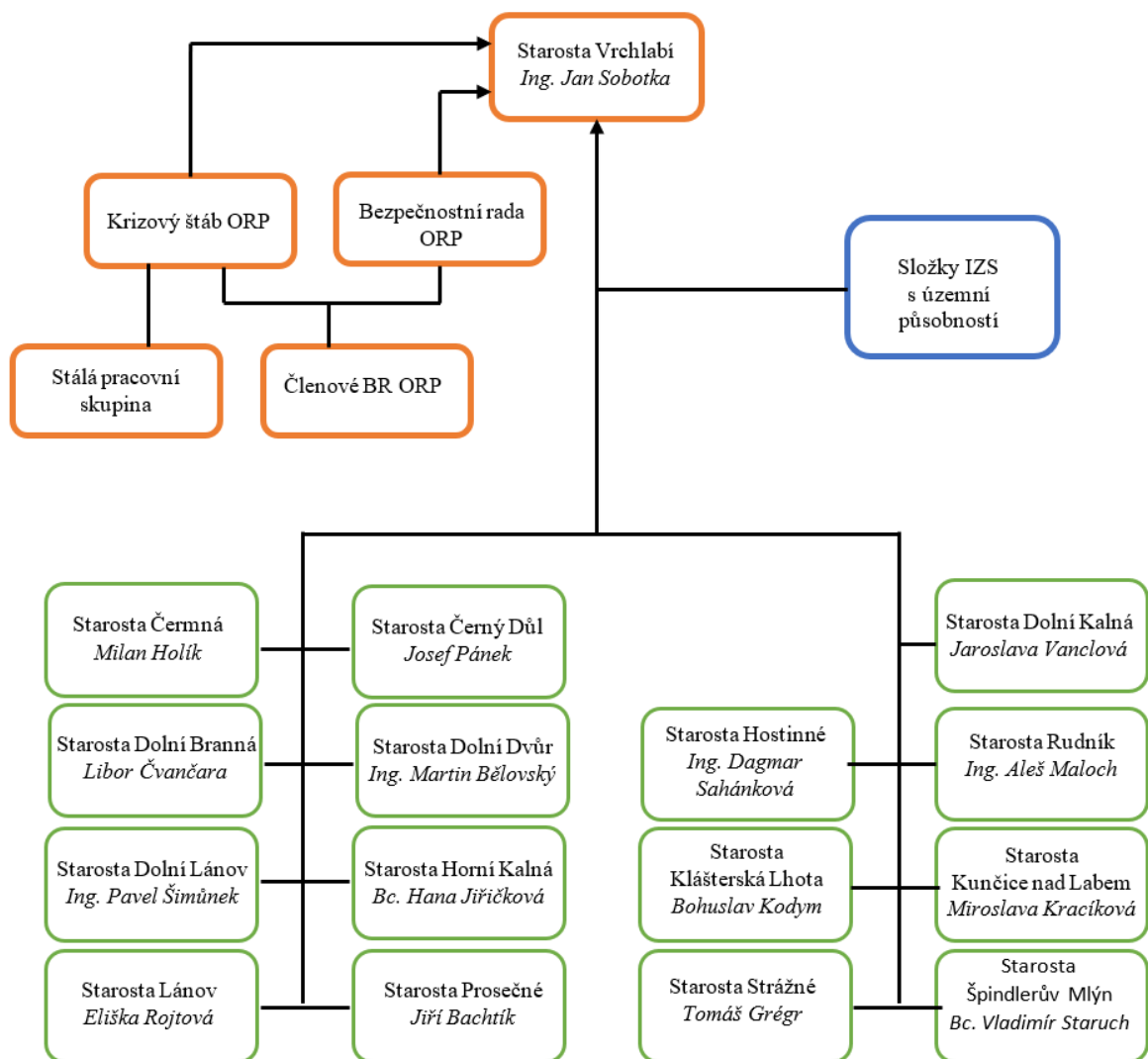
- Vrchlabí – *Krkonošská 630, 543 01 Vrchlabí*,
- Špindlerův Mlýn – *Bedřichov 71, 543 51 Špindlerův Mlýn*,
- Hostinné – *Horská 166, 543 71 Hostinné*.

Horská služba – je složka IZS zajišťující vhodné podmínky pro bezpečnost na horách, respektive hlavními činnostmi je organizace a provádění záchranných a pátracích akcí v horském terénu, instalace a údržba informačních a výstražných zařízení mimo lyžařské areály, informování o povětrnostních a sněhových podmínkách, včetně lavinového pozorování. Horská služba Krkonoše má celkem 14 stanic, z nichž tři jsou na území SO ORP Vrchlabí:

- Špindlerův Mlýn – *Špindlerův Mlýn 260, 543 51 Špindlerův Mlýn*,
- Strážné – *Strážné 222, 543 21 Strážné*,
- Černý Důl – *Černý Důl 272, 543 44 Černý Důl*.

c. Organizační struktura bezpečnostní politiky obce s rozšířenou působností Vrchlabí

První pilíř bezpečnostního systému obce s rozšířenou působností může být znázorněn pomocí organizační struktury (viz. Obrázek 2), ve které mohou být zaznamenány i složky IZS, které jsou dalším pilířem bezpečnostního systému. Posledním je pak legislativa, která upravuje činnosti těchto složek a orgánů. V čele je starosta samostatného města a ORP Vrchlabí Ing. Jan Sobotka, který je zodpovědným a řídicím orgánem v oblasti připravenosti území obce s rozšířenou působností. Připravenost jednotlivých obcí spadá pod starosty, kteří se tak stávají kontaktními osobami pro občany působící na katastrálním území obce.

Obrázek 2 Bezpečnostní organizační struktura obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Zdroj: vlastní zpracování.

B. OPERAČNÍ ČÁST

III. Současný stav

Pro vyobrazení současného stavu poslouží přehled hrozeb, ovlivňující území SO ORP Vrchlabí, které jsou výsledky analýzy rizik expertů podílejících se na tvorbě krizového plánu ORP Vrchlabí. Dalšími prvky pro popis současného stavu bude roční souhrn kriminální činnosti a soupis mimořádných událostí, které si vyžádali zásah JPO na území ORP Vrchlabí.

a. Hrozby pro obec s rozšířenou působností Vrchlabí

V rámci vypracování krizového plánu ORP Vrchlabí, byla i zpracována analýza rizik, která celkem definovala 24 hrozeb, které jistým způsobem ovlivňují bezpečnost na území ORP Vrchlabí.

Jedná se o hrozby:

1. Dlouhodobá inverzní situace.
2. Povodně velkého rozsahu.
3. Jiné živelné pohromy velkého rozsahu:
 - a. lesní požáry,
 - b. sněhové kalamity,
 - c. zemětřesení.
4. Epidemie – hromadné nákazy osob (včetně hygienických a dalších režimů).
5. Epifytie – hromadné nákazy polních kultur (včetně hygienických a dalších režimů).
6. Epizootie – hromadné nákazy zvířat (včetně hygienických a dalších režimů).
7. Radiační havárie.
8. Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.
9. Jiné technické a technologické havárie velkého rozsahu – požáry, exploze, destrukce nadzemních a podzemních částí staveb.
10. Narušení hrází významných vodohospodářských děl se vznikem zvláštních povodně.
11. Znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí havárie velkého rozsahu.

12. Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu.
13. Narušení dodávky ropy a ropných produktů velkého rozsahu.
14. Narušení dodávek velkého rozsahu:
 - a. narušení dodávek elektrické energie,
 - b. narušení dodávek plynu,
 - c. narušení dodávek tepelné energie.
15. Narušení dodávek potravin velkého rozsahu.
16. Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu.
17. Narušení dodání léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu.
18. Narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu.
19. Narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu.
20. Narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu.
21. Migrační vlny velkého rozsahu.
22. Hromadné postižení osob epidemií – řešení následků včetně hygienických a dalších režimů.
23. Narušení zákonnosti velkého rozsahu.
24. Narušení funkčnosti poštovních služeb velkého rozsahu.

Znalost vztahu mezi stanovenými hrozbami a jednotlivými obcemi, je důležitá pro připravenost obce, a především jejich občanů. Pro popsání vztahu byla vytvořena analýza rizik za pomoci softwaru Riskan.

Tabulka 5 Hodnota a barevné označení výsledného rizika (k tabulce 6)

VÝSLEDNÉ RIZIKO	
Nízké	0–29
Střední	30–59
Vysoké	60–90

Zdroj: vlastní zpracování.

Samostatná tvorba analýzy rizik pomocí SW Riskanu začíná stanovením aktiv a hrozeb, k nimž jsou přiřazeny dané hodnoty. Následně je zapotřebí ohodnotit vliv jednotlivých

hrozeb na samostatné aktivum, díky čemuž nám vyjde tabulka s výsledným rizikem, které je barevně rozlišováno dle škály rozmezí hodnot rizik (viz. tabulka 5).

Tabulka 6 Hodnocení zranitelnosti obcí vůči hrozbám

		Aktiva		AKTIVA - CELKEM															
				Hodnoty aktiv															
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
				5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
<input type="button" value="Generátor grafů"/> <input type="button" value="Export do XML"/>				velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká		
Hrozby		Pravděpodobnost																	
HROZBY - CELKEM				5	velmi vysoká	75	50	75	50	75	50	50	50	60	50	50	50	60	
1	Dlouhodobá inverzní situace	3	střední	30	15	30	30	30	15	15	15	15	15	15	15	15	15		
2	Povodně velkého rozsahu	4	vysoká	60	40	40	20	0	40	20	20	60	40	40	20	60	0		
3	Jiné živelné pohromy velkého rozs.	5	velmi vysoká	75	50	75	50	75	50	50	50	50	50	50	50	75	75		
3.1	lesní požáry	3	střední	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30		
3.2	sněhové kalámy	5	velmi vysoká	75	50	75	50	75	50	50	50	50	50	50	50	75	75		
3.3	zaměťosení	1	zanedbatelná	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
4	Epidemie	3	střední	30	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	30		
5	Epišymie	3	střední	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15		
6	Epizoocie	3	střední	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15		
7	Radioaktivní havárie	1	zanedbatelná	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
8	Havárie velkého rozsahu způsoben	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	20	10	20	20	20	10	20		
9	Jiné technické havárie velkého roz	2	nízká	10	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	10		
10	Narušení hrází vodních děl - vznik	2	nízká	20	0	0	0	0	0	0	0	20	20	0	10	0	20		
11	Znečištění vody, ovzduší a přírodní	3	střední	30	15	15	15	15	15	15	15	15	30	15	15	15	30		
12	Narušení finančního a devizového	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20		
13	Narušení dodávky ropy a ropných	2	nízká	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20		
14	Narušení dodávek velkého rozsahu	3	střední	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20		
14.1	Narušení dodávek elektrické en erg	2	nízká	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20		
14.2	Narušení dodávek plynu	3	střední	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
14.3	Narušení dodávek tepelné energie	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20		
15	Narušení dodávek potravin velkého	2	nízká	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	30		
16	Narušení dodávek pitné vody velké	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20		
17	Narušení dodání léčiv a zdravotnic	3	střední	45	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	45		
18	Narušení funkčnosti dopravní soust	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20		
19	Narušení funkčnosti veřejných tele	2	nízká	30	20	20	20	20	20	20	20	30	20	20	20	20	30		
20	Narušení funkčnosti veřejných info	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20		
21	Migrační vlny velkého rozsahu	2	nízká	20	10	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20		
22	Hromadné postížení osob epidemií	4	vysoká	60	20	20	20	20	20	20	20	60	20	20	20	20	60		
23	Narušení zákonosti velkého rozs	2	nízká	30	10	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	10	30		
24	Narušení funkčnosti poštovních slu	2	nízká	20	10	20	10	10	10	10	10	10	20	10	10	10	20		

Zdroj: vlastní zpracování.

Výsledkem SW Riskan je označení vyšší zranitelnosti některých obcí vůči jednotlivým hrozbám. U povodní velkého rozsahu se jedná zejména o město Hostinné, které leží na soutoku potoku Čistá a řeky Labe. V návaznosti na větší průtok se následně může dostat z koryta i Malé Labe v obci Prosečné. Zvýšená hladina řek je typická zejména v jarním období, kdy taje sníh, a v letních měsících, kdy mohou nastat bleskové povodně. Nejvíce zasaženou obcí bývá Rudník a město Hostinné. V tabulce si můžeme povšimnout i například obce Strážné, pro kterou je riziko povodně nulové, které leží 800 m. n. m, nad údolím Klínového potoka.

Opatřením pro povodně je zejména tvorba a vedení dostatečné dokumenty, tedy Povodňový plán ORP a obcí, kde jsou stanoveny limity pro maximální výšku hladiny řeky, kontrolní místa, ohrožená území a důležité kontakty: Mimo jiné jsou stanoveny hlídky a hlásné služby, které zajistí včasné předání informací o průběhu situace. Obec Rudník se mimo jiné v souvislosti s častými povodněmi stal součástí projektu tzv. Odolná obec, díky čemuž byl vybudován humanitární povodňový sklad v hasičské zbrojnici.

Dalším vysoce ohodnocenou hrozbou je sněhová kalamita, která ovlivňuje zejména výše položené obce, a to Černý Důl, Dolní Dvůr, Strážné a město Špindlerův Mlýn. V souvislosti s opatřením je potřeba, stejně jako u povodní, sledovat předpověď počasí a mít doma popřípadě zásoby potravin alespoň na dva dny.

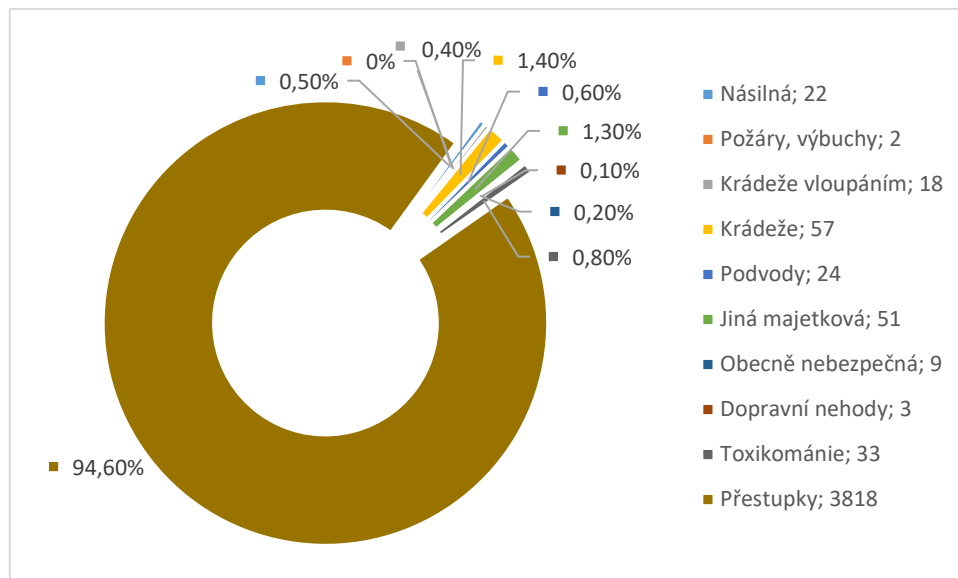
Poslední hrozbou je hromadné postižení osob epidemií, kde se jedná zejména o rizika v rámci měst, kde je větší výskyt občanů. Opatření je důležité dodržovat zejména v návaznosti s mimořádným opatřením a nařízením Krajských hygienických stanic.

Další hrozbou, neoznačenou v tabulce, pak může být silný vítr, který je na daném území typický pro podzimní a zimní období. Tato hrozba způsobuje škody na majetku občanů, ohrožuje zdraví a život osob, láme stromy a může způsobit škody na trakčním vedení, což má za následek výpadek dodávky elektrického proudu. Důležitým opatřením je sledovat předpověď a v případě hlášení silného větru, zajistit volný materiál v našem okolí, popřípadě připravit se na výpadek elektrického proudu. Stromy zasahující do elektrické soustavy zajišťuje dodavatel el. energie v součinnosti s příslušným obecním úřadem.

b. Činnosti složek in na území obce s rozšířenou působností Vrchlabí

Jednotlivé složky integrovaného záchranného systému svými činnostmi na území ORP Vrchlabí snižují možnosti tvorby nových hrozeb a rizik a zvyšují úroveň bezpečnosti. Vyhodnocením statistik Policie České republiky, nám jsou známa fakta související s kriminalitou na daném území. Mezi činnosti spadající do oblasti kriminality můžeme zařadit

přestupky, násilnou kriminalitu, požáry či výbuch způsobené úmyslným zaviněním, vloupání a krádež, samostatnou krádež, podvody, jinou majetkovou kriminalitu, obecně nebezpečnou činnost, dopravní nehody a toxikománii. Vyhodnocení těchto kriminálních činností na území ORP Vrchlabí nalezneme na následujícím obrázku.

Obrázek 3 Trestné činnosti typově v ORP Vrchlabí za roční období 2021

Zdroj: vlastní zpracování.

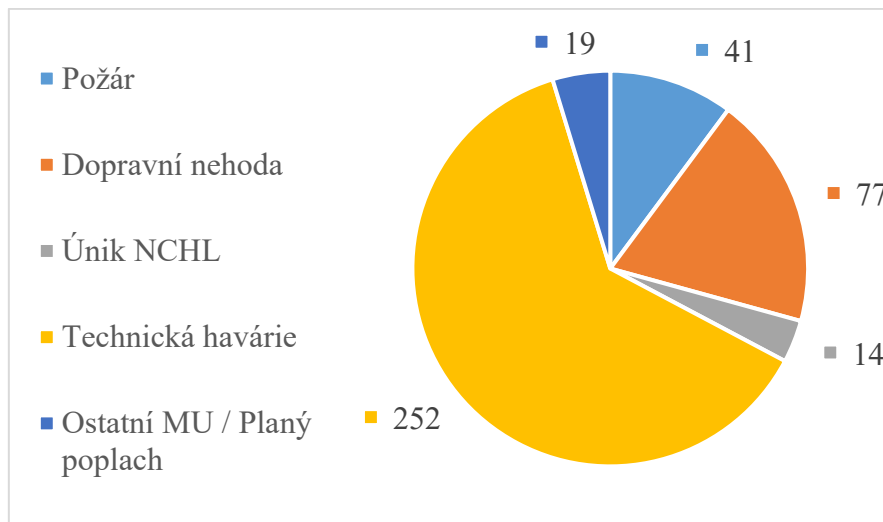
Přestupků na území ORP Vrchlabí bylo v období od 1.1. 2021 do 1.1. 2022 celkem 3818, kdy se ve většině případů jednalo o přestupky na úseku BESIP a silničního hospodářství. Dalšími přestupky pak byly proti majetku či veřejnému pořádku a občanskému soužití, a nebo na úseku ochrany před alkoholismem, toxikománií v souvislosti s úsekem BESIP a silničním hospodářstvím.

Druhým nejčastějším typem kriminality byla majetková trestná činnost, kam patří krádeže, kterých bylo celkem 57, krádeží způsobené vloupáním – do domů, bytů, sklepů, garáží, chat či zahradních domků bylo 18, a dále sem lze zařadit jinou majetkovou trestnou činnost, kam patří například poškození majetku aj., která se na území ORP objevila celkem 51krát.

Poslední z nejčastěji vyskytovaných trestných činností byla tzv. toxikománie, jak patří nedovolená výroba a držení omamných látek, která se na území objevila ve 33 případech.

Pro prevenci kriminality je důležitá i úspěšnost ve vyřešení jednotlivých činností a nalezení pachatele. Na území SO ORP Vrchlabí se úspěšnost nalezení pachatele pohybuje okolo 90 %. Trestné činnosti jednotlivě v obcích spadající pod obec s rozšířenou působností Vrchlabí, viz. Tabulka 8, ve spodní části dokumentu).

Důležitou funkci plní i plošné pokrytí jednotkami požární ochrany, jejichž činnosti jsou zaznamenány do ročenky Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje. Jedná se zejména o pět druhů mimořádných událostí, které museli jednotky požární ochrany řešit na území ORP Vrchlabí, viz. následující obrázek.

Obrázek 4 Počet a typ mimořádné události na území SO ORP Vrchlabí potřebující zásah HZS ČR za rok 2020

Zdroj: vlastní zpracování.

Nejčastějším typem MU byly technické havárie, které byly na území řešeny ve 252 případech. Mezi tento druh události řadíme technickou havárii (např. destrukce objektu), technickou pomoc, kde se jedná zejména o pomoc technikou jednotek (např. vyprošťování osob, zvířat či předmětů, uzavírání vody, plynu aj.), technologickou pomoc, kde se jedná o pomoc technikou jednotek v některém z technologických procesů (např. nouzová dodávka vody, náhrada havarovaného chlazení, dohašování ohnisek klesu aj.) a ostatní pomoc, kde se jedná například o pomoc při transportu pacienta, monitoring vodních toků aj. Dalšími častými mimořádnými událostmi byly dopravní nehody, požáry a ostatní MU (kam spadá např. epidemie) či planý poplach. (viz. Tabulka 9, ve spodní části dokumentu).

IV. Co dělat, když...

Zásady chování před a po povodni:

Před povodní:

- Řiďte se pokyny starosty vaší obce.
- Sledujte vývoj situace v hromadných informačních prostředcích.

- Připravte si pytle s pískem, těsnicí fólie.
- Zajistěte si ucpávky kanalizace a odtoku toalety.
- Připravte si evakuační zavazadlo.
- Přestěhujte cenné věci a nábytek do vyšších pater.
- Pokud máte hospodářská zvířata, vyveďte je na vyšší místa.
- Uposlechněte pokyn k evakuaci!

Po povodni:

- Nechte si zkontrolovat stav obydlí (statická narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plyn, el. energie apod.), stav kanalizace a rozvodů vody.
- Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou, podle pokynů hygienika.
- Informujte se o místech humanitární pomoci.
- Poříděte fotodokumentaci škod
- Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod.

Zásady opuštění bytu a obsah evakuačního zavazadla:

Při opouštění bytu zajistěte:

- Uzavření přívodu vody a plynu, vypněte elektrické spotřebiče.
- Uvědomte sousedy.
- Domácí zvířata vezměte s sebou.
- Vezměte evakuační zavazadlo a dostavte se na určené evakuační středisko.

Evakuační zavazadlo, jimž se může stát batoh, cestovní taška, popř. kufr, na kterém bude přidělané jméno a adresa:

- základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a pitná voda (především pro ukrytí v IÚ),
- předměty denní potřeby, jídelní miska, příbor,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,

- toaletní a hygienické potřeby, léky, které užíváte a svítilnu,
- náhradní prádlo, spací pytel nebo přikrývka, kapesní nůž, šití a další drobnosti.

Co dělat, když...

Nastala mimořádná událost:

- Nepanikařte.
- Nešířte poplašné zprávy a získávejte informace z oficiálních zdrojů.
- Zbytečně netelefonujte.
- Varujte ostatní ohrožené osoby ve vašem okolí.
- Pomozte starým, nemocným a nemohoucím lidem.
- Uposlechněte pokyny starosty a zástupců složek IZS.

V případě potřeby volejte:

Zazní siréna varovným signálem:

- Okamžitě se ukryjte, nejlépe ve vyšších patrech budovy.
- Zavřete dveře i okna.
- Vypněte ventilaci/klimatizaci.
- Uhasťte otevřený oheň.
- Zapněte si televizi nebo rozhlas a vyčkejte na další informace;
- Zbytečně netelefonujte.

V případě potřeby volejte:

Je silný vítr:

- Zajistěte okna a dveře.
- Zajistěte volně uložené předměty.
- Omezte pohyb venku a jízdu autem.
- Nechodte do lesa, vyvarujte se horským túrám.
- Neschovávejte se pod stromy.
- Sledujte vývoj situace v hromadných informačních prostředcích.

V případě potřeby volejte:

Nastala sněhová kalamita:

- V případě, že se nacházíte v horských oblastech ZŮSTAŇTE v budově, cestujte v případě NUTNÉ POTŘEBY a pro komunikaci VYUŽIJTE pouze textové zprávy.
- Nacházíte-li se na volném prostranství, NEZŮSTÁVEJTE v otevřené krajině, NEUKRÝVEJTE se pod stromy a dejte pozor na padající vrstvy sněhu ze střech domů.
- Jedete při sněhové kalamitě autem, pokračujte v jízdě POMALEJŠÍM tempem, na cestě může být překážka, která přes špatnou viditelnost nemusí být zaznamenána.

V případě potřeby volejte:

Obrázek 5 Informační leták se zásadami chování nejčastějších mimořádných událostí

Zdroj: vlastní zpracování.

C. POMOCNÁ ČÁST

V. Kontakty na odpovědné osoby

V závěru dokumentu je důležitou zmínit zástupce zodpovědných orgánů a složek IZS, na které se v případě krize můžete obrátit. Pokud si nejste jisti, koho kontaktovat v rámci mimořádných událostí (pokud se však nejedná o ohrožení zdraví a života), spojte se zastupující osobou obecního úřadu, tedy starostu obce, místa vašeho bydliště či působiště.

Tabulka 7 Kontakt na odpovědné osoby

Pozice	Jméno	Kontakt	
Starosta ORP Vrchlabí	Ing. Jan Sobotka	499 405 321	sobotkajan@muvrchlabi.cz
Tajemník ORP Vrchlabí	Ing. Pavel Řehák	499 405 331 602 239 891	rehakpavel@muvrchlabi.cz
Referentka (přestupky, krizové řízení, ochrana obyvatelstva)	Bc. Ivana Pavlíková	499 405 710	pavlikovaivana@muvrchlabi.cz
Pozice	Jméno	Kontakt	
Starosta Čermná	Milan Halík	499 441 145	starosta@obec-cermna.cz
Starosta Černý Důl	Josef Pánek	499 435 276	starosta@cernydul.cz
Starosta Dolní Branná	Libor Čvančara	724 180 071	starosta@dolnibranna.cz
Starosta Dolní Dvůr	Ing. Martin Bělovský	739 416 335	starosta@dolnidvur.cz
Starosta Dolní Kalná	Jaroslava Vanclová	724 180 501	starosta@dolnikalna.cz
Starosta Dolní Lánov	Ing. Pavel Šimůnek	499 522 216	pavel.simunek@dolnilanov.cz
Starosta Horní Kalná	Bc. Hana Jiříčková	731 180 135	
Starosta Hostinné	Ing. Dagmar Sahánková	499 404 730	starostka@muhostinne.cz
Starosta Klášterská Lhota	Bohuslav Kodym	603 558 848	klasterska.lhota@seznam.cz
Starosta Kunčice nad Labem	Miroslava Kracíková	739 425 158	obec@kuncice.cz
Starosta Lánov	Eliška Rojtová	603 112 761	starosta@lanov.cz
Starosta Prosečné	Jiří Bachtík	499 441 150	obec.prosečne@iol.cz
Starosta Rudník	Ing. Aleš Maloch	606 133 082	starosta@rudnik.cz
Starosta Strážné	Tomáš Grégr	499 434 174	starosta@strazne.eu
Starosta Špindlerův Mlýn	Bc. Vladimír Staruch	499 404 246	starosta@mestospindleruvmlyn.cz
Starosta Vrchlabí	Ing. Jan Sobotka	499 405 321	sobotkajan@muvrchlabi.cz
Zastupující složky IZS s působností na území ORP Vrchlabí			
Složka IZS	Jméno	Kontakt	
HZS ČR	npor. Bc. Vratislav Lánský		950 525 484
Policie ČR	npor. Bc. Pavel Holubec	tu.vrchlabi@pcr.cz	974 539 761
ZZS	MUDr. Ludmila Lukášová		495 057 103

Zdroj: vlastní zpracování.

VI. Závěrečné ustanovení

Řízení a kontrola je nedílnou součástí vytváření jakéhokoliv procesu a není tomu ani jinak u tvorby dokumentu Bezpečnostní politiky ORP. Tento dokument zpracovává pracovník obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který je součástí bezpečnostní rady ORP a má tak tedy dostatek informací k dané problematice a přístup k výchozím dokumentům.

Kontrolu nad dokumentem povede další kompetentní pracovník, tajemník obecního úřadu s rozšířenou působností, popřípadě starosta, který zároveň provede schválení dokumentu.

Dokument bude vyhotoven v elektronické podobě a volně přístupný na webových stránkách obce s rozšířenou působností, popřípadě webových stránkách příslušících obcí.

Revize a aktualizace bude prováděna v elektronické podobě, jednou za dva roky, pokud tomu bezpečnostní situace nenastaví jinak.

Důležité zdroje či odkazy:

- Krizový plán obce s rozšířenou působností Vrchlabí
- Statistická ročenka zásahové činnosti jednotek požární ochrany za rok 2020. <https://www.hzscr.cz/soubor/statistika-2020-pdf.aspx>
- Strategie územně správního obvodu ORP Vrchlabí v oblasti sociálních služeb na léta 2015–2020. https://www.muvrchlabi.cz/assets/File.ashx?id_org=18630&id_dokumenty=1679
- Mapa kriminality 2022. <https://kriminalita.policie.cz/>
- Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu z roku 2016 (MV ČR, 2016)
- Terminologický slovník krizového řízení Zákon č. 240 Sb., o krizovém řízení.
- NV k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Tabulka 8 Trestné činnosti jednotlivě v obcích spadající pod obec s rozšířenou působností Vrchlabí

Typ trestné činnosti	Obec																ORP celkem
	Čermná	Čemý Důl	Dolní Branná	Dolní Dvůr	Dolní Kalná	Dolní Lánov	Horní Kalná	Hostinné	Klásterská Lhota	Kunčice nad Labem	Lánov	Prosečné	Rudník	Strážné	Špindlerův Mlýn	Vrchlabí	
Násilná				1				6			1		1		7	6	22
Požáry, výbuchy							1								1		2
Krádeže vloupáním	1	1						2		2			1		2	9	18
Krádeže					1			11		1	1	1	2		5	35	57
Podvody		1	1					3			1				2	16	24
Jiná majetková		1	3		1	2		7			2		3		8	24	51
Obecně nebezpečná											1		2		2	4	9
Dopravní nehody											1					2	3
Toxikománie			1					5	1				1		10	15	33
Přestupky	23	15	243	11	33	24	2	759	30	15	124	31	481	8	911	1108	3818
																	4037

Tabulka 9 Tabulka typů mimořádných událostí, u kterých byla potřeba vykonání činnosti JPO

Typ MU	Obec																ORP Celkem
	Čermná	Čemý Důl	Dolní Branná	Dolní Dvůr	Dolní Kalná	Dolní Lánov	Horní Kalná	Hostinné	Klásterská Lhota	Kunčice nad Labem	Lánov	Prosečné	Rudník	Strážné	Špindlerův Mlýn	Vrchlabí	
Požár	1	3	0	2	1	0	1	1	0	1	1	0	5	2	8	15	41
Dopravní nehoda	0	3	10	1	6	2	0	4	0	3	2	1	10	3	19	13	77
Únik NCHL	1	2	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	2	1	5	14
Technická havárie	1	9	7	4	10	2	3	32	0	1	8	0	29	6	48	92	252
Ostatní MU / Planý poplach	0	0	0	0	1	0	0	3	0	1	1	1	0	1	5	6	19
																	403